

อิทธิพลของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และได้รับการ
สนับสนุนจากผู้มีอำนาจต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม : การศึกษาตัวแปรส่งผ่านสองตัว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF IMAGINED INTERGROUP CONTACT AS COOPERATIVE AND SUPPORTED BY
AUTHORITY ON PREJUDICE: A STUDY OF TWO MEDIATORS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Psychology
Common Course
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2018
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	อิทธิพลของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอก กลุ่มแบบร่วมมือกัน และได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม : การศึกษาตัวแปรส่งผ่านสองตัว
โดย	น.ส.สรวงศนันท์ สิริประภาพล
สาขาวิชา	จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทิพย์นภา ทวนสุริยา)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิกิจวัฒน์)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล)	

สรวงศนันท์ สิริประภาพล : อิทธิพลของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอก
 กลุ่มแบบร่วมมือกัน และได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจต่อเจตคติรังเกียจกลุ่ม :
 การศึกษาตัวแปรส่งผ่านสองตัว. (EFFECTS OF IMAGINED INTERGROUP CONTACT
 AS COOPERATIVE AND SUPPORTED BY AUTHORITY ON PREJUDICE: A STUDY
 OF TWO MEDIATORS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบประสิทธิผลของการจินตนาการถึงการมี
 ปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ในการลดเจตคติ
 รังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงของชาวไทยที่มีต่อชาวพม่า โดยการเทียบกับเงื่อนไข
 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (ไม่มีผู้มีอำนาจ) และเงื่อนไข
 ควบคุม รวมทั้งศึกษาตัวแปรส่งผ่าน 2 ตัวแปร ได้แก่ ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม และการรับรู้
 บรรทัดฐานภายในกลุ่ม โดยนิสิตระดับปริญญาตรีชาวไทยจำนวน 186 คน ได้รับคำสั่งให้
 จินตนาการตามเหตุการณ์ที่แตกต่างกันตามเงื่อนไข ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า เงื่อนไขการมี
 ปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพล
 ทางอ้อมในการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัด ผ่านการลดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า และ
 เพิ่มการรับรู้บรรทัดฐานทางบวกที่ควรมีต่อชาวพม่าภายในกลุ่มตนเอง ในฐานะตัวแปรส่งผ่านเมื่อ
 เทียบกับกลุ่มควบคุม แต่พบว่าไม่มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด เท่าเทียมกับการ
 จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน เมื่อเวลาผ่านไป 1 สัปดาห์ พบผลว่า
 ยังคงมีประสิทธิผลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดอยู่ อย่างไรก็ตามการจินตนาการถึงการ
 มีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มทั้งสองเงื่อนไขนี้ไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมในการลดเจตคติ
 รังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง จากการวัดด้วยแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

สาขาวิชา จิตวิทยา
 ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5977632638 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORD: IMAGINED INTERGROUP CONTACT, EXPLICIT PREJUDICE, IMPLICIT
PREJUDICE, ANXIETY, PERCEIVED INGROUP NORMS

Sruangsan Siriprapapol : EFFECTS OF IMAGINED INTERGROUP CONTACT AS
COOPERATIVE AND SUPPORTED BY AUTHORITY ON PREJUDICE: A STUDY OF
TWO MEDIATORS. Advisor: Asst. Prof. Watcharaporn Boonyasiriwat, Ph.D.

This study examined the effectiveness of imagined intergroup contact as cooperative and supported by authority on reducing Thai's explicit and implicit prejudice toward Burmese, as compared to imagined intergroup contact as cooperative only (no authority), and the control. Two well-known mediators, intergroup anxiety and perceived ingroup norms were proposed. One hundred and eighty-six Thai undergraduate students were asked to imagine a situation according to the conditions. Results show that imagining positive contact with Burmese as cooperative and supported by authority has indirect effects on reducing explicit prejudice via reduced outgroup anxiety and increased perceived positive ingroup norms, as compared to the control condition. The overall effect of this intervention, however, is not different from that of imagined intergroup contact as cooperative only, in reducing explicit prejudice. One week after the intervention, the effects of reduced explicit prejudice still remained. On the other hand, both imagined intergroup contact conditions do not have either direct or indirect effect on reducing implicit prejudice measured by the Implicit Association Test.

Field of Study: Psychology

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนและความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน ที่คอยให้การแนะนำช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชราภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ที่คอยช่วยตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำความรู้เพิ่มเติมทั้งในด้านวิชาการ รวมถึงคอยให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ทิพย์นภา หวนสุริยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิขญา ไชยวุฒิ กรณ์วานิช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล ผู้เป็นคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าที่คอยอธิบาย ให้ความรู้และคำแนะนำอันมีประโยชน์เพิ่มเติม ทำให้ข้าพเจ้ามีความเข้าใจและสามารถปรับปรุงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณนายวัลลภ สีหเดชวิระ นางสาวพันธิตรา คูวัฒนสุชาติ และนางสาวรวิตา ระย้านิล รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่คอยให้คำแนะนำ และช่วยประสานงานให้แก่ข้าพเจ้าด้วยความรวดเร็วและเต็มใจเสมอมา

ขอบพระคุณนายนรุตม์ พรประสิทธิ์ นางสาวสุภาพร สารเรื่อน นายศุภณัฐ ศรีอุทัยสุข และนายปานิก เสนาฤทธิ์ไกร ที่ให้คำแนะนำและความรู้เพิ่มเติมในขั้นตอนการทดลองงานวิจัย รวมไปถึงการใช้สถิติในการวิเคราะห์ผลของข้าพเจ้า

ขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นจิตวิทยาสังคม รวมถึงเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้า และสมาชิกทุกคนในครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณนายสุวัชร และนางรดา สิริประภาพล ผู้เป็นบิดาและมารดาของข้าพเจ้า ที่คอยให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนข้าพเจ้าในทุกด้านมาโดยตลอด และขอบพระคุณที่คอยมอบสิ่งที่ดีที่สุดให้ข้าพเจ้าเสมอมา

รวมถึงขอขอบคุณทุกท่านที่ข้าพเจ้าไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่คอยช่วยเหลือข้าพเจ้ามาโดยตลอด วิทยานิพนธ์เล่มนี้ไม่อาจเสร็จสมบูรณ์ได้ หากขาดความช่วยเหลือจากทุกท่าน

สรวงศนันท์ สิริประภาพล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
1. เจตคติรังเกียจกลุ่ม (prejudice).....	3
1.1 นิยามความหมาย.....	3
1.2 ระดับลักษณะการแสดงออกของการมีเจตคติรังเกียจกลุ่ม.....	4
1.3 สาเหตุของการเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่ม.....	4
1.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory).....	4
1.3.2 ทฤษฎีความขัดแย้งทางทรัพยากรระหว่างกลุ่ม (realistic group conflict theory).....	5
1.3.3 ทฤษฎีแพะรับบาป (scapegoat theory).....	5
1.3.4 ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity theory).....	6
1.3.5 การจัดหมวดหมู่ทางสังคม (social categorization).....	6
1.4 วิธีการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่ม.....	7
1.) การวัดเจตคติแบบเด่นชัด (explicit attitude).....	7

2.) การวัดเจตคติแบบแอบแฝง (implicit attitude).....	9
1.5 วิธีการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม	11
1.5.1 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม (intergroup contact).....	11
1.5.2 การขัดเกลาทางสังคม (socialization).....	15
1.5.3 การจัดหมวดหมู่ทางสังคม (categorization theory).....	15
1.5.4 การกระตุ้นเพื่อให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจ (inducing hypocrisy) ...	16
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มต่อเจตติ รังเกียจกลุ่ม.....	17
3. ตัวแปรส่งผ่านระหว่างจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มกับเจตติ รังเกียจกลุ่ม.....	21
3.1 ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม (intergroup anxiety)	21
3.1.1 นิยามความหมาย	21
3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคน นอกกลุ่มและความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม.....	21
3.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มกับเจต คติรังเกียจกลุ่ม.....	22
3.2 การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม (perceived ingroup norms).....	23
3.2.1 นิยามความหมาย	23
3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างการพบเห็นความสัมพันธ์แบบขยายกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม	24
4. ความคงทนของอิทธิพลจากการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม	25
กรอบแนวคิดการวิจัย	26
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	27
ตัวแปรในการวิจัย.....	27

สมมติฐานในการวิจัย.....	28
คำจำกัดความ.....	29
ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	31
บทที่ 2 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	33
กลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวัด.....	34
การพัฒนามาตร.....	34
1. มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวพม่า.....	34
2. มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า.....	36
3. มาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า.....	39
4. มาตรวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม.....	42
5. มาตรวัดประสบการณ์ติดต่อกับชาวพม่า.....	44
การตรวจสอบการจัดกระทำ.....	50
ขั้นตอนในการทดลอง.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 3 ผลการวิจัย.....	55
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดครั้งแรก.....	56
1. การตรวจสอบการจัดกระทำ.....	56
2. การตรวจสอบค่าสุดโต่งและตัวแปรแทรกซ้อน.....	57
3. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วม.....	60
4. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ.....	61
5. การทดสอบสมมติฐาน.....	63
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดครั้งที่สอง.....	70
1. การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น.....	70

2. การตรวจสอบค่าสุตโต่งและตัวแปรแทรกซ้อน	70
3. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วม	72
4. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ	73
5. การทดสอบสมมติฐาน	74
6. การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม	80
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	88
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	88
สมมติฐานการวิจัย	88
ตัวแปรในการวิจัย	89
วิธีดำเนินการวิจัย	90
กลุ่มตัวอย่าง	90
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
การเก็บรวบรวมข้อมูล	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	92
ผลการวิจัย	92
ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งถัดไป	95
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	105
ประวัติผู้เขียน	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ลำดับขั้นตอนการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง	38
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของมาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า	41
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของมาตรวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม	44
ตารางที่ 4 คำแนะนำและการออกแบบคำสั่งที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้การ จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม	45
ตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบค่าสุตโต่งของตัวแปร	58
ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย ของการเก็บข้อมูลครั้งแรก (N=130)	59
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (N=130).....	60
ตารางที่ 8 ค่า Tolerance และค่า VIF ในการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุระหว่างตัวแปร อิสระ	62
ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย ของการเก็บข้อมูลครั้งที่สอง (N=112).....	71
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (N=112).....	72
ตารางที่ 11 ค่าสถิติวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์อิทธิพลร่วมระหว่าง เวลาและกลุ่ม ในการลดเจตคติรังเกียจ กลุ่มแบบเด่นชัด	74
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดของแต่ละ กลุ่ม ในแต่ละช่วงเวลา	78
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงของแต่ละ กลุ่ม ในแต่ละช่วงเวลา	79

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ผลของความสัมพันธ์ของความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างความสัมพันธ์การจินตนาการถึงการปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม กับจำนวนการใช้เวลาและการประเมินต่อคนนอกกลุ่ม.....	23
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	27
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง	54
ภาพที่ 4 สรุปรูปขนาดอิทธิพลต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดจากการวัดครั้งแรก จากการกำหนดให้ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรหุ่นโดยเทียบกับกลุ่มควบคุม	64
ภาพที่ 5 สรุปรูปขนาดอิทธิพลต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงจากการวัดครั้งแรก จากการกำหนดให้ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรหุ่นโดยเทียบกับกลุ่มควบคุม	65
ภาพที่ 6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละช่วงเวลา.....	78
ภาพที่ 7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละช่วงเวลา.....	79
ภาพที่ 8 สรุปรูปขนาดอิทธิพลต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดจากการวัดครั้งที่สอง จากการกำหนดให้ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรหุ่นโดยเทียบกับกลุ่มควบคุม	80

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะมีการจัดแบ่งแยกกลุ่ม ระหว่างกลุ่มตนและกลุ่มอื่น โดยมีการจัดประเภทบุคคลที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน ทำให้บุคคลเกิดความเชื่อเหมารวม (stereotype) ซึ่งความเชื่อเหมารวมนั้นถือว่าเป็นความเชื่อที่มีต่อบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจเป็นความเชื่อที่อาจจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็เป็นได้ เมื่อบุคคลเกิดความเชื่อไปในทางลบต่อคนนอกกลุ่ม ก็อาจนำไปสู่การมีเจตคติรังเกียจกลุ่ม (prejudice) ที่เกิดขึ้นหลากหลายทั่วทุกมุมโลกได้ โดยเจตคติรังเกียจกลุ่มถือว่าเป็นทัศนคติที่ประกอบไปด้วย การมีความรู้สึก (affect) แนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ (behavior) และความเชื่อ (cognition) ต่อบุคคลที่แตกต่างไปจากกลุ่มตนเอง เมื่อบุคคลมีเจตคติรังเกียจกลุ่มแล้วอาจนำไปสู่พฤติกรรมการกีดกันกลุ่ม (discrimination) ทั้งทางกายและวาจาตามมาด้วยได้เช่นเดียวกัน (Myers & Twenge, 2017) ซึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัดของการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มสามารถเห็นได้ชัดในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาในการสมัครเข้าทำงาน เนื่องจากการไม่ได้รับการยอมรับความแตกต่างในเรื่องของศาสนา (King & Ahmad, 2010) หรือการที่ชาวผิวสีได้รับโทษจากการตัดสินของศาลที่หนักกว่าชาวผิวขาวทั้ง ๆ ที่กระทำความผิดที่เหมือนกัน (Blair, Judd, & Chapleau, 2004)

เมื่อลองมองย้อนกลับมาดูการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มในประเทศไทย ถึงแม้ว่าในประเด็นนี้จะมี ความรุนแรงไม่เท่ากับในประเทศอื่น ๆ แต่ก็พบว่าในสังคมไทยยังคงมีเจตคติรังเกียจต่อบางเชื้อชาติอยู่ เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community: AEC) ตั้งแต่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นมา โดยมีทั้งหมด 10 ประเทศที่ได้เข้าร่วม ได้แก่ ไทย, พม่า, ลาว, เวียดนาม, มาเลเซีย, สิงคโปร์, อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, กัมพูชา, บรูไน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน แต่ทั้งนี้เมื่อเกิดการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเกิดขึ้น สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ การเคลื่อนย้ายของกลุ่มแรงงานจากประเทศที่เข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากประเทศอื่น ๆ มีจำนวนการย้ายเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น โดยสำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว (2560) ได้ทำการเก็บข้อมูลจำนวนชาวต่างด้าวในกลุ่มประเทศอาเซียนที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทย พบว่า ชาวพม่าได้เข้ามาทำงานเป็นจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับ

ประเทศอื่น ๆ ที่เหลือในภูมิภาคอาเซียน และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเทียบจาก รายงานของ เดือนกุมภาพันธ์ 2559 จนถึง กันยายน 2560 พบว่า ชาวพม่าได้เข้ามาทำงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 109,098 คน รวมทั้งชาวพม่ายังได้เข้ามาทำงานในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากเป็นอันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับชาวลาวและกัมพูชา ดังนั้น เมื่อมีชาวพม่าเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก จึงมี โอกาสสูงที่ชาวไทยจะต้องพบเจอหรือมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับชาวพม่ามากกว่ามีปฏิสัมพันธ์กับชนชาติ อื่น จากงานวิจัยของ มาลี สันสุวรรณ (2558) พบว่า ชาวไทยมากกว่าร้อยละ 70 ปฏิเสธการอนุญาต ให้ลูกของคนที่ข้ามชาติจากพม่าอยู่อาศัยอย่างถาวรในไทย เพราะพวกเขาคิดว่าเป็นเสมือนภัยคุกคาม ต่อความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่ถ้าบุคคลที่เคยได้มีการติดต่อสื่อสารหรือมีเพื่อนที่รู้จักกับคน ข้ามชาติจากพม่า จะมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับการอนุญาตให้ลูกของคนที่ข้ามชาติจากพม่าที่เกิดในไทย สามารถอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้อย่างถาวร

จะเห็นได้ว่าชาวไทยบางส่วนยังคงมีเจตคติรังเกียจชาวพม่าอยู่ ทั้ง ๆ ที่ชาวพม่าถือเป็นอีก หนึ่งแรงงานสำคัญที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของไทย เพราะบางอาชีพเป็นงานที่ชาวไทยไม่มีความสนใจที่ จะทำ (ทีมข่าวเศรษฐกิจ, 2560) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสร้างความเข้าใจและการสร้างสัมพันธ์อันดี ระหว่างกันเป็นสิ่งจำเป็นในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น การมี ปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับคนนอกกลุ่ม หรือการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม เป็นต้น ซึ่ง ผู้วิจัยได้สนใจการใช้วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม (imagined intergroup contact) โดยทำตามหลักทฤษฎี contact hypothesis (Allport, 1954) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับ วิธีการจินตนาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะวิธีการนี้เป็นวิธีที่จัดกระทำได้ง่ายเมื่อเทียบกับ วิธีการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับคนนอกกลุ่ม ซึ่งอาจติดอุปสรรคจากการที่ทั้งสองกลุ่มอาศัยอยู่ห่างไกล กัน ทำให้เกิดความลำบากในการมาพบปะกัน รวมไปถึงการมีความวิตกกังวลที่จะต้องมีการมีปฏิสัมพันธ์กับ คนนอกกลุ่ม ซึ่งอาจส่งผลให้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นไปในทางลบได้ พร้อมทั้งวิธีการ จินตนาการนี้ยังเป็นวิธีการที่ประหยัดเวลาและงบประมาณในการวิจัย เนื่องจากไม่จำเป็นต้องให้ทั้ง สองกลุ่มมาพบกันโดยตรง เพียงแค่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำการจินตนาการนึกภาพตามไปในทางบวกก็ เพียงพอแล้วที่จะสามารถลดเจตคติรังเกียจคนนอกกลุ่มได้ โดยมีงานวิจัยพบว่าการจินตนาการถึงการ มีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้เช่นเดียวกันกับการใช้วิธีการปฏิสัมพันธ์ โดยตรงกับคนนอกกลุ่ม (Crisp, Stathi, Turner, & Husnu, 2008)

โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาถึงประสิทธิภาพในการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (cooperation+authority) เพื่อเทียบประสิทธิภาพกับอีกสองเงื่อนไขที่เหลือ ได้แก่ เงื่อนไขควบคุม (control) และเงื่อนไขการ จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว (cooperation) เพื่อ ลดเจตคติรังเกียจกลุ่มที่ชาวไทยมีต่อชาวพม่า และศึกษาตัวแปรส่งผ่าน 2 ตัวแปร ได้แก่ ความวิตก

กังวลต่อคนนอกกลุ่ม (intergroup anxiety) และการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม (perceived ingroup norms) พร้อมทั้งผู้วิจัยยังได้ต่อยอดจากงานวิจัยของ สุภาพร สารเรือน (2557) ที่ได้ทดสอบประสิทธิภาพของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม พบว่าการใช้วิธีการนี้สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อทำการวัดทันทีหลังจากที่ผู้เข้าร่วมการทดลองได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มไป ซึ่งผู้วิจัยได้ต่อยอดโดยการทดสอบประสิทธิภาพความคงทนของวิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม ว่าจะสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ยาวนานถึง 1 สัปดาห์ได้หรือไม่ โดยผู้วิจัยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยที่ได้จะสามารถนำไปใช้ลดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและมีความเท่าเทียมกันในทุกเชื้อชาติ ศาสนา และทุกเพศทุกวัยต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เจตคติรังเกียจกลุ่ม (prejudice)

1.1 นิยามความหมาย

Allport (1954) เสนอว่าเจตคติรังเกียจกลุ่ม คือ การรู้สึกไม่ชอบ เกลียดชังต่อผู้อื่น ทั้ง ๆ ที่บุคคลนั้นมีข้อมูลเท็จจริงหรือมีประสบการณ์ตรงที่ไม่เพียงพอ

Myers และ Twenge (2017) ได้ให้ความหมายของเจตคติรังเกียจกลุ่มไว้ว่า เป็นการตัดสินใจในทางลบต่อกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเจตคติรังเกียจกลุ่มคือการมีเจตคติที่ประกอบไปด้วย การมีความรู้สึก (affect) แนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ (behavior) และความเชื่อ (cognition) โดยที่การมีเจตคติรังเกียจกลุ่มจะมีความรู้สึกถึงการไม่ชอบ ไม่พึงปรารถนาต่อบุคคลหรือกลุ่มที่ต่างจากตน รวมทั้งยังมีความเชื่อทางลบ จนอาจนำไปสู่การกีดกันทางสังคมได้

Whitley และ Kite (2016) กล่าวว่าเจตคติรังเกียจกลุ่ม คือ การที่บุคคลมีอารมณ์ความรู้สึกต่อกลุ่มทางสังคมหรือสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มอื่นผ่านการคิดหรือการมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยมีความเกี่ยวเนื่องมาจากความเชื่อเหมารวม แต่ก็มี ความแตกต่างกัน ซึ่งความเชื่อเหมารวมเป็นเพียงแค่การรู้คิดทางความเชื่อ แต่เจตคติรังเกียจกลุ่มจะเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึก โดยทั้งสองได้ให้ความสำคัญการมีเจตคติไปทางด้านลบซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ที่ตามมา

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เจตคติรังเกียจกลุ่ม คือ ความรู้สึกไม่ชอบบุคคลนอกกลุ่ม โดยได้รับอิทธิพลมาจากการมีความเชื่อเหมารวมทางลบ และมีแนวโน้มที่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมทางลบต่อกลุ่มทางสังคมหรือสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มในอนาคต

1.2 ระดับลักษณะการแสดงออกของการมีเจตคติรังเกียจกลุ่ม

Allport (1954) ได้เสนอ five-phase model ซึ่งอธิบายถึงลักษณะการแสดงออก 5 ระดับ เมื่อเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มเกิดขึ้น โดยไล่ระดับจากระดับเบาไปจนถึงระดับร้ายแรงที่สุด ได้แก่

1.) การต่อต้านด้วยคำพูด (antilocution)

ถือเป็นการแสดงเจตคติรังเกียจกลุ่มด้วยการแสดงออกทางวาจาโดยแสดงให้เห็นว่าตนเองมีเจตคติรังเกียจต่อกลุ่มอื่นอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นการคุยกับเพื่อนที่คิดเห็นเหมือนกับตน หรือแม้แต่คุยกับคนแปลกหน้าโดยแสดงออกถึงการต่อต้านออกมาอย่างเปิดเผย

2.) การหลีกเลี่ยง (avoidance)

เมื่อเจตคติรังเกียจกลุ่มมีความเข้มข้นมากขึ้น บุคคลที่มีเจตคติรังเกียจกลุ่มจะหลีกเลี่ยงกลุ่มคนที่พวกเขาไม่ชอบ เพื่อที่จะได้รับความสะดวกใจจากการที่ไม่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่พวกเขาไม่ชอบ โดยในขั้นนี้ไม่ได้ส่งผลอันตรายใด ๆ ต่อกลุ่มที่ถูกรังเกียจ

3.) การกีดกันทางสังคม (discrimination)

บุคคลที่มีเจตคติรังเกียจกลุ่มจะพยายามแบ่งแยกกลุ่มที่ตนรังเกียจ เช่นการแบ่งแยกทางการจ้างงาน บริเวณที่อยู่อาศัย สิทธิทางการศึกษา ทางการเมือง เป็นต้น

4.) การทำร้ายร่างกาย (physical attack)

ภายใต้กรณีที่มีเจตคติรังเกียจกลุ่มที่รุนแรง อาจนำไปสู่การกระทำที่มีความรุนแรงต่อกลุ่มที่ถูกรังเกียจได้ เช่นการทำร้ายร่างกายและทำให้ชาวผิวดำเกิดความกลัว จึงทำให้พวกเขาต้องย้ายไปอยู่ที่อื่น

5.) การกำจัด (extermination)

ถือเป็นขั้นที่รุนแรงที่สุดโดยการทำมุ่งหวังให้กลุ่มบางกลุ่มถูกกำจัดให้สิ้นไป เช่น การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (genocide) ในยุคสมัยของ ฮิตเลอร์ ในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ต้องการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิว เป็นต้น

1.3 สาเหตุของการเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่ม

1.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory)

การเรียนรู้ทางสังคมเริ่มขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยเด็กจะได้เรียนรู้ทักษะ ความรู้ ค่านิยม แรงจูงใจ และบทบาทของตนเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มและสังคมของตน การเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ 3 วิธี ได้แก่ ผ่านการสอนโดยตรง การสังเกต และการเลียนแบบผู้อื่น โดย Castelli, Carraro, Tomelleri, และ Amari (2007) เสนอว่า การเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มของเด็กพบว่าได้รับอิทธิพลมาจากการเรียนรู้ทางสังคมผ่านครอบครัว นอกจากการเรียนรู้ผ่านทางครอบครัวซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งแล้ว เด็กยังสามารถเกิดการซึมซับผ่านเพื่อน เพราะเด็กล้วนต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อนจึง

ทำให้เกิดการคิดและกระทำพฤติกรรมไปในทิศทางเดียวกัน หรือแม้แต่โรงเรียนและสื่อมวลชนก็สามารถปลูกฝังทำให้เด็กเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้เช่นเดียวกัน ถ้าโรงเรียนและสื่อมวลชนไม่ให้ความสำคัญระดับระว่าง

ไม่ว่าจะมาจากปัจจัยใดก็ตามจะเห็นได้ว่าเด็กมีโอกาที่จะเรียนรู้ เลียนแบบ และซึมซับเจตคติมาจากทั้งคำพูด สีหน้า ท่าทาง และการกระทำได้อย่างง่ายดายโดยในบางครั้งเด็กยังไม่ทันตระหนักว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ควรทำหรือไม่ควรทำ เพียงแต่เด็กอาจได้รับการเสริมแรงจากการได้รับรางวัลหรือคำชื่นชม ก็สามารถทำให้เด็กเข้าใจว่าสิ่งที่เด็กมีความคิดหรือพฤติกรรมแบบนั้นเป็นสิ่งที่ควรทำ เช่น นักออกกั๊ววัยรุ่นชนแคนาดาได้แสดงเจตคติและมีการเล่นที่ก้าวร้าวมากขึ้น เมื่อผู้เป็นพ่อปรบมือเชียร์เมื่อลูกแสดงท่าทางที่ก้าวร้าวขณะกำลังเล่นอยู่ (Ennis & Zanna, 1991)

1.3.2 ทฤษฎีความขัดแย้งทางทรัพยากรระหว่างกลุ่ม (realistic group conflict theory)

Maddux, Galinsky, Cuddy, และ Polifroni (2008) ได้กล่าวว่า เจตคติรังเกียจกลุ่มจะเพิ่มขึ้นก็ต่อเมื่อมีการแข่งขันระหว่างกลุ่มเกิดขึ้น เมื่อต้องแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น งาน อาหาร เขตแดน การปกครอง หรือแม้กระทั่งชื่อเสียงทางสังคม ซึ่งการแข่งขันระหว่างกันนี้ถือเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความไม่พอใจจนเป็นเชื้อเพลิงที่ก่อให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้

เมื่อเกิดความขาดแคลนทางทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงเป็นตัวกระตุ้นให้ทุกกลุ่มเกิดความต้องการที่จะครอบครองทรัพยากรเหล่านั้นเอาไว้ใช้เอง และพยายามป้องกันไม่ให้อีกกลุ่มอื่นมาเอาทรัพยากรนั้นไป ยกตัวอย่างเช่น ในแอฟริกาใต้ผู้อพยพจำนวนมากถูกฆ่าโดยผู้ก่อการประท้วง อันเนื่องมาจากปัญหาที่ผู้อพยพได้รับจ้างให้ทำงานได้ในระหว่างที่ชาวแอฟริกาใต้เองยังคงประสบปัญหาตกงานอยู่ (Bearak, 2010)

ภาลงกรณมหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1.3.3 ทฤษฎีแพะรับบาป (scapegoat theory)

เมื่อเกิดความเจ็บปวดหรือความไม่พอใจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการถูกขัดขวางที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ จึงทำให้เกิดความเป็นปรีภักซ์ แต่ในบางครั้งกลุ่มที่ถูกขัดขวางกลับหันไปต่อต้านกลุ่มบุคคลที่สามที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหา แทนที่จะต่อต้านกลุ่มที่มีปัญหากันโดยตรง ทำให้กลุ่มบุคคลที่สามกลายเป็นแพะรับบาปที่ต้องรับความผิดนั้นแทน ซึ่งกลุ่มบุคคลที่สามมักจะเป็นกลุ่มที่อ่อนแอกว่าและไม่สามารถปกป้องตนเองได้ โดยทฤษฎีแพะรับบาปนี้เชื่อว่า การโจมตีไปยังกลุ่มบุคคลที่สามที่ไม่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถปลดปล่อยความโกรธและความขุ่นเคืองใจที่มีอยู่ให้ออกไปได้ ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มเกิดความรู้สึกพึงพอใจว่าได้รับความยุติธรรมกลับคืนมา

โดยทฤษฎีของแพะรับบาปถูกมองว่าไม่ใช่เป็นเพียงปัญหาในระดับบุคคลแต่ต้องเป็นปัญหาในระดับกลุ่ม ที่ต้องการความเห็นพ้องจากคนอื่น ๆ ในกลุ่มว่ามีความเห็นที่ตรงกันว่าต้องการดำเนิน

ความผิดไปที่กลุ่มใด (Glick, 2009) ซึ่งอาจนำไปสู่เหตุการณ์เลวร้ายอย่างการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ได้เช่นกัน แม้แต่หลังเกิดเหตุการณ์ก่อการร้าย 11 กันยายน ชาวอเมริกันกลับแสดงความโกรธเกรี้ยวและเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มผู้อพยพที่มาจากตะวันออกกลางเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดทั้ง ๆ ที่ผู้อพยพไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำดังกล่าวเลย (Skitka, Bauman, & Mullen, 2004)

1.3.4 ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity theory)

นักจิตวิทยาสังคมอย่าง John Turner และ Michael Hogg ได้นำเสนอว่า บุคคลได้นิยามตัวตนของเราผ่านกลุ่มที่พวกเขาอยู่ ซึ่งอัตมโนทัศน์ (self-concept) ที่ทำให้เรารู้ว่าเราเป็นใคร ไม่ได้เชื่อมจากการมีเอกลักษณ์ส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว (personal identity) แต่เรายังมีการเชื่อมอัตลักษณ์ทางสังคมที่เราอยู่เข้ากับตัวตนของเราด้วย

Tajfel และ Turner (1986) ได้ศึกษาทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคมไว้ว่า บุคคลจะมีการจัดแบ่งกลุ่มทั้งตนเองและบุคคลอื่นที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน อีกทั้งบุคคลจะทำการประเมินตนเองในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (ingroup) เพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองให้สูงขึ้น (self-esteem) โดยไม่เพียงแต่บุคคลจะพยายามมองหาการเคารพตนเอง แต่บุคคลยังต้องการความรู้สึกภาคภูมิใจจากการได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอีกด้วย โดยถึงแม้ว่าบุคคลอาจขาดอัตลักษณ์ทางบวกของตนเองไป บุคคลก็ยังสามารถหาความภูมิใจ อำนาจ ความรู้สึกปลอดภัย และอัตลักษณ์ส่วนบุคคลผ่านการระบุตัวตนเข้ากับกลุ่มได้

Crocker และ Luhtanen (1990) กล่าวว่า ยิ่งบุคคลรู้สึกผูกพันกับกลุ่มและคิดว่าอัตลักษณ์ทางสังคมตนมีความสำคัญมากเท่าไร จะยิ่งทำให้บุคคลนั้นแสดงเจตคติรังเกียจต่อกลุ่มที่จะมาคุกคามกลุ่มตนมากเท่านั้น

นอกจากนี้บุคคลยังมีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตนกับกลุ่มอื่น (outgroup) และมีแนวโน้มที่จะเกิดอคติเข้าข้างกลุ่มตน (ingroup bias) เนื่องจากบุคคลต้องการยืนยันตนเองว่ากลุ่มตนอยู่เหนือและมีความสามารถมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งจะส่งผลให้รู้สึกดีต่อตนเองเพิ่มมากยิ่งขึ้นได้เช่นกัน นอกจากนี้ Ashton-James และ Tracy (2012) ได้เสนอว่า ถ้าบุคคลรู้สึกว่าคุณภาพของตนมีความมั่นคงแล้ว จะทำให้บุคคลมีความต้องการที่จะเหนือกว่าผู้อื่นน้อยลงและทำให้แสดงเจตคติรังเกียจต่อกลุ่มอื่นน้อยลงด้วยเช่นเดียวกัน

1.3.5 การจัดหมวดหมู่ทางสังคม (social categorization)

บุคคลจะมีการจัดหมวดหมู่สิ่งต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการคิด ซึ่งบุคคลจะสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น เมื่อจัดผู้คนที่มีความคล้ายคลึงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน (Allport, 1954) โดยทั่วไปแล้วการจัดหมวดหมู่ทางสังคมก็คือการมีความเชื่อเหมารวมต่อกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งความเชื่อเหมา

รวมส่งผลให้บุคคลตัดสินคนนอกกลุ่มในเวลาที่เร็วกว่าการตัดสินคนในกลุ่ม เนื่องจากบุคคลมีข้อมูลของคนนอกกลุ่มที่ไม่เพียงพอ และจะมองว่าคนนอกกลุ่มนั้นมีความคล้ายคลึงกันไปหมด (outgroup homogeneity effect) แต่บุคคลมีความสามารถรับรู้ความต่างระหว่างบุคคลในกลุ่มตนได้ดีกว่า

ความเชื่อเหมารวม (stereotype)

Myers และ Twenge (2017) ได้นิยามความเชื่อเหมารวมไว้ว่า การมีความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะบางอย่างต่อสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในบางครั้งการเหมารวมเป็นได้ทั้งด้านดีหรือไม่ดี อาจถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็เป็นได้ ซึ่งอาจจะนำไปสู่การต่อต้านที่จะเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ และอาจนำไปสู่การเหมารวมที่เกินความเป็นจริงได้

Lippmann (1922) อธิบายถึงความเชื่อเหมารวม คือ การมีภาพอยู่แล้วในหัวของคนเราที่มีต่อกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเป็นความเชื่อที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก โดยเขาได้เสนอว่า เมื่อบุคคลได้มองบุคคลอื่นผ่านความเชื่อเหมารวมของตนเอง บุคคลนั้นอาจจะมีการรับรู้และมีความจำที่ผิดพลาดไปจากความเป็นจริง เนื่องจาก บุคคลพยายามจะตีความข้อมูลที่คลุมเครือจนนำไปสู่การตีความที่กลายมาเป็นการยืนยันตามความคาดหวังของตนเอง อีกทั้งการมีความเชื่อเหมารวมอาจส่งผลกระทบต่อตัดสินบุคคลอื่นได้อีกด้วย เช่น การที่คนอ้วนถูกสังคมตราให้ดูไม่ดี เช่น เป็นคนเชื่องช้า ขี้เกียจ ไม่มีวินัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง (Puhl & Heuer, 2009, 2010)

อีกทั้งการมีความเชื่อเหมารวมทางลบสามารถนำไปสู่การมีเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ (prejudice) โดย Gonzalez, Verkuyten, Weesie, และ Poppe (2008) ได้ทำการศึกษาและพบความสัมพันธ์ระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์ทางลบระหว่างกลุ่มชาวดัตช์กับชนกลุ่มน้อยชาวมุสลิมทำให้เกิดการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวมุสลิม โดยมีความเชื่อเหมารวมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1.4 วิธีการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่ม

การวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มสามารถวัดได้ 2 แบบ ได้แก่ การวัดเจตคติแบบเด่นชัด (explicit attitude) และ การวัดเจตคติแบบแอบแฝง (implicit attitude)

1.) การวัดเจตคติแบบเด่นชัด (explicit attitude)

นิยมเป็นแบบการรายงานตนเอง (self-report) ซึ่งการรายงานตนเองจัดเป็นกระบวนการที่รู้ตัว มีการคิดอย่างรอบคอบ และสามารถควบคุมการตอบคำถามได้ (Turner & Crisp, 2009) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้วัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ ได้แก่

1.1) มาตรฐานประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's method of summated ratings)

คิดค้นโดย เรนซิส ลิเคิร์ต (1932) วิธีมาตรฐานประมาณค่าของลิเคิร์ตเป็นวิธีที่นิยมกันมาก โดยมีรูปแบบทางซ้ายของมาตรวัดจะเป็นข้อความให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้อ่าน และตอบลงในส่วน

ทางขวาของมาตรวัดโดยตอบให้ตรงตามความคิดความรู้สึกที่ผู้ตอบมี ผ่านการเลือกตอบ 1 ช่อง จาก 5 ช่องหรือแล้วแต่ผู้สร้างจะกำหนด เช่น 1=ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปจนถึง 5=เห็นด้วยอย่างยิ่ง เป็นต้น โดยผู้สร้างแบบสอบถามสามารถกลับข้อกระทงให้เป็นทางบวกและลบผสมกันไปได้

1.2) มาตรฐานความหมายของออสกูด (Osgood's semantic differential)

ถูกพัฒนาขึ้นโดย ชาร์ล ออสกูด และคณะ (1957) เป็นมาตรวัดความหมายโดยนัยของเป้าหมายต่าง ๆ ของผู้ตอบ ไม่ได้วัดจากความหมายตามพจนานุกรม โดยข้อกระทงแต่ละข้อจะมีคุณสมบัติที่ตรงข้ามกันอยู่ 2 ฝั่งซ้ายและขวา เช่น สะอาด-สกปรก ชอบ-เกลียด เป็นต้น

1.3) มาตรวัดระดับความรู้สึก (feeling thermometer)

มาตรวัดระดับความรู้สึก เป็นการวัดระดับเจตคติเปรียบเทียบผ่านการวัดระดับอุณหภูมิแบบเรอโมมิเตอร์ มักใช้วัดเจตคติต่อบุคคล กลุ่มคน พรรคการเมือง โดยผู้ตอบสามารถแสดงความรู้สึกโดยการตอบตั้งแต่ 0 หมายถึง ระดับเย็น นั่นหมายความว่าผู้ตอบรู้สึกไม่ชอบหรือรู้สึกไม่ดี ต่อเป้าหมายเป็นอย่างยิ่ง ไปจนถึง 100 หมายถึง ระดับอุ่น ซึ่งหมายความว่าผู้ตอบรู้สึกชอบหรือรู้สึกดี ต่อเป้าหมายเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งโดยทั่วไปถ้าผู้ตอบตอบต่ำกว่า 50 นั่นหมายความว่า ผู้ตอบรู้สึกไม่ชอบต่อเป้าหมาย (Lavrakas, 2008)

ข้อจำกัดที่เกิดจากการวัดเจตคติแบบเด่นชัด

Oskamp และ Schultz (2005) (อ้างถึงใน สุมาลัย พวงเกตุ, 2546) ได้กล่าวถึงปัญหาหรือข้อจำกัดที่พบได้จากการวัดแบบเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบสอบถามที่ออกมาได้ไม่ครบตามภาวะสันนิษฐาน (attitude construct) ข้อความในคำถามมีความยาวหรือซับซ้อนเกิน ทำให้ผู้ตอบเกิดความเบื่อหน่ายหรือสับสนในการตอบ หรือปัญหาอาจเกิดจากที่ผู้ตอบไม่ยอมให้ความร่วมมือในการตอบ ซึ่งจะส่งผลให้การวัดออกมาไม่มีความตรงและไม่น่าเชื่อถือที่เพียงพอ โดยผู้วิจัยสามารถสังเกตจากลักษณะการตอบของผู้ตอบ ได้ดังนี้

1.) ผู้ตอบตอบแบบขอไปที โดยไม่ให้ความใส่ใจ (carelessness)

เมื่อทำการวัดใหม่กับคนกลุ่มนี้จะทำให้ได้คำตอบที่ไม่คล้ายเดิม ทำให้ความสอดคล้องภายในลดลง รูปแบบการตอบอาจเป็นการตอบทั้งตั้งคำตอบ เช่น ตอบ 3 เหมือนกันทุกข้อ หรือตอบเป็นระบบ เช่น 1 2 3 4 1 2 3 4 เป็นต้น

2.) ผู้ตอบอาจตอบตามความคาดหวังของสังคม (social desirability concerns)

โดยผู้ตอบลักษณะนี้จะตอบไปในทางที่ทำให้ตนเองดูดีในสายตาของสังคม หลีกเลี่ยงการตอบที่จะแสดงว่าตนนั้นมีลักษณะหรือความคิดที่ไม่น่าพึงประสงค์ เป็นต้น

- 3.) ผู้ตอบตอบไปในทิศทางเดียวกันอย่างสุดโต่ง (extremity of responses)
ผู้ตอบจะเลือกตอบในทางสุดโต่งในรูปแบบการวัดที่มีสเกลตัวเลข เช่น -3 ถึง 3 โดยผู้ตอบอาจจะตอบ -3 ทุกข้อ หรือ 3 หมดทุกข้อก็เป็นได้
- 4.) ผู้ตอบมีแนวโน้มที่จะตอบว่าเห็นด้วยไปหมด (acquiescence: yea-saying)
ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่มีมักจะตอบไปในทางที่เห็นด้วยทั้งหมด มักจะพบในผู้ที่มีการศึกษารายได้ เขาว์ปัญญาต่ำ กลุ่มเด็กและกลุ่มเพศหญิง รวมทั้งผู้ตอบที่มาจากวัฒนธรรมแบบคตรวมหมู่ เป็นต้น

ปัญหาและข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นได้ สามารถแก้ไขและป้องกันได้ดังต่อไปนี้ เช่น การกลับข้อกระทงในแบบสอบถามให้มีทั้งข้อกระทงทางบวกและทางลบ เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถตรวจสอบได้ หากผู้ตอบทำการตอบทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในข้อคำถามแบบเดียวกัน ผู้วิจัยก็สามารถคาดเดาได้ว่า อาจมาจากการที่ผู้ตอบไม่ได้ให้ความใส่ใจในการตอบมากเพียงพอ หรือผู้วิจัยสามารถแจ้งผู้ตอบแบบสอบถามว่า กรุณาตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเห็นของผู้ตอบซึ่งข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่ได้มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคล ซึ่งจะสร้างความมั่นใจให้กับผู้ตอบได้ว่าคำตอบของตนเองจะดูไม่เป็นที่น่าพึงประสงค์ในสายตาผู้อื่นหรือไม่ เป็นต้น

Turner และ Crisp (2009) เสนอว่าการวัดเจตคติแบบเด่นชัดเพียงอย่างเดียว อาจจะถูกอิทธิพลของการตอบที่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งการวัดแบบเด่นชัด ผู้ตอบสามารถควบคุมการตอบให้เป็นไปตามความต้องการของตนเองได้ ทำให้การวัดเจตคติแบบแอบแฝงเพิ่มเติม เนื่องจากเจตคติแบบแอบแฝง เป็นสิ่งที่ผู้ตอบไม่สามารถควบคุมการตอบได้ ซึ่งประโยชน์ของการวัดเจตคติแบบแอบแฝงสามารถตัดข้อจำกัดที่มาจาก การที่ผู้ตอบตอบไปตามลักษณะตามความต้องการของสังคมได้

2.) การวัดเจตคติแบบแอบแฝง (implicit attitude)

Oskamp และ Schultz (2005) กล่าวว่า เจตคติแบบแอบแฝงเป็นการประเมินเป้าหมายที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ (automaticity) ปราศจากการรู้ตัว (unawareness) ไม่สามารถควบคุมการตอบได้ (uncontrollability) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้วัดเจตคติเกี่ยวข้องกับแบบแอบแฝงได้ ได้แก่

2.1) การวัดตัวบ่งชี้ทางสรีระ (physiological measures)

เป็นการวัดความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าผ่านเครื่องมือต่าง ๆ ที่ถูกออกแบบมา เช่น การวัดเหงื่อผ่านกระแสไฟฟ้าทางผิวหนัง วัดการขยายของม่านตา วัดการเคลื่อนไหวของลูกตา วัดการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อบนใบหน้า วัดอัตราการเต้นของหัวใจ วัดความดันโลหิต เป็นต้น (Guglielmi, 1999) (อ้างถึงใน นรุทธ์ พรประสิทธิ์, 2560) เสนอว่า ถึงแม้วิธีการวัดวิธีนี้จะมีข้อดีคือการที่ผู้ถูกประเมินไม่สามารถควบคุมการตอบสนองได้ เนื่องจากการตอบสนองแบบ

อัตโนมัติ แต่ก็มีข้อจำกัดเนื่องจาก เป็นวิธีการที่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้มาวิเคราะห์ผล

2.2) ตัวบ่งชี้ทางพฤติกรรม (behavioral measures)

เป็นการวัดผ่านการสังเกตทางพฤติกรรมที่แสดงออกมา ไม่ว่าจะเป็นการสบตากับเป้าหมาย การวัดเจตคติ การวัดเวลาการล้างมือหลังจากผู้ร่วมการทดลองได้สัมผัสเป้าหมาย หรือการวัดระยะห่างทางกายระหว่างกัน เป็นต้น

2.3) กระบวนการระบุความรู้สึกลบผิดผลาดจากการเชื่อมโยง (Affect Misattribution Procedure: AMP)

Payne, Cheng, Govorun, และ Stewart (2005) ได้พัฒนากระบวนการระบุความรู้สึกลบผิดผลาดจากการเชื่อมโยงขึ้นมา โดยการเสนอชุดภาพอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มจากภาพเป้าหมายของเจตคติ เพื่อเป็นการเชื่อมโยงเจตคติ โดยภาพต่อมาจะเป็นภาพตัวอักษรจีน แต่ผู้วิจัยต้องมั่นใจในการคัดเลือกตัวอักษรหรือภาษาอื่น ๆ มา ผู้ร่วมการทดลองต้องไม่รู้ความหมายของภาษานั้น ๆ เพื่อป้องกันการเข้าใจความหมายแล้วมีการตีความไปในทางบวกหรือลบ ภาพสุดท้ายจะเป็นภาพจุดขาวดำ โดยผู้วิจัยจะสั่งให้ผู้ร่วมการทดลองประเมินความพึงพอใจต่อตัวอักษรจีน พร้อมทั้งเตือนผู้ร่วมการทดลองว่าระวังจะถูกอิทธิพลจากตัวเลี่ยนนั้นก็คือ ภาพลำดับแรกที่ถูกนำเสนอ ผลออกมาพบว่า ผู้ร่วมการทดลองทำการประเมินตัวอักษรจีนนั้นได้รับอิทธิพลมาจากความชอบและไม่ชอบจากตัวเลี่ยนในภาพแรกที่ถูกนำเสนอ

2.4) การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (Implicit Association Test: IAT)

Greenwald, McGhee, และ Schwartz (1998) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดการเชื่อมโยงทางความคิดที่มีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน ผ่านการทดสอบผ่านคอมพิวเตอร์ในรูปแบบของการให้การจัดหมวดหมู่สิ่งเร้าซึ่งมีทั้งหมด 4 หมวดหมู่ ได้แก่ เป้าหมายของเจตคติ 2 หมู่ เช่น คนขาวกับคนดำ และลักษณะทางการประเมิน 2 หมู่ เช่น คำคุณศัพท์ทางบวกและคำทางลบ โดยการกดแป้นคีย์บอร์ดคอมพิวเตอร์แค่ 2 ปุ่ม โดยการให้ผู้ร่วมการทดลองตอบสนองผ่านการกดปุ่มให้ไวที่สุด ดังนั้นจึงต้องมี 2 หมวดหมู่ที่ต้องใช้แป้นคีย์บอร์ดร่วมกันระหว่างเป้าหมายเจตคติ 1 หมู่ ร่วมกันกับลักษณะการประเมิน 1 หมู่ โดยการใช้แป้นคีย์บอร์ดร่วมกันจะทำให้เกิด หมวดหมู่ที่สอดคล้องกัน (compatible) และ หมวดหมู่ที่ไม่สอดคล้องกัน (incompatible) ซึ่งตามปกติของคนทั่วไปในรูปแบบที่สอดคล้องกันผู้ร่วมการทดลองจะสามารถตอบสนองในการใช้แป้นเดียวกันระหว่าง 2 หมวดหมู่ได้ในเวลานาทีน้อย เช่น การตอบสนองต่อการกดปุ่มได้อย่างรวดเร็วเมื่อหมวดหมู่คนขาวกับคำคุณศัพท์ทางบวก หรือ หมวดหมู่คนดำกับคำคุณศัพท์ทางลบใช้ในปุ่มเดียวกัน และผู้ร่วมการทดลองจะตอบสนองต่อการกดแป้นคีย์บอร์ดได้ช้ากว่าเมื่อเจอในรูปแบบที่ไม่สอดคล้องกัน เช่น หมวดหมู่คนขาวกับคำคุณศัพท์ทางลบ หรือ หมวดหมู่คนดำกับคำคุณศัพท์ทางบวก

ซึ่งวิธีการนี้ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อทำการวัดการเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับความรู้สึกทางลบ ที่มาจากประสบการณ์และความทรงจำ ดังนั้นบุคคลที่มีเจตคติรังเกียจต่อกลุ่มเป้าหมายสูงจะตอบสนองต่อแป้นคีย์บอร์ดได้ช้า เมื่อต้องใช้แป้นร่วมกันระหว่างคนดำกับคำคุณศัพท์ทางบวก และคนขาวกับคำคุณศัพท์ทางลบ เนื่องจากเกิดความไม่สอดคล้องทางความคิดขึ้นในบุคคลนั้น

จากที่ได้กล่าวไปข้างต้นจะเห็นได้ว่าการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มสามารถวัดได้ 2 รูปแบบที่มีความแตกต่างกันออกไป โดยการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดจะอยู่ในรูปแบบของการรายงานตนเอง ซึ่งผู้ตอบสามารถควบคุมการตอบผ่านการคิดไตร่ตรองได้ ในขณะที่การวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงจะอยู่ในรูปแบบที่ผู้ตอบไม่ตระหนักรู้ว่าตนมีความชอบหรือไม่ชอบ ไม่สามารถไตร่ตรองและควบคุมการตอบได้ ซึ่งการวัดทั้ง 2 แบบนี้มีความแตกต่างกันไป ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงสนใจวัดเจตคติทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงควบคู่กัน เพื่อให้ได้ผลที่ครอบคลุมทั้งสองรูปแบบว่าผลที่ออกมาจะมีความต่างในการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มหรือไม่

1.5 วิธีการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม

1.5.1 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม (intergroup contact)

Allport (1954) ได้เสนอว่าการใช้วิธีการให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสม จะส่งผลให้สามารถลดการเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันได้ โดย Allport ได้เสนอทฤษฎีการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มไว้ว่า ควรจะประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยดังต่อไปนี้

1.) มีสถานะที่เท่าเทียมกัน (equal status)

โดย Allport ได้เสนอไว้ว่าการที่จะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มได้อย่างราบรื่นนั้น ทั้งสองฝ่ายควรมีสถานะ ทั้งภูมิหลัง คุณภาพชีวิตต่าง ๆ ที่เท่าเทียมกัน เช่น สถานะทางการเงิน การศึกษา ทักษะความสามารถต่าง ๆ โดยมีงานวิจัยที่สนับสนุน พบว่า การที่มีปฏิสัมพันธ์กันโดยที่กลุ่มหนึ่งมีสถานะที่ด้อยกว่า จะส่งผลออกมาในทางลบแทน (Jackman & Crane, 1986)

2.) มีเป้าหมายร่วมกัน (common goals)

การจะลดเจตคติรังเกียจกลุ่มลงได้ควรจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยการทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เนื่องจากทุกคนในกลุ่มจะให้ความสำคัญกับกิจกรรมนั้นและพยายามทำสิ่งนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยที่ทุกคนมีเป้าหมายแห่งความสำเร็จร่วมกัน

3.) ทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความร่วมมือร่วมกัน (intergroup cooperation)

นอกจากการที่ทั้งสองกลุ่มต้องมีเป้าหมายความสำเร็จร่วมกันแล้ว ควรจะระมัดระวังไม่ให้เข้าไปในรูปแบบของการแข่งขันระหว่างกัน เนื่องจากการแข่งขันกันนั้นจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งกันมากกว่าการให้ความร่วมมือระหว่างกัน

4.) ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ กฎ หรือจารีตประเพณี (support of authorities, law, or custom)

การได้รับการสนับสนุนและได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ หน่วยงาน ผู้มีอำนาจ หรือแม้แต่ออกมาเป็นกฎ บรรทัดฐานต่าง ๆ จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการยอมรับและเกิดความร่วมมือร่วมใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกันเพิ่มมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา Pettigrew และ Tropp (2008) ได้ทำการอภิวิเคราะห์จากงานวิจัยมากกว่า 500 งาน พบว่า การใช้วิธีการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้หลากหลายรูปแบบ เช่นทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีขึ้น รวมทั้งยังมีการประเมินเจตคติต่อคนนอกกลุ่มที่ดีขึ้นด้วย ซึ่งสามารถเห็นได้ว่าการใช้วิธีการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มนั้นเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สามารถลดเจตคดียังเกียจกลุ่มได้อย่างเห็นได้ชัด

ในเวลาต่อมาถึงแม้ว่าการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มซึ่งถือว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ทางตรง (direct intergroup contact) จะสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ แต่นักวิจัยหลายท่านได้ให้ความเห็นว่าวิธีการนี้เป็นวิธีที่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากการทำให้ระหว่างกลุ่มสองกลุ่มเป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง 4 ที่ Allport ได้กล่าวไว้ข้างต้นก็มีความยุ่งยากในทางปฏิบัติ อีกทั้งในชีวิตจริงของคนเราที่ระหว่างกลุ่มสองกลุ่มมีปัญหาความขัดแย้งกันหรือมีเจตคดียังเกียจกลุ่มต่อกันมาก่อนหน้านี้อยู่แล้ว การจะนำทั้งสองกลุ่มมาให้ออกมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรงนั้นเป็นเรื่องที่จัดกระทำได้ยาก และค่อนข้างใช้ทุนมาก ดังนั้นจึงมีนักวิจัยจำนวนมากที่พยายามลองปรับเปลี่ยนวิธีต่าง ๆ เพื่อนำมาทดสอบว่าจะสามารถลดเจตคดียังเกียจกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพื่อให้มีความสะดวกในการจัดกระทำมากยิ่งขึ้น จึงนำไปสู่การใช้วิธีการมีปฏิสัมพันธ์ทางอ้อมแทน (indirect intergroup contact)

ซึ่ง Turner และ Crisp (2009) ได้เสนอวิธีการมีปฏิสัมพันธ์ทางอ้อมไว้ 2 วิธี ได้แก่

1.) การมีปฏิสัมพันธ์แบบขยาย (extended intergroup contact)

Wright, Aron, McLaughlin-Volpe, และ Ropp (1997) ได้เสนอว่า การมีปฏิสัมพันธ์แบบขยายคือการที่บุคคลเห็นว่าเพื่อนในกลุ่มตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่นอกกลุ่มของตน ก็ทำให้สามารถลดเจตคดียังเกียจกลุ่มได้ เมื่อบุคคลที่อยู่นอกกลุ่มถูกสังเกตว่ามีความสัมพันธ์อันดีและเป็นมิตรกับคนในกลุ่ม ก็จะส่งผลให้บุคคลที่อยู่ภายในกลุ่มนั้นเกิดความคาดหวังเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ในทางบวกมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งยังส่งผลให้มีเจตคติทางบวกต่อคนนอกกลุ่มมากยิ่งขึ้น

ซึ่งการใช้วิธีการมีปฏิสัมพันธ์แบบขยายมีข้อได้เปรียบมากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางตรง เนื่องจากในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มโดยตรง อาจเกิดการขาดโอกาส (opportunity) ที่จะสามารถมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงได้ เพราะในบางกลุ่ม บางสังคมมีการแยกถิ่นที่อยู่อาศัยคนละบริเวณกัน

หรืออาจติดปัญหาทางด้านเขตแดนที่ไม่สามารถเข้าไปอีกฝั่งได้ ดังนั้นการมีปฏิสัมพันธ์แบบขยายจะเอื้ออำนวยในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้เช่นกัน

2.) การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม (imagined intergroup contact)

จินตนาการ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 หมายความว่า การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ

การจินตนาการยังสามารถถึงอารมณ์ความรู้สึกและดึงแรงจูงใจที่จะตอบสนองต่อเป้าหมายได้คล้ายคลึงกับการมีประสบการณ์ตรง (Dadds, Bovbjerg, Redd, & Cutmore, 1997) อีกทั้งมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการทำงานทางสมองทางจิตวิทยาพบว่า การจินตนาการจะทำให้เกิดกลไกการทำงานของสมองที่คล้ายกันในด้านความทรงจำ อารมณ์ และการควบคุมการเคลื่อนไหว (Kosslyn, Ganis, & Thompson, 2001) และการจินตนาการถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเป็นตัวช่วย ในการเลือก การซ่อม การเตรียมตัว การวางแผนรับมือในการทำพฤติกรรมต่าง ๆ อีกด้วย (Marks, 1999)

โดยสรุปจากนิยามข้างต้น การจินตนาการ หมายถึง การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ ที่บุคคลสามารถวางแผนและรับรู้ได้ว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่งขึ้นมาบุคคลนั้นจะรู้สึกหรือตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นเช่นใด

Turner และ Crisp (2009) ได้เสนอว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ คือ การนึกในใจถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลหรือบุคคลที่อยู่นอกกลุ่ม ซึ่งจากการวิจัยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สามารถกระตุ้นการเกิดเจตคติและการเกิดพฤติกรรมได้อย่างคล้ายคลึงกับการมีประสบการณ์ตรง โดยเห็นได้จากตัวอย่างงานวิจัยที่ผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการถึงสถานการณ์ที่มีผู้คนแออัดเป็นจำนวนมาก ผลที่ออกมาพบว่าผู้ร่วมการทดลองกลุ่มนี้แสดงพฤติกรรมช่วยเหลือน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมจริง นั่นคือพฤติกรรมไทยมุง (bystander apathy effect) คือการที่บุคคลจะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นน้อยลงเมื่อเห็นว่ามีบุคคลอื่นอยู่บริเวณนั้นเป็นจำนวนมาก (Garcia, Weaver, Moskowitz, & Darley, 2002) อีกทั้งการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม มีส่วนช่วยในการกระตุ้นความรู้สึกเวลาที่บุคคลประสบความสำเร็จในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น การรู้สึกมีความมั่นใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น และลดความหวาดหวั่นเมื่อถึงคราวที่จะต้องมีปฏิสัมพันธ์จริงกับคนนอกกลุ่มในอนาคต ดังนั้น บุคคลที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มมีแนวโน้มที่จะประเมินคนนอกกลุ่มไปในทางบวกมากยิ่งขึ้น ซึ่งคล้ายคลึงกับผลของการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างกลุ่มเช่นกัน

จากหลากหลายงานวิจัยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มนั้นสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพหลากหลายกลุ่ม เช่น ลดเจตคติรังเกียจกลุ่มรักร่วมเพศ และกลุ่มผู้สูงวัย (Turner, Crisp, & Lambert, 2007) กลุ่มชาวมุสลิม (Stathi, Crisp, & Hogg, 2011) กลุ่มผู้ที่มีอาการป่วยทางจิต (West, Holmes, & Hewstone, 2011) อีกทั้งวิธีการนี้ยังสามารถเพิ่มพฤติกรรมทางบวกได้ เช่น เพิ่มเจตคติที่ดีต่อคนนอกกลุ่ม (Harwood, Paolini, Joyce, Rubin, & Arroyo, 2011) มีแนวโน้มที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มมากยิ่งขึ้นในอนาคต (Husnu & Crisp, 2010) เป็นต้น

อีกทั้งผู้วิจัยพบว่ามีหลากหลายเทคนิคที่นักวิจัยต่าง ๆ ได้นำมาทดลองใช้กับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเพิ่มเจตคติที่ดีต่อคนนอกกลุ่ม โดยมีเทคนิคดังต่อไปนี้

- 1.) ผู้มีอำนาจในการออกกฎหรือในสถาบันต่าง ๆ ให้การสนับสนุนให้คนในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับคนนอกกลุ่ม (Gomez & Huici, 2008)
- 2.) เป็นการจินตนาการทางบวกต่อคนนอกกลุ่ม เช่น จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มที่มีความอ่อนคลาย สบายใจ น่าสนใจ เป็นต้น (Turner & Crisp, 2009)
- 3.) คำสั่งให้จินตนาการผ่านมุมมองบุคคลที่สาม โดยให้บุคคลจินตนาการว่าตนเองเป็นบุคคลในเรื่องที่กำลังมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม ไม่ใช่ผ่านจากการที่บุคคลอื่นมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Vezzali et al., 2015)
- 4.) ทำให้ผู้จินตนาการมีความเชื่อมั่นว่าสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มได้ (Stathi et al., 2011)
- 5.) ในเนื้อเรื่องมีการอธิบายลักษณะเด่นที่ตรงกับเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่มได้ตรงตามที่ควรจะเป็น เช่น ชาวมุสลิมแต่งตัวชุดประจำชาติ ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ สวดมนต์วันละ 5 ครั้ง เป็นต้น (Stathi et al., 2011)
- 6.) ให้จินตนาการถึงการร่วมมือช่วยเหลือกันทำกิจกรรมระหว่างกัน (Kuchenbrandt et al., 2013)
- 7.) มีการระบุโดยตรง โดยให้ผู้จินตนาการคิดว่าสามารถเป็นเพื่อนสนิทกับคนนอกกลุ่มได้ (Bagci, Piyale, Bircek, & Ebcim, 2017)
- 8.) มีการระบุถึงการที่บุคคลทั้งสองฝ่ายมีความคล้ายคลึงในระดับที่พอเหมาะ คือ มีความคล้ายและแตกต่างกันในระดับที่สมดุล ไม่คล้ายกันทั้งหมดและไม่ต่างกันทั้งหมด (Ioannou, Hewstone, & Al Ramiah, 2017)
- 9.) อธิบายบุคลิกลักษณะทางบวกของบุคคลที่อยู่นอกกลุ่ม เช่น ลักษณะนิสัยหรือการกระทำ เป็นต้น (Miller, 2002)

- 10.) มีการจินตนาการถึงการกระทำที่ดีของตนเอง และตระหนักถึงการกระทำที่ดีของคนนอกกลุ่ม เพื่อเป็นการรับรู้ลักษณะที่ดีของทั้งสองฝ่าย (Stathi & Crisp, 2008; Wright et al., 1997)
- 11.) คำสั่งควรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ใส่รายละเอียด และมีชีวิตชีวา ซึ่งจะช่วยให้จินตนาการได้เหมือนจริงมากที่สุด เช่น ระบุว่าสถานที่ปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นที่ไหน เวลาใด มีใครบ้าง บุคลิกลักษณะที่แสดงออกเป็นอย่างไร (Husnu & Crisp, 2010)

1.5.2 การขัดเกลาทางสังคม (socialization)

การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง กระบวนการอบรมสั่งสอนบุคคลให้เรียนรู้พฤติกรรม ระเบียบวัฒนธรรม บรรทัดฐาน ค่านิยมของสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและเป็นไปในแนวทางที่สังคมต้องการ โดยการขัดเกลาทางสังคมสามารถทำได้ 2 ทาง ได้แก่

- 1.) การขัดเกลาทางสังคมโดยตรง คือ การอบรมสั่งสอนโดยตรง โดยผ่านพ่อแม่ ผู้ปกครอง คนในครอบครัว ครูอาจารย์ โดยที่ทั้งผู้สอนและผู้รับจะรู้ว่ากำลังอยู่ในกระบวนการอบรมสั่งสอน
- 2.) การขัดเกลาทางสังคมโดยอ้อม คือ การเรียนรู้ผ่านการซึมซับเข้าไปโดยผู้รับไม่รู้ตัว โดยการรับรู้ว่ามีสิ่งใดที่เป็นสิ่งที่สังคมยอมรับหรือไม่ยอมรับ โดยสามารถเรียนรู้ได้ผ่าน การอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ รวมไปถึงจนถึงมาจากการสังเกตและลอกเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ มาจากผู้อื่นก็เป็นได้

จะเห็นว่าบุคคลสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ผ่านการเรียนรู้ทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะผ่านการอบรมสั่งสอนจากคนในครอบครัว สถาบันทางการศึกษา สื่อมวลชน หรือจากการสังเกตเรียนรู้ผ่านสื่อต่างโดยทางอ้อม โดย Schuman, Steeh, Bobo, และ Krysan (1997) พบว่า คนรุ่นใหม่มีเจตคติรังเกียจกลุ่มเชื้อชาติแบบเก่าลดน้อยลง (old fashioned racism) เมื่อเทียบกับคนรุ่นก่อน ๆ อันเนื่องมาจากการที่คนรุ่นใหม่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมตั้งแต่วัยเด็ก

1.5.3 การจัดหมวดหมู่ทางสังคม (categorization theory)

การจัดหมวดหมู่ทางสังคมสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ 2 วิธี ดังต่อไปนี้

- 1.) การสลายการจัดหมวดหมู่ (deategorization)

Brewer (2007) เสนอว่า บุคคลสามารถลดความขัดแย้งระหว่างกันได้โดยการคอยเตือนให้คนในกลุ่มคิดถึงบุคคลนอกกลุ่มอย่างเป็นปัจเจกบุคคล (individual) ว่าแต่ละบุคคลที่อยู่นอกกลุ่มนั้นมีความแตกต่างกัน แทนการคิดว่าบุคคลนอกกลุ่มนั้นมีความเหมือนกันทั้งกลุ่ม

งานวิจัยหนึ่งได้จัดกระทำให้ทั้งสองกลุ่มมาทำงานแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยบางคนได้อยู่ในเงื่อนไขที่ถูกกระตุ้นให้มุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ และผู้คนที่เหลือได้อยู่ในเงื่อนไขที่ถูก

กระตุ้นให้ทำความรู้จักซึ่งกันและกัน โดยผลออกมาพบว่า บุคคลที่อยู่ในเงื่อนไขที่ถูกกระตุ้นให้แต่ละบุคคลทำความรู้จักกันสามารถลดการเกิดอคติเข้าข้างกลุ่มตนและอคติที่มีต่อกลุ่มอื่นได้ (Bettencourt, Brewer, Croak, & Miller, 1992)

2.) การจัดหมวดหมู่ใหม่ (recategorization)

Gaertner และคณะ (1999) ได้เสนอ วิธีการมีอัตลักษณ์กลุ่มร่วมกัน (common ingroup identity) โดยการให้บุคคลมองว่าบุคคลที่มาจากนอกกลุ่มที่ได้เข้ามารวมกลุ่มกันกับกลุ่มตนนั้นมีลักษณะบางอย่างร่วมกัน ซึ่งการจัดหมวดหมู่ใหม่นั้นสามารถลดความขัดแย้งระหว่างกันได้ เนื่องจากมีการรับรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (unity) ของกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลการเกิดอคติเข้าข้างกลุ่มตนหรืออคติต่อกลุ่มอื่นนั้นลดลงได้ (Samuel L Gaertner & Dovidio, 2012)

Dovidio, Gaertner, Isen, และ Lowrance (1995) พบว่า เมื่อมีการรวมกลุ่มทั้งสองกลุ่มเข้าด้วยกัน จะมีการประเมินคนนอกกลุ่มไปในทางบวกมากยิ่งขึ้น เนื่องมาจากการได้รวมกลุ่มเข้าด้วยกันและสามารถทิ้งความเชื่อเหมารวมเดิมที่มีต่อคนนอกกลุ่มไปได้

1.5.4 การกระตุ้นเพื่อให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจ (inducing hypocrisy)

เป็นวิธีการที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความความขัดแย้งภายในจิตใจ โดยวิธีการนี้สามารถทำได้หลากหลายวิธี แต่ปัจจัยสำคัญของการกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจจนนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ต้องมี 2 ปัจจัย ดังต่อไปนี้ คือ 1.) การให้บุคคลสัญญาต่อสาธารณะหรือเขียนเรียงความไปในทางที่ผู้วิจัยต้องการให้บุคคลกระทำพฤติกรรมตามที่ผู้วิจัยต้องการ 2.) มีการกระตุ้นเตือนว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามีบุคคลนั้นไม่ได้ทำในสิ่งที่ได้ให้สัญญาหรือเขียนเรียงความไป ดังเช่นงานวิจัยของ Dickerson, Thibodeau, Aronson, และ Miller (1992) ได้วัดพฤติกรรมประหยัดน้ำ ซึ่งทำการทดสอบในหลากหลายเงื่อนไข แต่ผลที่ออกมาแล้วพบว่าผู้ร่วมการทดลองมีการประหยัดน้ำมากที่สุดคือเงื่อนไขที่ใช้วิธีทำให้เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจของผู้ร่วมการทดลอง โดยการให้ผู้ร่วมการทดลองลงชื่อเพื่อร่วมกันประหยัดน้ำ ต่อจากนั้นกลุ่มผู้วิจัยได้กระตุ้นผู้ร่วมการทดลองให้ตระหนักถึงว่าที่ผ่านพวกเขาไม่ได้ประหยัดเท่าที่ควรผ่านการตอบแบบสอบถาม

อีกทั้งการใช้วิธีการกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจยังสามารถนำไปใช้ลดการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มได้เช่นเดียวกัน โดย Son Hing, Li, และ Zanna (2002) ได้ให้ผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติกลุ่มแบบคลุมเครือ ซึ่งหมายความว่าตนคิดว่าตนเองไม่มีเจตคติรังเกียจกลุ่ม แต่ที่จริงกลับมีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงโดยที่ไม่รู้ตัว (มี low explicit และ high implicit ในคนเดียวกัน) ทำการเขียนเรียงความสนับสนุนให้มีการปฏิบัติต่อชาวเอเชียอย่างเท่าเทียมกัน พร้อมกับระบุว่าจะนำบทความนี้ไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ พร้อมทั้งผู้ร่วมการทดลองถูกกระตุ้นให้คิดว่าในช่วงเวลาที่ผ่าน

มาพวกเขาเคยแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อชาวเอเชียตอนไหนบ้าง ซึ่งผลที่ออกมาพบว่าผู้ที่มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบคลุมเครือลดการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อชาวเอเชียได้

โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม เนื่องจากพบว่าวิธีนี้มีข้อดีในหลายด้าน ได้แก่ ผู้วิจัยสามารถจัดกระทำได้ง่ายกว่าการใช้วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มโดยตรง อีกทั้งยังสามารถประหยัดเวลาและต้นทุนในการทดลองได้มากกว่า พร้อมทั้งมีงานวิจัยจำนวนมากที่พบว่าวิธีการนี้สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้เช่นเดียวกับการปฏิสัมพันธ์ทางตรง และยังสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้หลากหลายกลุ่มอีกด้วย

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มต่อเจตคติรังเกียจกลุ่ม

การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ทั้ง 2 แบบ ได้แก่ แบบเด่นชัด (explicit attitude) และแบบแอบแฝง (implicit attitude)

Kuchenbrandt, Eyssele, และ Seidel (2013) ได้ศึกษาการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มโดยใช้เทคนิคของการให้ความร่วมมือระหว่างกัน ว่ามีประสิทธิภาพในการที่จะเพิ่มความรู้อันนำไปสู่ความรู้สึกของผู้อื่น เพิ่มความไว้วางใจ อีกทั้งยังลดความวิตกกังวลและลดเจตคติรังเกียจที่มีต่อคนนอกกลุ่มได้หรือไม่ โดยกลุ่มผู้วิจัยมีความเชื่อว่าจะไม่เพียงแต่การใช้เทคนิคการให้ความร่วมมือระหว่างกันจะช่วยขจัดปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มได้ แต่ยังสามารถนำมาใช้เพื่อลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ด้วย อีกทั้งกลุ่มผู้วิจัยยังได้สนใจสิ่งที่ Allport (1954) ได้เสนอไว้ว่าการจะลดเจตคติรังเกียจกลุ่มและลดพฤติกรรมกีดกันกลุ่มนั้น จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการจินตนาการที่มีคุณภาพ จึงทำให้กลุ่มผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าผู้ร่วมการทดลองนั้นมีการรับรู้ถึงคุณภาพของการจินตนาการในระดับใด

จึงทำให้กลุ่มผู้วิจัยตั้งสมมติฐานขึ้นมา 3 สมมติฐาน ได้แก่ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มในรูปแบบที่มีการร่วมมือระหว่างกัน จะทำให้ 1.) ผู้ร่วมการทดลองรับรู้คุณภาพของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่สูงกว่า 2.) ทำให้เกิดผลทางบวกที่ดียิ่งขึ้นต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกผู้อื่น ลดความวิตกกังวล เพิ่มความไว้วางใจต่อคนนอกกลุ่ม และลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม 3.) การรับรู้ถึงคุณภาพของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มมีอิทธิพลเป็นตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์โดยมีการร่วมมือระหว่างกันกับการมีเจตคติรังเกียจกลุ่ม

โดยทำการศึกษากับผู้ร่วมการทดลองเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเยอรมัน จำนวน 87 คน โดยกลุ่มผู้วิจัยจัดกระทำให้จินตนาการถึงเหตุการณ์ที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มในห้องเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 3 เงื่อนไข โดยเงื่อนไขแรก คือเงื่อนไขปฏิสัมพันธ์แบบเป็นกลาง โดยผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์โดยการพูดคุยกับเด็กนักเรียนชาวโรมันแปลกหน้าก่อนที่จะเริ่มเรียน เงื่อนไขที่ 2 คือเงื่อนไขปฏิสัมพันธ์ทางบวก โดยกลุ่มผู้วิจัยเพิ่มคำสั่งเข้าไปจากเงื่อนไขแรกว่า การ

พูดคุยกันนั้นมีความน่าพึงพอใจและน่าสนใจ ส่วนเงื่อนไขที่ 3 คือเงื่อนไขปฏิสัมพันธ์โดยมีการร่วมมือกันในทางบวก กลุ่มผู้วิจัยได้เพิ่มคำสั่งจากเงื่อนไขที่สองไปว่า นอกจากจะได้พูดคุยไปในทางน่าพึงพอใจและน่าสนใจแล้ว ผู้ร่วมการทดลองและชาวโรมันได้ร่วมมือกันหาโต๊ะและเก้าอี้เรียนจากอีกห้องหนึ่งเพื่อนำมานั่งเรียนด้วยกัน

ต่อมากลุ่มผู้วิจัยได้ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามเพื่อวัดตัวแปรตาม โดยการตอบผ่านมาตรวัด 5 มาตรา ได้แก่ การรับรู้ถึงคุณภาพของการจินตนาการ ความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกผู้อื่น ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม ความไว้วางใจต่อคนนอกกลุ่ม และเจตคติจริงเกียจกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ออกมาพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กลุ่มผู้วิจัยได้ตั้งไว้ โดยผู้ที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์โดยมีการร่วมมือกันทางบวก ได้ตัดสินคุณภาพของการมีปฏิสัมพันธ์ในการจินตนาการดีกว่าบุคคลที่อยู่ในเงื่อนไขปฏิสัมพันธ์ทางบวกแบบธรรมดา อีกทั้งยังสามารถเพิ่มความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นและเพิ่มความไว้วางใจต่อคนนอกกลุ่ม อีกทั้งยังสามารถลดความวิตกกังวลและลดเจตคติจริงเกียจต่อคนนอกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้ายสุดกลุ่มผู้วิจัยพบว่า การรับรู้คุณภาพของการจินตนาการมีอิทธิพลในฐานะตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์โดยให้การร่วมมือกันทางบวกต่อทั้งสี่ตัวแปรตาม

จึงเห็นได้ว่าการใช้วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มในรูปแบบการให้ความร่วมมือกันนั้นสามารถลดเจตคติจริงเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด ผ่านการตอบแบบรายงานตนเองได้ และในบางงานวิจัยผู้วิจัยได้ทดสอบวัดการลดเจตคติจริงเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงในคราวเดียวกัน ได้แก่

Turner และ Crisp (2009) ได้ศึกษาถึงวิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มในงานวิจัยนี้กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการศึกษา 2 การศึกษา โดยการศึกษที่ 1 กลุ่มผู้วิจัยพบว่าผู้สูงวัยชาวอังกฤษกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการถูกกีดกันทางสังคมอันเนื่องมาจากอายุที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งบุคคลที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป กำลังประสบปัญหานี้ถึงสองเท่า โดยผลกระทบที่ตามมาของการถูกกีดกันทางสังคม ได้แก่ ปัญหาทางด้านสุขภาพและด้านจิตใจ กลุ่มผู้วิจัยจึงทดลองศึกษากับผู้ร่วมการทดลองวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 18-23 ปีโดยทำการสุ่มเข้าสู่หนึ่งในสองเงื่อนไข ได้แก่ กลุ่มทดลองที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงวัย และกลุ่มควบคุมที่ได้จินตนาการถึงบรรยากาศกลางแจ้ง แล้ววัดทั้งเจตคติจริงเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง โดยเมื่อผู้ร่วมการทดลองจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์เสร็จ กลุ่มผู้วิจัยให้ผู้ร่วมวิจัยกลุ่มทดลองเขียนสิ่งที่น่าสนใจและคาดคิดไม่ถึงว่าได้เรียนรู้อะไรใหม่จากผู้สูงวัยบ้าง ส่วนกลุ่มควบคุมผู้วิจัยได้ให้เขียนถึงสิ่งที่เห็นตอนกำลังจินตนาการถึงบรรยากาศกลางแจ้งอยู่ กลุ่มผู้วิจัยจัดกระทำสิ่งนี้เพื่อต้องการเพิ่มอิทธิพลของการจินตนาการให้มากขึ้น จากนั้นผู้ร่วมการทดลองได้ตอบแบบสอบถามผ่านมาตรวัดเจตคติแบบเด่นชัด และทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (IAT) โดยผลพบว่า ผู้ร่วมการทดลองที่อยู่ในเงื่อนไขที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงวัย มี

เจตคติแบบเด่นชัดต่อผู้สูงวัยในทางบวกมากกว่ากลุ่มควบคุม อีกทั้งยังพบว่ามีเจตคติรังเกียจแบบแอบแฝงต่อผู้สูงวัยน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอีกเช่นกัน

จากข้อค้นพบนี้ทำให้สามารถสนับสนุนสมมติฐานที่ว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มสามารถเพิ่มเจตคติทางบวกแบบแอบแฝงต่อคนนอกกลุ่มได้ดีพอ ๆ กับเจตคติแบบเด่นชัด

ในการศึกษาที่ 2 กลุ่มผู้วิจัยได้เปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายเป็น ชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษ ซึ่งชาวมุสลิมถือเป็นชนกลุ่มน้อยที่ประสบปัญหาที่ผู้อื่นมีความกลัวต่อผู้ที่เป็นอิสลาม อันเนื่องมาจากปัญหาการก่อการร้ายวันที่ 11 กันยายน ที่สหรัฐอเมริกา ซึ่งผลที่ตามมาก็คือการที่ผู้คนมีความเชื่อเหมารวมทางด้านลบต่อชาวมุสลิม โดยที่การศึกษานี้ กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเจตคติแบบแอบแฝงเพียงอย่างเดียว เพื่อป้องกันการวัดเจตคติแบบเด่นชัดเข้ามาส่งผลกับการวัดเจตคติแบบแอบแฝงที่ได้ทดสอบที่หลัง โดยผู้ร่วมการทดลองจะเป็นผู้ที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม ได้ถูกสุ่มเข้าสู่หนึ่งในสองเงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขทดลองผู้ร่วมการทดลองจะได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวมุสลิม โดยมีคำสั่งของการให้จินตนาการไว้ว่า “ให้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ผ่อนคลาย เป็นไปในทางบวก และรู้สึกสะดวกสบาย” หลังจากนั้นผู้ร่วมการทดลองจะได้เขียนว่าผู้ร่วมการทดลองได้มีปฏิสัมพันธ์กับชาวมุสลิมอย่างไรบ้างให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะนึกได้ลงในกระดาษ ส่วนเงื่อนไขควบคุมผู้ร่วมการทดลองจะได้จินตนาการอะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับมุสลิมแทน ผลที่ออกมาพบว่า ผู้ร่วมการทดลองที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวมุสลิมในทางบวกรายงานการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวมุสลิมน้อยกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มที่จินตนาการอะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับมุสลิม

โดยสรุปแล้วงานวิจัยทั้งสองงานนี้ชี้ให้เห็นว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มหรือการเพิ่มเทคนิคการให้ความร่วมมือกันทำกิจกรรมในตอนที่จินตนาการ สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้ร่วมการทดลองยังมีเจตคติทางบวกต่อคนนอกกลุ่มที่เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน เพื่อเพิ่มให้การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

ผู้วิจัยจึงเสนอเป็นสมมติฐานข้อที่ 1 คือ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

สมมติฐานข้อที่ 2 คือ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เห็นว่าสิ่งที่ Allport (1954) ได้เสนอไว้ว่า ยังมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมมากเงื่อนไขขึ้นเท่าใด ก็จะส่งผลให้ผลลัพธ์ที่ออกมาประสบผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง 4 ปีที่แล้วนั้น ได้แก่ การมีสถานะที่เท่าเทียมกัน การมีเป้าหมายร่วมกัน การทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความร่วมมือร่วมกัน และการได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ซึ่งได้มีงานวิจัยของต่างประเทศที่

แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้มากยิ่งขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อผ่านการเพิ่มเงื่อนไขการได้รับการสนับสนุนที่ดีจากผู้มีอำนาจเพิ่มเข้าไปในการทดลอง

โดย Gomez และ Huici (2008) ได้ทดสอบถึงวิธีการให้ผู้ร่วมการทดลองได้มีประสบการณ์ปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มทางอ้อมผ่านการชมวิดีโอ (vicarious intergroup contact) โดยมีผู้แสดงแทนแทนการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงจริง ๆ กลุ่มผู้วิจัยเชื่อว่าการได้รับการสนับสนุนที่ดีจากผู้มีอำนาจจะยังสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ดีขึ้น จึงได้ทำการศึกษากับผู้ร่วมการทดลองที่เป็นแฟนคลับของทีมบาสเกตบอลโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในประเทศสเปนจำนวน 107 คน ซึ่งถูกสุ่มเข้าสู่หนึ่งในสามเงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขที่ 1 คือ กลุ่มทดลองได้ชมวิดีโอการฝึกซ้อมบาสเกตบอลร่วมกันของทั้งสองทีม เงื่อนไขที่ 2 กลุ่มทดลองได้ชมวิดีโอการฝึกซ้อมบาสเกตบอลร่วมกันของทั้งสองทีม และมีโค้ชซึ่งถือว่าเป็นผู้มีอำนาจในทีม ได้กล่าวชมเชยว่าทั้งสองทีมฝึกซ้อมได้ดีในส่วนของทักษะด้านความเร็วที่ได้มีการฝึกซ้อมร่วมกัน และเงื่อนไขที่ 3 คือ กลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ชมวิดีโอใด ๆ ท้ายที่สุดผลการวิเคราะห์ห่อออกมาพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มผู้ร่วมการทดลองที่ได้อยู่ในเงื่อนไขที่ 2 ที่ได้ชมวิดีโอพร้อมทั้งได้รับข้อมูลการสนับสนุนที่ดีจากโค้ช มีการประเมินคนนอกกลุ่มไปในทางบวกสูงที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับอีกสองเงื่อนไขที่เหลือ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทดสอบเพิ่มเติมจากในส่วนของภารกิจจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มในรูปแบบร่วมมือกัน (cooperation) ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งจะทำการทดลองเพิ่มเติมอีกหนึ่งเงื่อนไข โดยการเพิ่มเงื่อนไขที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่มีอำนาจเข้าไปร่วมกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มในรูปแบบร่วมมือกัน (cooperation+authority) เป็นเงื่อนไขที่ 3 ของงานวิจัยนี้ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเงื่อนไขการได้รับการสนับสนุนที่ดีจากผู้มีอำนาจนั้นยังไม่ค่อยมีนักวิจัยนำมาลองทดสอบ ซึ่งการใช้วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มโดยได้จินตนาการว่าผู้มีอำนาจคอยให้การสนับสนุนอยู่นั้นสามารถจัดกระทำได้ง่าย โดยผู้วิจัยต้องการทดสอบว่าเมื่อมีเงื่อนไขที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งเงื่อนไข จะส่งผลให้สามารถลดเจตคติรังเกียจต่อคนนอกกลุ่มได้ดียิ่งขึ้นหรือไม่

ผู้วิจัยจึงเสนอสมมติฐานข้อที่ 3 ว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ผู้วิจัยจึงเสนอสมมติฐานข้อที่ 4 ว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

3. ตัวแปรส่งผ่านระหว่างการจัดนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม

ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาตัวแปรส่งผ่าน 2 ตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม (intergroup anxiety)
2. การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม (perceived ingroup norms)

3.1 ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม (intergroup anxiety)

3.1.1 นิยามความหมาย

Spielberger (1966) อธิบายถึงความวิตกกังวลไว้ว่า เป็นความเครียดที่เกิดจากการถูกคุกคาม ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หรือบุคคลได้คาดการณ์เหตุการณ์ไว้ล่วงหน้า ความวิตกกังวลจะส่งผลให้การตอบสนองของบุคคลมีประสิทธิภาพแย่งลงและส่งผลเสียต่อการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ผกา สัตยธรรม (2535) เสนอว่า ความวิตกกังวลเป็นลักษณะของจิตที่ไม่สงบ ไม่มีสมาธิ ซึ่งเกิดจากการนึกคิดของแต่ละบุคคลว่าไม่สามารถทำอะไรสิ่งหนึ่งได้ตามความต้องการ หรือไม่สามารถแก้ไขปัญหาสิ่งต่าง ๆ ได้

Stephan และ Stephan (1985) กล่าวว่า ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม ถือเป็นความเครียดที่เกิดจากการต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่ยอยู่นอกกลุ่มของตน ซึ่งความวิตกกังวลนี้มาจากการที่บุคคลได้ประเมินคนนอกกลุ่มไปในทางลบล่วงหน้าว่าจะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ดี ไม่น่าพึงประสงค์เกิดขึ้น จึงทำให้เมื่อถึงเวลาที่ต้องปฏิสัมพันธ์กันจริง ๆ ก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความหวาดหวั่นที่จะต้องติดต่อสื่อสารกับคนนอกกลุ่ม

ผู้วิจัยจึงสรุปว่า ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม คือ การที่บุคคลมีความหวาดหวั่นที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม เนื่องจากบุคคลได้คาดการณ์ถึงอุปสรรค หรือมีการประเมินทั้งเหตุการณ์และคนนอกกลุ่มไว้ล่วงหน้าว่าจะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่น่าพึงประสงค์ จึงอาจส่งผลให้บุคคลมีการตอบสนองต่อคนนอกกลุ่มไปในทางลบ หรือมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่น

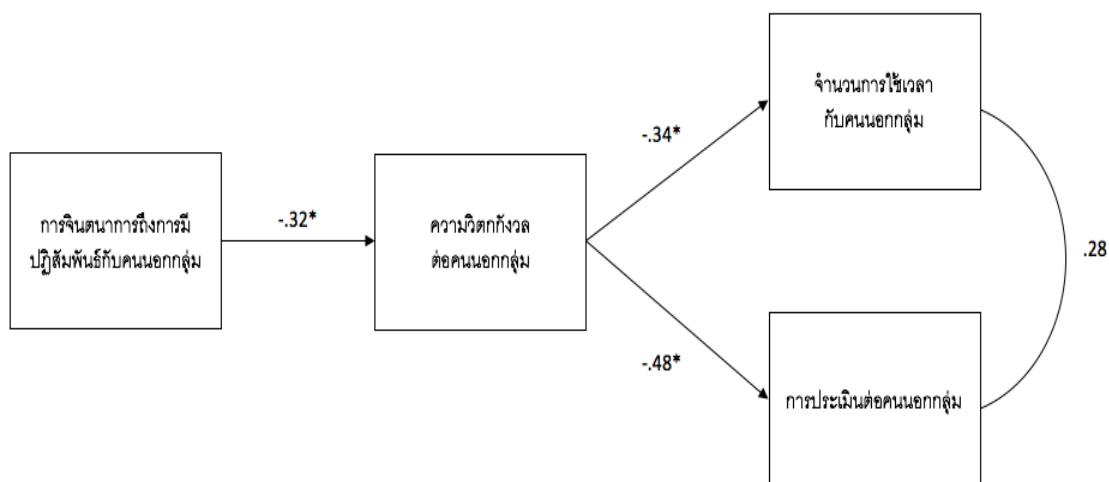
3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างการจัดนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มและความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม

Kuchenbrandt และคณะ (2013) ทำการศึกษาการจัดนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มโดยใช้เทคนิคของการให้ความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อลดความวิตกกังวลและลดเจตติรังเกียจที่มีต่อคนนอกกลุ่ม ศึกษากับผู้ร่วมการทดลองนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเยอรมัน จำนวน 87 คน โดยกลุ่มผู้วิจัยจัดกระทำให้อินจินนาการถึงเหตุการณ์ที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มใน

ห้องเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 3 เงื่อนไข โดยเงื่อนไขแรก คือเงื่อนไขปฏิสัมพันธ์แบบเป็นกลาง โดยผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์โดยการพูดคุยกับเด็กนักเรียนชาวโรมันแปลกหน้าก่อนที่จะเริ่มเรียน เงื่อนไขที่ 2 คือเงื่อนไขปฏิสัมพันธ์ทางบวก โดยกลุ่มผู้วิจัยเพิ่มคำสั่งเข้าไปจากเงื่อนไขแรกว่าการพูดคุยกันนั้นมีความน่าพึงพอใจและน่าสนใจ ส่วนเงื่อนไขที่ 3 คือเงื่อนไขปฏิสัมพันธ์โดยมีการร่วมมือกันในทางบวก กลุ่มผู้วิจัยได้เพิ่มคำสั่งจากเงื่อนไขที่สองไปว่า นอกจากจะได้พูดคุยไปในทางที่น่าพึงพอใจและน่าสนใจแล้ว ผู้ร่วมการทดลองและชาวโรมันได้ร่วมมือกันหาโต๊ะและเก้าอี้เรียนจากอีกห้องหนึ่งเพื่อนำมานั่งเรียนด้วยกัน ต่อมากลุ่มผู้วิจัยได้ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามเพื่อวัดตัวแปรตาม ผลการวิเคราะห์ออกมาพบว่า ผู้ที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์โดยมีการร่วมมือกันในทางบวก สามารถลดความวิตกกังวลและลดเจตคติตรงเกียจต่อคนนอกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มกับเจตคติตรงเกียจกลุ่ม

Vezzali, Crisp, Stathi, และ Giovannini (2015) ได้สนใจศึกษาว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม จะสามารถสนับสนุนการติดต่อสื่อสารและการประเมินเจตคติทางบวกต่อคนนอกกลุ่มระหว่างเด็กนักเรียนแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ โดยผ่านการลดความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่าน ในการศึกษาที่ 2 กลุ่มผู้วิจัยได้ทดสอบกับกลุ่มเด็กนักเรียนแลกเปลี่ยนชาวอิตาลี โดยแบ่งเป็น 2 เงื่อนไข โดยเงื่อนไขที่ 1 ผู้ร่วมการทดลองจะได้จินตนาการล่วงหน้าก่อน 1 เดือน ก่อนที่ผู้ร่วมการทดลองจะย้ายไปเรียนที่ประเทศปลายทางจริง ๆ โดยได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับสัญชาติเจ้าบ้านซึ่งเป็นเจ้าของประเทศ โดยจินตนาการว่าเป็นการพบปะกันอย่างผ่อนคลาย สบายใจ และเป็นไปในทางบวก อีกทั้งกลุ่มผู้วิจัยยังได้ใช้เทคนิคการจินตนาการจากมุมมองจากบุคคลที่สาม (third-person perspective) และให้หลับตาจินตนาการก่อนที่จะให้เขียนว่าผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการอะไรไปบ้างลงในกระดาษ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจินตนาการให้ดีขึ้น ผู้ที่ได้อยู่ในเงื่อนไขที่ 2 ผู้ร่วมการทดลองจะไม่ได้จินตนาการใด ๆ หลังจากนั้นผู้ร่วมการทดลองได้ตอบมาตรวัดหลังจากที่ผู้ร่วมการทดลองได้กลับมาจากต่างประเทศ โดยตอบมาตรวัดผ่านความวิตกกังวล เจตคติต่อคนนอกกลุ่ม และจำนวนเวลาที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม ซึ่งผลที่ออกมาพบว่า ผู้ที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม มีการประเมินเจตคติทางบวกและใช้เวลาร่วมกับคนนอกกลุ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผ่านการลดความวิตกกังวลในฐานะตัวแปรส่งผ่าน

ภาพที่ 1 ผลของความสัมพันธ์ของความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างความสัมพันธ์การจินตนาการถึงการปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม กับจำนวนการใช้เวลาและการประเมินต่อคนนอกกลุ่ม

ที่มา : Vezzali และคณะ (2015)

หมายเหตุ : * $p \leq .05$; ** $p < .01$

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเชื่อว่าการให้บุคคลจินตนาการโดยใช้เทคนิคให้นึกถึงการทำกิจกรรมสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวกร่วมกันและเมื่อนำมารวมกับการได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจด้วยแล้ว จะส่งผลให้บุคคลลดความรู้สึกวิตกกังวล หวั่นเกรงต่อคนนอกกลุ่มได้ จนส่งผลให้บุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อคนนอกกลุ่มเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเสนอเป็นสมมติฐานข้อที่ 5 ว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติเชิงแยกกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน

3.2 การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม (perceived ingroup norms)

3.2.1 นิยามความหมาย

Wright และคณะ (1997) เสนอว่าการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม คือ การที่บุคคลภายในกลุ่มได้เรียนรู้หรือซึมซับเจตคติ การประพฤติปฏิบัติตนมาจากผู้ที่เป็นแบบอย่างหรือบุคคลอื่นภายในกลุ่มของตน ซึ่งสามารถเรียกได้ว่าเป็น อิทธิพลข้อมูลอ้างอิง (referent informational influence)

โดยบุคคลที่เป็นแบบอย่างหรือมีอำนาจภายในกลุ่มสามารถมีอิทธิพลทางด้านเจตคติและการปฏิบัติตนต่อคนนอกกลุ่ม ส่งไปยังบุคคลอื่น ๆ ที่เหลือในกลุ่มได้ ทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ว่าเป็นกลุ่ม

ของตนมีบรรทัดฐานที่ควรคิด ควรกระทำในแต่ละเรื่องอย่างไร ผ่านการสังเกตจากบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่ม

Turner, Hewstone, Voci และ Vonofakou (2008) อธิบายถึงการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มไว้ว่า เป็นการรับรู้ว่าคุณลักษณะอื่น ๆ ภายในกลุ่มตนมีเจตคติทางบวกต่อบุคคลนอกกลุ่ม ซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้นเกิดการรับรู้ว่าคุณลักษณะนั้นเป็นบรรทัดฐานทางบวกของคนภายในกลุ่มที่มีต่อคนนอกกลุ่ม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปว่า การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ว่าบรรทัดฐานภายในกลุ่มของตนเป็นอย่างไร ผ่านการสังเกต เรียนรู้จากผู้อื่นที่อยู่กลุ่มเดียวกันกับตน และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนเจตคติหรือพฤติกรรมให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานภายในกลุ่มตนเอง

3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างการพบเห็นความสัมพันธ์แบบขยายกับเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม

Turner และคณะ (2008) ได้ทำการศึกษาจำนวน 2 การศึกษา โดยทั้งสองการศึกษากลุ่มผู้วิจัยได้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการที่ผู้ร่วมการทดลองแต่ละคนมีโอกาสได้พบเห็นความสัมพันธ์แบบขยาย (extended intergroup contact) ว่าจะส่งผลให้มีเจตคติต่อคนนอกกลุ่มในทางบวกที่มากยิ่งขึ้นหรือไม่ โดยวัดจากการที่ผู้ร่วมการทดลองได้รับรู้ว่าเพื่อนหรือครอบครัวซึ่งถือว่าอยู่กลุ่มเดียวกันกับผู้ร่วมการทดลองนั้นมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มมากน้อยเพียงใด ผ่านการศึกษาตัวแปรส่งผ่านสี่ตัวแปร ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ ตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม ซึ่งกลุ่มผู้วิจัยเชื่อว่าการที่บุคคลพบเห็นคนในกลุ่มตนเองมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับคนนอกกลุ่ม ก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นเกิดการรับรู้ว่าการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนนอกกลุ่มนั้นเป็นสิ่งที่ยอมรับได้และควรยึดถือเป็นบรรทัดฐานภายในกลุ่มตนเอง โดยการศึกษาแรกได้ศึกษาผ่านกลุ่มตัวอย่างชาวอังกฤษผิวขาวที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 142 คน และการศึกษาที่สองได้ศึกษาผ่านกลุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียนผิวขาวระดับมัธยมจำนวน 120 คน โดยเก็บข้อมูลผ่านการตอบมาตรวัดต่าง ๆ ที่มีต่อชาวเอเชีย ซึ่งผลการวิเคราะห์ออกมาพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กลุ่มผู้วิจัยได้คาดไว้ กล่าวคือ บุคคลที่ได้พบเห็นคนในกลุ่มตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มมากเท่าใด ก็จะยิ่งทำให้บุคคลนั้นเกิดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น จนนำไปสู่การมีเจตคติทางบวกต่อชาวเอเชียที่ดียิ่งขึ้นในที่สุด

จากงานวิจัยที่เพิ่งได้กล่าวไป ถึงแม้ว่ากลุ่มผู้วิจัยจะทำการทดสอบผ่านวิธีการมีปฏิสัมพันธ์ทางอ้อม โดยศึกษาผ่านวิธีการพบเห็นความสัมพันธ์แบบขยาย สามารถส่งผลต่อการมีเจตคติทางบวกต่อคนนอกกลุ่ม ผ่านการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่าน แต่ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการเงื่อนไขที่ 3 ของผู้วิจัย คือการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ จะสามารถส่งผลให้ผู้จินตนาการถึงผู้มีอำนาจในกลุ่มตนให้การสนับสนุนให้ตนเองมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับคนนอกกลุ่ม จะทำให้บุคคลที่จินตนาการนั้นเกิดการรับรู้

บรรทัดฐานภายในกลุ่มเพิ่มขึ้นมา จนนำไปสู่การลดเจตคติรังเกียจคนนอกกลุ่มได้เช่นเดียวกันกับงานวิจัยข้างต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอเป็นสมมติฐานข้อที่ 6 ว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน

4. ความคงทนของอิทธิพลจากการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม

Vezzali, Capozza, Giovannini, และ Stathi (2011) กลุ่มผู้วิจัยได้สนใจศึกษาเจตคติแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงกับเด็กชั้นประถมศึกษาชาวอิตาลีจำนวน 44 คน โดยสุ่มเด็กเข้าสู่เงื่อนไขได้แก่ เงื่อนไขทดลอง เด็ก ๆ จะได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่เป็นผู้อพยพมาจากต่างประเทศ โดยผู้ร่วมการทดลองจะต้องเข้าร่วมการทดลองอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ติดต่อกันเป็นจำนวนทั้งหมด 3 ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งจะให้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ต่างสถานที่และต่างบุคคลกันไป หลังจากนั้นผู้ร่วมการทดลองจะมีเวลา 15 นาทีในการเขียนสิ่งที่ตนจินตนาการลงไป หลังจากจบการทดลองครั้งที่ 3 เมื่อผ่านไปครบ 1 สัปดาห์ ผู้ร่วมการทดลองได้กลับมาทำการตอบแบบทดสอบ 3 อย่าง ได้แก่ การเปิดเผยตนเอง ความตั้งใจจะมีปฏิสัมพันธ์กับคนในกลุ่มและนอกกลุ่ม และทำการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงสำหรับเด็ก (Child IAT) ส่วนเด็กที่ได้อยู่เงื่อนไขควบคุม จะได้ตอบแบบสอบถามเช่นเดียวกันแต่ไม่ได้รับการจินตนาการใด ๆ ก่อนหน้านั้น ซึ่งผลที่ออกมาพบว่า เด็กที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ อีกทั้งยังพบว่าเด็ก ๆ มีความตั้งใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนนอกกลุ่ม ผ่านการเปิดเผยตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเชื่อว่าหากผู้วิจัยจัดกระทำโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่นักวิจัยท่านอื่น ๆ เคยทดลองมา และเป็นไปในทางบวก แล้วพบว่าเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับวิธีการจินตนาการได้ การจินตนาการก็จะมีประสิทธิภาพคงทนอยู่ได้นานมากขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงประสิทธิภาพของการจินตนาการของผู้วิจัยเองว่าจะมีความคงทนถึง 1 สัปดาห์หรือไม่ อีกทั้งผู้วิจัยอยากทราบว่าการที่ผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการตามคำสั่งที่ได้รับไปเพียงแค่ว่าครั้งเดียวในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ จะมีความคงทนในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มที่อยู่ได้นานถึง 1 สัปดาห์หรือไม่ เมื่อเทียบกับงานวิจัยของ Vezzali และคณะ (2011) ที่เพิ่งกล่าวไปข้างต้น เนื่องจากผู้ร่วมการทดลองจากงานวิจัยดังกล่าวได้รับการจินตนาการถึง 3 ครั้งใน 3 สัปดาห์ ซึ่งถ้าผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ก็จะเป็นองค์ความรู้ใหม่ว่าการจินตนาการเพียงครั้งเดียว ก็มีประสิทธิภาพเพียงพอที่สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้คงทนนานถึง 1 สัปดาห์

ผู้วิจัยจึงเสนอเป็นสมมติฐานข้อที่ 7 ว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

สมมติฐานข้อที่ 8 ว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

สมมติฐานข้อที่ 9 ว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

สมมติฐานข้อที่ 10 ว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

ตามที่ Allport ได้กล่าวไว้ว่า ยิ่งมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมมาก เงื่อนไขขึ้นเท่าใด ก็จะส่งผลให้ผลลัพธ์ที่ออกมาประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

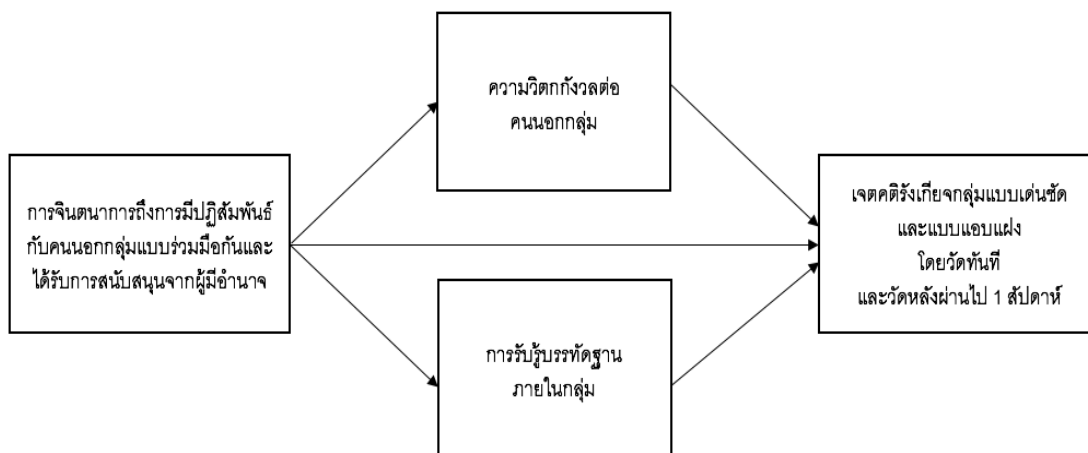
ผู้วิจัยจึงเสนอเป็นสมมติฐานข้อที่ 11 ว่าเมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ท้ายสุดได้แก่ สมมติฐานข้อที่ 12 ว่าเมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ในการส่งผลต่อการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง โดยวัดจากผู้ร่วมการทดลองในคนเดียวกัน อีกทั้งศึกษาการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มโดยศึกษาจากตัวแปรส่งผ่านทั้งหมด 2 ตัว ได้แก่ ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม และการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบประสิทธิภาพของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันร่วมและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ว่าสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงได้ยาวนานถึง 1 สัปดาห์หรือไม่

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลของวิธีการใช้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงโดยทำการวัดทันทีและหลังผ่านไป 1 สัปดาห์ เมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงธรรมชาติ และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของ ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม และ การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม ในฐานะตัวแปรส่งผ่านระหว่างจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม
3. เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพความคงทนของวิธีการใช้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว ในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงหลังจากผ่านไป 1 สัปดาห์

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ: การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ

ตัวแปรส่งผ่าน:

1. ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม (intergroup anxiety)

2. การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม (perceived ingroup norms)

ตัวแปรตาม: เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง

สมมติฐานในการวิจัย

1. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม
2. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม
3. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน
4. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน
5. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน
6. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน
7. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์
8. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์
9. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์
10. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

11. เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน
12. เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

คำจำกัดความ

1. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

หมายถึง การที่บุคคลสามารถสร้างภาพในสมองได้ว่าตนเองกำลังมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับคนนอกกลุ่ม โดยที่ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันจริง ๆ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้ร่วมการทดลองจะได้รับคำสั่งให้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับชาวพม่าในสถานศึกษา ซึ่งต้องจินตนาการถึงการทำกิจกรรมที่ต้องร่วมมือกันกับเพื่อนชาวพม่า

2. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ

หมายถึง การที่บุคคลสามารถสร้างภาพในสมองได้ว่าตนเองกำลังมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับคนนอกกลุ่ม โดยที่ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันจริง ๆ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้ร่วมการทดลองจะได้รับคำสั่งให้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับชาวพม่าในสถานศึกษา โดยได้รับการสนับสนุนจากท่านอธิการบดีซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีอำนาจในสถานศึกษา โดยท่านอธิการบดีได้สนับสนุนให้ผู้จินตนาการได้มีโอกาสได้ทำความรู้จักและได้เปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์ทางบวกผ่านการทำกิจกรรมที่ต้องร่วมมือกันกับเพื่อนชาวพม่า

3. เจตคติรังเกียจกลุ่ม

หมายถึง ความรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่พึงปรารถนาต่อบุคคลนอกกลุ่ม โดยอาจได้รับอิทธิพลมาจากการมีความเชื่อเหมารวมทางลบหรือการมีประสบการณ์ตรงที่เคยเจอมาด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะแสดงออกมาในรูปแบบของการประเมินหรือแสดงออกต่อบุคคลนอกกลุ่มไปในทางลบ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้แบ่งเจตคติรังเกียจกลุ่มออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

- 3.1 เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด หมายถึง การมีความรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่พึงปรารถนาต่อบุคคลนอกกลุ่ม โดยที่ตนเองมีการรู้ตัวและสามารถควบคุมการคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการวัดผ่านการให้ผู้ร่วมการทดลองตอบ

แบบสอบถามเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวพม่า โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปจนถึง 7 คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถ้าผู้ตอบตอบออกมาได้คะแนนต่ำ หมายความว่าบุคคลนั้นมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวพม่าต่ำ แต่ถ้าผู้ตอบตอบออกมาได้คะแนนสูง หมายความว่าบุคคลนั้นมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวพม่าสูง

3.2 เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง หมายถึง การที่บุคคลไม่ตระหนักว่าตนมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มอยู่ และเป็นสิ่งที่บุคคลไม่สามารถควบคุมหรือบังคับการตอบสนองในส่วนนี้ได้ ซึ่งผู้ร่วมการทดลองจะได้ทำการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงของเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวพม่า (IAT) โดยทำผ่านคอมพิวเตอร์ โปรแกรมอินควิสิส โดยผู้ร่วมการทดลองต้องตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งเป็นชื่อบุคคลระหว่างชื่อชาวไทยและชาวพม่ากับคำคุณศัพท์ทางบวกและทางลบให้เร็วที่สุดผ่านการกดแป้นคีย์บอร์ดแค่ 2 ปุ่ม ซึ่งจะต้องทำการทดสอบให้ครบทั้งหมด 7 รอบ จากนั้นคะแนนจะถูกวัดออกมาเป็นค่าเฉลี่ยในการตอบสนองแต่ละรอบ แล้วนำคะแนนไปแปลงเป็นคะแนนมาตรฐาน (คะแนน D score) และแปลงผลค่า D โดยคะแนนจะอยู่ระหว่าง -2 ถึง +2

- สัญลักษณ์บวกหรือลบเป็นการบอกทิศทางของการเชื่อมโยงต่อเป้าหมายของการวัด ถ้าค่า D เป็นบวก หมายความว่า ผู้ตอบสามารถเชื่อมโยงชื่อชาวพม่ากับคำทางลบได้ดีกว่าชื่อชาวพม่ากับคำทางบวก แต่ถ้าค่า D เป็นลบ หมายความว่า ผู้ตอบสามารถเชื่อมโยงชื่อชาวพม่ากับคำทางบวกได้ดีกว่าชื่อชาวพม่ากับคำทางลบ

- การแปลความหมายของค่าตัวเลข สามารถแปลได้ดังต่อไปนี้

$D \leq |0.15|$ หมายถึง ไม่มีการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

$D = |0.16 - 0.34|$ หมายถึง มีการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงน้อย

$D = |0.35 - 0.64|$ หมายถึง มีการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงปานกลาง

$D \geq |0.65|$ หมายถึง มีการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงมาก

ดังนั้น ถ้าผู้ร่วมการทดลองได้คะแนนสูงในทางบวก หมายความว่า บุคคลนั้นมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวพม่าแบบแอบแฝงมาก

4. ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม

หมายถึง การที่บุคคลมีความหวาดหวั่นที่จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม เนื่องจากบุคคลได้คาดการณ์ถึงอุปสรรค หรือมีการประเมินทั้งเหตุการณ์และคนนอกกลุ่มไว้ล่วงหน้าว่าจะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่น่าพึงประสงค์ หรือบุคคลอาจมีความไม่แน่ใจว่าจะต้องปฏิบัติกับคนนอกกลุ่มอย่างไรถึงจะเหมาะสม จึงอาจทำให้บุคคลอยากที่จะหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม

โดยผู้ร่วมการทดลองจะได้ทำการวัดผ่านมาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือน้อยที่สุด ไปจนถึง 7 คือมากที่สุด ซึ่งผู้ที่ได้คะแนนต่ำ หมายความว่าบุคคลนั้นมีความวิตกกังวลต่อชาวพม่าต่ำ แต่ผู้ที่ได้คะแนนสูง นั้นหมายความว่าบุคคลนั้นมีความวิตกกังวลต่อชาวพม่าสูง

5. การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

หมายถึง การที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ว่าบรรทัดฐานภายในกลุ่มของตนเป็นอย่างไร จากการสังเกต ซึมซับจากผู้มีอำนาจหรือบุคคลอื่นที่อยู่ภายในกลุ่มตนเอง ซึ่งผู้ร่วมการทดลองจะต้องตอบผ่านมาตรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง ตั้งแต่ 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปจนถึง 7 คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนต่ำนั้นหมายความว่าบุคคลนั้นมีการรับรู้บรรทัดฐานทางบวกที่ควรมีต่อชาวพม่าในระดับต่ำ โดยมาจากการที่บุคคลนั้นเชื่อว่ากลุ่มตนเองมีเจตคติหรือพฤติกรรมทางบวกต่อชาวพม่าในระดับต่ำนั่นเอง แต่ผู้ที่ได้คะแนนสูง หมายความว่าบุคคลนั้นมีการรับรู้บรรทัดฐานทางบวกที่ควรมีต่อชาวพม่าในระดับสูง ว่ากลุ่มตนเองควรมีเจตคติหรือพฤติกรรมทางบวกต่อชาวพม่าอย่างไรบ้าง ผ่านการรับรู้จากบุคคลอื่นที่อยู่ภายในกลุ่มตนเองในระดับสูง

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงประสิทธิผลของวิธีการใช้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง
2. เพื่อทราบถึงอิทธิพลของความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม และการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม ในการเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างการเงินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และเมื่อทำการเพิ่มเงื่อนไขการได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจเข้าไปร่วมด้วย ต่อการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด
3. เพื่อทราบถึงประสิทธิภาพความคงทนของวิธีการใช้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงหลังจากผ่านไป 1 สัปดาห์
4. เพื่อทราบถึงความต่างของประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง เมื่อทำการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ เมื่อเปรียบเทียบกับการเงินตนาการถึงการมี

ปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ผ่านการวัดหลังจินตนาการทันทีและหลังจากผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์

5. สามารถนำวิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มไปประยุกต์ใช้ในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมได้

บทที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ทำการวิจัยเป็นแบบการทดลอง เพื่อทดสอบว่าการใช้วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงได้หรือไม่ ในบริบทของการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวพม่า โดยมีวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างในขั้นพัฒนามาตร ได้แก่
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวพม่า, การคัดเลือกชื่อชาวไทยและชาวพม่า สำหรับสร้างมาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า, มาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า, มาตรวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม โดยวัดมาตรละจำนวน 60 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า จำนวน 30 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจริง คือนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชาวไทย ระดับปริญญาตรี จำนวน 186 คน โดยคำนวณจากโปรแกรม G*Power โดยใช้สถิติแบบ ANOVA: Fixed effects, omnibus, one-way
 - 2.1 ค่าขนาดอิทธิพล (effect size) โดยได้จากการประมาณค่ามาจากการวิจัยของ Kuchenbrandt และคณะ (2013) และงานวิจัยของ Vezzali และคณะ (2015) ซึ่งได้วิจัยถึงตัวแปรที่ใกล้เคียงกับการวิจัยนี้ โดยขนาดอิทธิพลทั้งสองงานวิจัยอยู่ที่ประมาณ .30 ซึ่งหมายถึงมีอิทธิพลขนาดกลาง¹ แต่เนื่องจากงานวิจัยนี้มีความแตกต่างจากทั้งสองงานวิจัยข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดอิทธิพลในงานวิจัยนี้² เท่ากับ .23 ซึ่งหมายถึง มีอิทธิพลขนาดเล็กค่อนข้างไปขนาดกลาง เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทดลอง
 - 2.2 ระดับนัยสำคัญ (alpha) กำหนดค่าเท่ากับ .05
 - 2.3 อำนาจการทดสอบ (power) กำหนดค่าเท่ากับ .80 ซึ่งเป็นระดับมาตรฐานที่น่าเชื่อถือ

¹ โดย Cohen (1977); Buchner (2010) ได้กำหนดขนาดของอิทธิพลของการวิเคราะห์ความแปรปรวนไว้ดังต่อไปนี้ ขนาดเล็ก = .10 ขนาดกลาง = .25 และขนาดใหญ่ = .40

² การกำหนดค่าขนาดอิทธิพลในงานวิจัยนี้ มาจากการประมาณค่าจากงานวิจัยที่ผ่านมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

1. มาตรฐานวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวพม่า
2. มาตรฐานวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า
3. มาตรฐานวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า
4. มาตรฐานวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม
5. มาตรฐานวัดประสบการณ์ติดต่อกับชาวพม่า

การพัฒนามาตร

1. มาตรฐานวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวพม่า

- 1.1 ผู้วิจัยได้เลือกมาตรฐานวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม จริยา ดำรงโฆสิต, ชลาสัย นพพรเลิศวงศ์, และ ทศนวรรณ มานัสวิน (2555) ที่รายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .88 โดยมาตรฐานวัดได้ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบตามระดับความรู้สึกที่มีต่อคนนอกกลุ่ม ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 18 ข้อ ผ่านการตอบกำหนดช่วงแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปจนถึง 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาตรวัดนี้มาพัฒนาต่อโดยเปลี่ยนบุคคลที่อยู่นอกกลุ่มจากคำว่า “ชาวกัมพูชา” เป็นคำว่า “ชาวพม่า” แทน อีกทั้งมีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มข้อกระทงเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการวัดเจตคติที่มีต่อชาวพม่า พร้อมทั้งนำข้อกระทงที่ได้สร้างขึ้นไปขอความเห็นจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการทดลองนี้

- 1.2 นำมาตรขึ้นสร้างทั้งหมดที่มี 3 องค์ประกอบ รวมจำนวน 24 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มที่รู้จักลักษณะอยู่แล้ว (known-group) จาก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลที่ทำงานในโรงพยาบาลติดกับแนวชายแดนพม่าจำนวน 30 คน ซึ่งคาดว่าบุคคลเหล่านี้จะมีเจตคติทางบวกต่อชาวพม่า เนื่องจากเป็นงานที่คอยให้บริการช่วยเหลือชาวพม่าที่มาใช้บริการที่นั่นเป็นจำนวนมาก และอีกกลุ่มเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยได้สอบถามก่อนให้ตอบแบบสอบถามว่ามีความรู้สึกค่อนข้างลบต่อชาวพม่าหรือไม่จำนวน 30 คน แต่ผู้วิจัยได้ชี้แจงแก่ผู้ตอบแบบสอบถามทุกรายว่าเป็นการนำแบบสอบถามที่เก็บไปเพื่อนำไปพัฒนามาตรต่อ ไม่ได้ทำการรายงานผลเจาะจงเป็นรายบุคคลที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อบุคคลอื่น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับความเห็นแบบประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 คือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปจนถึง 7 คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง หลังจากนั้นจะนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกข้อกระทงเพื่อนำไปใช้จริง

- 1.3 ทำการหาอำนาจจำแนกรายข้อของข้อกระทง (item discrimination) โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับ

เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ของคะแนนรวมทุกข้อกระทงในมาตรวัดย่อย ให้อยู่ในกลุ่มสูง และผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ของคะแนนรวมทุกข้อกระทงในมาตรวัดย่อย ให้อยู่ในกลุ่มต่ำ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มในแต่ละข้อกระทง โดยการทดสอบค่าที และคัดเลือกข้อกระทงที่มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 (หนึ่งหาง) เมื่อทำการวิเคราะห์ผลออกมาแล้วพบว่า มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวพม่าผ่านการวิเคราะห์ทั้งหมด 24 ข้อ

1.4 นำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบอำนาจจำแนกรายข้อ มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (corrected item-total correlation: CITC) โดยผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (หนึ่งหาง) และนำมาเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (58, .05, หนึ่งหาง) ได้ค่า 0.214 ซึ่งถ้าข้อกระทงใดมีค่า CITC ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ค่า r วิกฤตที่ 0.214 ข้อกระทงนั้นจะถูกคัดออก และทำการวิเคราะห์ใหม่จนกว่าข้อกระทงที่เหลือจะผ่านหมดทุกข้อ เมื่อทำการวิเคราะห์ผลออกมาแล้วพบว่า มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวพม่าผ่านการวิเคราะห์ทั้งหมด 24 ข้อ แต่ผู้วิจัยได้ตัดข้อกระทงที่มีค่า CITC ต่ำสุดออกองค์ประกอบละ 2 ข้อ ดังต่อไปนี้

- 1.) องค์ประกอบทางอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ข้อ 12 ที่มีค่า CITC ที่ .745 และข้อ 17 ที่มีค่า CITC ที่ .608
- 2.) องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavioral Component) ได้แก่ข้อ 4 ที่มีค่า CITC ที่ .697 และข้อ 6 ที่มีค่า CITC ที่ .680
- 3.) องค์ประกอบทางการรู้คิด (Cognitive Component) ได้แก่ข้อ 5 ที่มีค่า CITC ที่ .506 และข้อ 24 ที่มีค่า CITC ที่ .402 เพื่อให้มาตรมีความกระชับขึ้น

โดยข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด 18 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .96 ดังตาราง ก.1 ในภาคผนวก

1.5 ทำการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มที่รู้จักกันอยู่แล้ว (known-group) จาก 2 กลุ่มที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ออกมาพบว่า มาตรวัดนี้สามารถจำแนกผู้ที่มีเจตคติรังเกียจต่อชาวพม่าสูงและผู้ที่มีเจตคติรังเกียจต่อชาวพม่าต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $t = 6.338, p < .001$

2. มาตรการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า

2.1 ผู้วิจัยนำมาตรการวัดเจตคติรังเกียจต่อคนนอกกลุ่มแบบแอบแฝงของ นรุตม์ พรประสิทธิ์ (2560) และมนัสนันท์ จิตติจรุงลาภ (2557) ที่พัฒนามาด้วยกัน นำมาพัฒนาเครื่องมือต่อ เนื่องจากผู้วิจัยทั้งสองได้แจ้งว่ายังมีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงมาตรการวัดให้ดียิ่งขึ้นได้ ได้แก่

- ชื่อชาวพม่าที่ผู้วิจัยทั้งสองได้คัดเลือกมามีจำนวน 2 พยางค์ ซึ่งไม่เท่ากับชื่ออื่น ๆ ที่เหลือ ที่มี 3 พยางค์
- ความยาวของชื่อระหว่างชื่อไทยและพม่ายังไม่เท่ากัน
- การตรวจสอบความตรงเชิงทำนายยังไม่ชัดเจนพอ

2.2 ผู้วิจัยได้คัดเลือกชื่อของชนชาติเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้แบ่งสิ่งเร้าเป็น 2 หมวด ได้แก่ หมวดที่เป็นชื่อชาวไทย และหมวดที่เป็นชื่อชาวพม่า โดยทำการคัดเลือกชื่อชาวพม่าซึ่งได้มาจากการสอบถามชาวพม่าที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย มาจำนวน 20 ชื่อ และคัดเลือกชื่อชาวไทยมาจากเว็บไซต์ yellowpages.co.th จำนวน 20 ชื่อ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกรายชื่อ ดังต่อไปนี้

- 1.) เป็นชื่อบุคคลธรรมดาที่ไม่มีชื่อเสียง เพื่อป้องกันการเกิดอคติต่อบุคคลที่มีชื่อเสียง
- 2.) เป็นชื่อที่ไม่คุ้นเคย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอคติที่มีต่อชื่อบุคคลในการทดลอง
- 3.) เป็นชื่อที่ไม่มีความหมาย หรือไม่ทราบความหมายที่ชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความรู้สึกทางบวกหรือลบต่อชื่อเหล่านั้น
- 4.) เป็นชื่อที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน เพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจจะส่งผลต่อการจัดประเภทชื่อ เช่น บุคคลสามารถจำได้ว่า ชื่อชาวพม่ามีจำนวน 2 พยางค์ แต่ชื่อชาวไทยมีจำนวน 3 พยางค์
- 5.) เป็นชื่อที่มีความยาวของตัวอักษรพอ ๆ กัน เพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจจะส่งผลต่อการจัดประเภทของชื่อ เช่น ชื่อของชาวไทยมีความยาวตัวอักษรมากกว่าตัวอักษรชื่อชาวพม่า หรือทำให้ผู้ร่วมการทดลองใช้เวลาอ่านชื่อใดชื่อหนึ่งนานกว่าชื่ออื่น ๆ ที่เหลือ

2.3 จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างในชั้นพัฒนามาตรจำนวน 60 คน ตอบแบบสอบถามแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 (ไม่ชอบอย่างยิ่ง) ไปจนถึง 5 (ชอบอย่างยิ่ง) รวมทั้งสอบถามว่าทราบความหมายของชื่อเหล่านั้นหรือไม่ เพื่อช่วยคัดเลือกชื่อที่มีความรู้สึกที่เป็นกลางและเป็นชื่อที่คนไม่ทราบความหมายมากที่สุดมากลุ่มละ 5 ชื่อ เพื่อป้องกันการเกิดอคติหรือความชื่นชอบเป็นพิเศษต่อชื่อเหล่านั้น

2.4 ผู้วิจัยได้คัดเลือกคำคุณศัพท์ทางบวกและทางลบเพื่อใช้ในการทดสอบ โดยใช้คำคุณศัพท์ที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์จากงานของ มนัสนันท์ จิตติจรุงลาภ (2557) ซึ่งได้อ้างอิงจาก

งานวิจัยของ ทิพย์นภา หวนสุริยา (2547) ที่ทำการคัดเลือกคำคุณศัพท์ทั้งทางบวกและทางลบจากพจนานุกรมและงานวิจัยต่าง ๆ จำนวน 20 คำ แบ่งเป็นคำคุณศัพท์ทางบวก 10 คำ และคำคุณศัพท์ทางลบ 10 คำ จากนั้นนำคำเหล่านั้นมาคัดเลือกโดยใช้แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกคำคุณศัพท์ที่แสดงทิศทางบวกและทางลบมากที่สุดอย่างละ 5 คำ ดังนี้ คำคุณศัพท์ทางบวก ได้แก่ อบอวน, มีเหตุผล, ฉลาด, อ่อนโยน, และ สดใส ส่วนคำคุณศัพท์ทางลบ ได้แก่ โง่, ใจแคบ, หยาบคาย, น่าเกลียด, และขี้โมโห

2.5 เครื่องมือการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้ร่วมการทดลองจะต้องทำการทดสอบผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยในหน้าจอจะแสดงคำสั่งให้ผู้ร่วมการทดลองกดแป้นคีย์บอร์ดระหว่างแป้น “D” และ “K” ให้ถูกต้องและเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยต้องจัดประเภทสิ่งเร้าที่ขึ้นมาบนกลางหน้าจอให้ถูกต้อง ซึ่งผู้ร่วมการทดลองต้องจัดประเภทของชื่อชนชาติและคำคุณศัพท์บวกลบให้ถูกต้อง ซึ่งผู้ร่วมการทดลองต้องจัดประเภทของชื่อชนชาติและคำคุณศัพท์บวกลบให้ถูกต้องตามที่หน้าจอบริเวณมุมบนซ้ายและขวากำหนดมาให้ ซึ่งขั้นตอนการทดสอบผ่านเครื่อง IAT มีดังต่อไปนี้

รอบที่ 1 เป็นรอบการฝึกซ้อมการจัดประเภทของชื่อชนชาติ ว่าเป็นชื่อชาวพม่าหรือชาวไทย โดยต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 20 ครั้ง

รอบที่ 2 เป็นรอบการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำคุณศัพท์ ว่าเป็นคำทางบวกหรือคำทางลบ โดยต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 20 ครั้ง

รอบที่ 3 เป็นรอบการฝึกซ้อมโดยรวมรอบที่ 1 และ 2 เข้าด้วยกัน โดยการจัดประเภทของชื่อชาวพม่ากับคำทางบวก และชื่อชาวไทยกับคำทางลบ โดยต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 20 ครั้ง

รอบที่ 4 เป็นรอบการทดสอบจริงโดยจะต้องจัดประเภทให้เหมือนรอบที่ 3 โดยจะนำคะแนนในรอบนี้ไปวิเคราะห์ โดยต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 40 ครั้ง

รอบที่ 5 เป็นรอบการฝึกซ้อมการจัดประเภทของชื่อชนชาติ โดยจะมีการสลับด้านของการตอบสนองจากรอบที่ 1 โดยต้องจัดหมวดหมู่ 20 ครั้ง

รอบที่ 6 เป็นรอบการฝึกซ้อมโดยรวมรอบที่ 1 และ 2 เข้าด้วยกัน โดยสลับการจัดประเภทเป็นชื่อชาวไทยกับคำทางบวก และชื่อชาวพม่ากับคำทางลบ โดยต้องจัดหมวดหมู่ 20 ครั้ง

รอบที่ 7 เป็นรอบการทดสอบจริงโดยจะต้องจัดประเภทให้เหมือนรอบที่ 6 โดยจะนำคะแนนในรอบนี้ไปวิเคราะห์ โดยต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 40 ครั้ง

ตารางที่ 1 ลำดับขั้นตอนการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรั้งเกี่ยวกลุ่มแบบแอบแฝง

รอบที่	กตเป็นอักษร D	กตเป็นอักษร K	จำนวนรอบ การทดสอบ
1.รอบฝึก	ชื่อชาวพม่า	ชื่อชาวไทย	20
2.รอบฝึก	คำทางบวก	คำทางลบ	20
3.รอบฝึก	ชื่อชาวพม่า + คำทางบวก	ชื่อชาวไทย + คำทางลบ	20
4.รอบทดสอบจริง	ชื่อชาวพม่า + คำทางบวก	ชื่อชาวไทย + คำทางลบ	40
5.รอบฝึก	ชื่อชาวไทย	ชื่อชาวพม่า	20
6.รอบฝึก	ชื่อชาวไทย + คำทางบวก	ชื่อชาวพม่า + คำทางลบ	20
7.รอบทดสอบจริง	ชื่อชาวไทย + คำทางบวก	ชื่อชาวพม่า + คำทางลบ	40

- สำหรับการวิจัยนี้ จะมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่ 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจะเข้ารับการทดสอบรอบที่ 1 ไปจนถึงรอบที่ 7 ตามลำดับ คือ กลุ่มตัวอย่างจะทดสอบจัดประเภทชื่อชาวพม่ากับคำทางบวก และชื่อชาวไทยกับคำทางลบก่อน

รูปแบบที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจะเข้ารับการทดสอบตามรอบดังนี้ คือ รอบที่ 5, 2, 6, 7, 1, 3, และ 4 คือ กลุ่มตัวอย่างจะทดสอบจัดประเภทเป็นชื่อชาวไทยกับคำทางบวก และชื่อชาวพม่ากับคำทางลบก่อน

2.6 ผู้วิจัยทำการทดสอบความเที่ยง โดยนำการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรั้งเกี่ยวชาวพม่าแบบแอบแฝงไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพกับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชาวไทย ระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยได้ประกาศรับสมัครผู้ร่วมการทดลองผ่านความสมัครใจจากนิสิตที่ลงทะเบียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป (3800101) ซึ่งมีเกณฑ์ในการรับสมัครว่าต้องเป็นนิสิตปริญญาตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยไม่จำกัดเพศ คณะและชั้นปีการศึกษา ที่ไม่มีความบกพร่องทางการฟัง พูดและการอ่าน เพื่อนำผลการทดสอบมาหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ซึ่งได้จากการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างค่า D_A ที่ได้จากการนำค่าเฉลี่ยของรอบที่ 6 มาลบกับค่าเฉลี่ยของรอบที่ 3 มาหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า D_B ที่ได้จากการนำค่าเฉลี่ยของรอบที่ 7 มาลบกับค่าเฉลี่ยของรอบที่ 4 มาหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการเชื่อมโยงขั้นฝึกและขั้นทดสอบจริง (Nosek, Greenwald, & Banaji, 2005)

ซึ่งงานวิจัยของ Hofmann, Gawronski, Gschwendner, Le, และ Schmitt (2005) ได้เคยทดสอบค่าความเที่ยงโดยเฉลี่ยของการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงจำนวน 50 งาน

และรายงานว่ามีค่าความเที่ยงเท่ากับ .79 เมื่อผู้วิจัยนำข้อมูลของตนเองมาวิเคราะห์ พบว่าการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงมีค่าความสอดคล้องภายในเท่ากับ .79 เช่นเดียวกัน ซึ่งถือเป็นค่าที่สามารถยอมรับได้ และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .87

- 2.7 ผู้วิจัยทำการทดสอบความตรงเชิงทำนาย (predictive validity) เนื่องจากผู้วิจัยทั้งสองได้เคยตรวจสอบความตรงเชิงทำนายผ่านการระบุข้อโม่งที่เต็มใจช่วยเหลือด้านการเรียนต่อนิสิตชาวพม่า ซึ่งผู้วิจัยทั้งสองรายงานว่าจะแนะนำการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝงมีความสัมพันธ์กับคะแนนพฤติกรรมช่วยเหลืออย่างเกื้อบมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.22, p=.09, n=50$) โดยนรุตม์ พรประสิทธิ์ ได้แนะนำว่าควรทดสอบด้วยวิธีที่ผู้ร่วมการทดลองปราศจากการรู้ตัว ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบผ่านการวัดระยะห่างจากการตั้งเก้าอี้ของผู้ร่วมการทดลองกับเก้าอี้ที่ผู้ร่วมการทดลองรับรู้ว่าจะมีนิสิตชาวพม่ามานั่ง โดยผู้วิจัยคาดว่าคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝงจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระยะห่างระหว่างเก้าอี้

โดยงานของ Neumann, Hulsenbeck, และ Seibt (2004) ได้ทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่าง การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อกลุ่มคนที่เป็นโรค AIDS และพฤติกรรมการหลีกเลี่ยง จากกลุ่มผู้ร่วมการทดลองที่ไม่ได้เป็นโรค AIDS ผลออกมาพบว่า คะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อกลุ่มคนที่เป็นโรค AIDS มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.33, p<.05, n=37$) ซึ่งผลการวิเคราะห์ของผู้วิจัยออกมาพบว่า คะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระยะห่างระหว่างเก้าอี้อย่างเกื้อบมีนัยสำคัญ ($r=.28, p=.06, n=30$) ซึ่งถือว่ามีค่าค่อนข้างสอดคล้องกับงานวิจัยของ Neumann, และคณะ (2004) นั่นคือยิ่งบุคคลมีคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝงสูง ก็จะมีพฤติกรรมวางเก้าอี้ที่นั่งห่างจากเก้าอี้ของชาวพม่ามากยิ่งขึ้น

3. มาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า

- 3.1 ผู้วิจัยได้เลือกมาตรวัดความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มมาจาก Stephan และ Stephan (1985) ที่รายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .91 โดยมาตรวัดได้ให้ผู้ร่วมการทดลองระบุระดับความวิตกกังวลเมื่อถ้าตนมีโอกาสต้องติดต่อกับคนนอกกลุ่ม ซึ่งมีจำนวนคำคุณศัพท์ทั้งหมด 12 คำ เช่น anxious, awkward, comfortable และ confident ผ่านการตอบกำหนดช่วงแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปจนถึง 7 คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาตรวัดนี้มาแปลเป็นภาษาไทยและพัฒนาต่อโดยอาจมีการตัดและเพิ่มข้อกระทง พร้อมทั้งนำข้อกระทงที่ได้สร้างขึ้นไปขอความเห็นจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

วัชรารักษ์ บุญศิริวัฒน์ เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการทดลองนี้

- 3.2 นำมาตรฐานสร้างทั้งหมด 13 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชาวไทย ระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบตามสะดวก (convenience sampling) คือการเก็บแบบสอบถามจากนิสิตที่มีความสมัครใจช่วยตอบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับความเห็นแบบประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 คือน้อยที่สุด ไปจนถึง 7 คือมากที่สุด หลังจากนั้นจะนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกข้อกระทงเพื่อนำไปใช้จริง
- 3.3 ทำการหาอำนาจจำแนกรายข้อของข้อกระทง (item discrimination) โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ของคะแนนรวมทุกข้อกระทงในมาตรวัดย่อย ให้อยู่ในกลุ่มสูง และผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ของคะแนนรวมทุกข้อกระทงในมาตรวัดย่อย ให้อยู่ในกลุ่มต่ำ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มในแต่ละข้อกระทง โดยการทดสอบค่าที และคัดเลือกข้อกระทงที่มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 (หนึ่งหาง) เมื่อทำการวิเคราะห์ผลออกมาแล้วพบว่า มาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่าผ่านการวิเคราะห์ทั้งหมด 13 ข้อ
- 3.4 นำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบอำนาจจำแนกรายข้อ มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (corrected item-total correlation: CITC) โดยผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (หนึ่งหาง) และนำมาเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (58, .05, หนึ่งหาง) ได้ค่า 0.214 ซึ่งถ้าข้อกระทงใดมีค่า CITC ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ค่า r วิกฤตที่ 0.214 ข้อกระทงนั้นจะถูกคัดออก และทำการวิเคราะห์ใหม่จนกว่าข้อกระทงที่เหลือจะผ่านหมดทุกข้อ เมื่อทำการวิเคราะห์ผลออกมาแล้วพบว่า มาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่าผ่านการวิเคราะห์ทั้งหมด 13 ข้อ แต่ผู้วิจัยได้ตัดข้อกระทงที่มีค่า CITC ต่ำสุดออก 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 4 ที่มีค่า CITC ที่ .219 และข้อ 6 ที่มีค่า CITC ที่ .273 เพื่อให้มาตรมีความกระชับขึ้น
- 3.5 นำข้อกระทงทั้งหมด 11 ข้อ มาตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยใช้วิธีการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis: CFA) ผ่านโปรแกรม LISREL โดยผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบ 1 องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 83.96 ระดับองศาอิสระ

(*df*) เท่ากับ 44 ที่ระดับความน่าจะเป็น (*p*) น้อยกว่า .01 โดยมีดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .79 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.065 ค่าดัชนีเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.95 และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.12

ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลใหม่ โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบว่าข้อใดมีค่าน้อยกว่า .5 ร่วมกับเชื่อมความสัมพันธ์จากค่า modification indices (MI) ที่มีค่ามากที่สุด จนกว่าค่าโมเดลพิตจะผ่านเกณฑ์ เมื่อวิเคราะห์ใหม่พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 11.12 ระดับองศาอิสระ (*df*) เท่ากับ 28 ที่ระดับความน่าจะเป็น (*p*) เท่ากับ 0.99 โดยมีดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .97 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.028 ค่าดัชนีเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) น้อยกว่า .01

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของมาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			
	SC	SE	<i>t</i>	R^2
AN1	0.78	-	-	0.61
AN2	0.76	0.14	6.37	0.58
AN3	0.79	0.13	6.74	0.63
AN5	0.86	0.14	7.43	0.74
AN7	0.83	0.12	7.23	0.70
AN8	0.87	0.13	6.40	0.75
AN9	0.62	0.14	5.13	0.38
AN10	0.72	0.13	6.01	0.52
AN11	0.78	0.12	6.74	0.61
AN12	0.73	0.15	6.07	0.54
AN13	0.41	0.13	3.12	0.17

$\chi^2 = 11.12$, $df = 28$, $p = 0.99$, $GFI = 0.97$, $SRMR = 0.028$, $CFI = 1.00$, $RMSEA < 0.01$

หมายเหตุ : SC หมายถึง ผลการวิเคราะห์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานทุกตัวแปร

จากตารางพบว่า องค์ประกอบมาตรฐานวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า โมเดลมีความสอดคล้องเป็นอย่างดี และมีข้อกระทงที่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด 11 ข้อ โดยข้อ AN8 มีค่าน้ำหนักมากที่สุด เท่ากับ 0.87 และข้อกระทง AN13 มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด เท่ากับ 0.41 ตามลำดับ โดยข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด 11 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92 ดังตาราง ก.2 ในภาคผนวก

4. มาตรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

- 4.1 ผู้วิจัยได้เลือกมาตรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มมาจาก Turner และคณะ (2008) ที่รายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .77 โดยมาตรวัดได้ให้ผู้ร่วมการทดลองระบุระดับการรับรู้ต่อบุคคลอื่นที่อยู่ในกลุ่มตนเองมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับคนนอกกลุ่มในระดับใด ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 3 ข้อ เช่น ท่านคิดว่าเพื่อนชาวพม่าของคุณมีความเป็นกันเองต่อชาวเอเชียในระดับใด ผ่านการตอบคำถามช่วงแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 คือ มีความเป็นกันเองน้อยที่สุด ไปจนถึง 7 คือ มีความเป็นกันเองมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาตรวัดนี้มาพัฒนาต่อโดยมีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มข้อกระทงให้มีความเหมาะสมกับบริบทของการวัดในการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มของนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมทั้งนำข้อกระทงที่ได้สร้างขึ้นไปขอความเห็นจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการทดลองนี้
- 4.2 นำมาตรสร้างขึ้นทั้งหมด 10 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชาวไทย ระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบตามสะดวก (convenience sampling) คือการเก็บแบบสอบถามจากนิสิตที่มีความสมัครใจช่วยตอบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับความเห็นแบบประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 คือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปจนถึง 7 คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง หลังจากนั้นจะนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกข้อกระทงเพื่อนำไปใช้จริง
- 4.3 ทำการหาอำนาจจำแนกรายข้อของข้อกระทง (item discrimination) โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับ เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ของคะแนนรวมทุกข้อกระทงในมาตรวัดย่อย ให้อยู่ในกลุ่มสูง และผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ของคะแนนรวมทุกข้อกระทงในมาตรวัดย่อย ให้อยู่ในกลุ่มต่ำ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มในแต่ละข้อกระทง โดยการทดสอบค่าที และคัดเลือกข้อกระทงที่มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 (หนึ่งทาง) เมื่อทำการวิเคราะห์ผลออกมาแล้วพบว่า มาตรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มผ่านการวิเคราะห์ทั้งหมด 10 ข้อ

4.4 นำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบอำนาจจำแนกรายข้อ มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (corrected item-total correlation: CITC) โดยผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (หนึ่งหาง) และนำมาเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (58, .05, หนึ่งหาง) ได้ค่า 0.214 ซึ่งถ้าข้อกระทงใดมีค่า CITC ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ค่า r วิกฤตที่ 0.214 ข้อกระทงนั้นจะถูกคัดออก และทำการวิเคราะห์ใหม่จนกว่าข้อกระทงที่เหลือจะผ่านหมดทุกข้อ เมื่อทำการวิเคราะห์ผลออกมาแล้วพบว่า มาตรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มผ่านการวิเคราะห์ทั้งหมด 10 ข้อ

4.5 นำข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ มาตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยใช้วิธีการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis: CFA) ผ่านโปรแกรม LISREL โดยผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบ 1 องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 115.28 ระดับองศาอิสระ (df) เท่ากับ 35 ที่ระดับความน่าจะเป็น (p) น้อยกว่า 0.01 โดยมีดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .72 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.130 ค่าดัชนีเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.79 และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.19

ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลและตัดบางข้อกระทงออก โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบว่าข้อใดมีค่าน้อยกว่า .5 ร่วมกับเชื่อมค่าความสัมพันธ์จากค่า modification indices (MI) ที่มีค่ามากที่สุด จนกว่าค่าโมเดลพิตจะผ่านเกณฑ์ เมื่อวิเคราะห์ใหม่พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.38 ระดับองศาอิสระ (df) เท่ากับ 3 ที่ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.94 โดยมีดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.008 ค่าดัชนีเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) น้อยกว่า .01 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบดังตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของมาตรวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			
	SC	SE	t	R ²
Norm				
NO4	0.74	-	-	0.55
NO5	0.89	0.17	6.53	0.79
NO6	0.51	0.23	3.57	0.26
NO7	0.85	0.16	6.77	0.72
NO8	0.85	0.16	6.25	0.73

$\chi^2=0.38$, $df=3$, $p=0.94$, $GFI=1.00$, $SRMR=0.008$, $CFI=1.00$, $RMSEA<0.01$

หมายเหตุ : SC หมายถึง ผลการวิเคราะห์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานทุกตัวแปร

จากตารางพบว่า เมื่อตัดข้อกระทง NO1, NO2, NO3, NO9, NO10 ออกจากองค์ประกอบมาตรวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม โมเดลมีความสอดคล้องเป็นอย่างดี และมีข้อกระทงที่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด 5 ข้อ โดยข้อ NO5 มีค่าน้ำหนักมากที่สุด เท่ากับ 0.89 และข้อกระทง NO6 มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด เท่ากับ 0.51 ตามลำดับ โดยข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด 5 ข้อมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84 ดังตาราง ก.3 ในภาคผนวก

5. มาตรวัดประสบการณ์ติดต่อกับชาวพม่า

ผู้วิจัยได้เพิ่มข้อกระทง 1 ข้อ โดยสอบถามถึงความถี่ที่ผู้ร่วมการทดลองเคยติดต่อกับชาวพม่าลงไป ในมาตรวัดเจตคติเชิงบวกกลุ่มแบบเด่นชัด เพื่อเป็นตัวแปรควบคุม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับความเห็นแบบประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 คือไม่เคยติดต่อเลย ไปจนถึง 7 คือติดต่อทุกวัน โดย Dovidio, Eller, และ Hewstone (2011) ได้สรุปว่ามีวิธีการใดบ้างที่สามารถทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนั้นดีขึ้นได้ ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ ถ้าบุคคลใดที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับคนนอกกลุ่มโดยเป็นไปตามภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมตามที่ Allport (1954) ได้เคยเสนอทฤษฎีการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มไว้ ก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถลดเจตคติเชิงบวกกลุ่ม หรือพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มให้ดีขึ้นได้

จึงอาจมีความเป็นไปได้ว่า ผู้ร่วมการทดลองที่เคยติดต่อกับชาวพม่าอยู่เป็นประจำ อาจจะมีทัศนคติที่ดีต่อชาวพม่า หรือมีเจตคติเชิงบวกกลุ่มต่อชาวพม่าที่น้อยกว่าตั้งแต่ก่อนเข้ารับการทดลองอยู่แล้ว ถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะถูกสุ่มเข้าสู่เงื่อนไขควบคุมที่ได้จินตนาการแค่เพียงการไปท่องเที่ยวตามธรรมชาติเพียงลำพัง ซึ่งอาจทำให้ผลการทดลองไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดหวังไว้ จึง

ได้วัดตัวแปรนี้ไว้ในฐานะที่อาจจะเป็นตัวแปรปะปน

รายละเอียดของบทความที่ให้จินตนาการ

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเทคนิคที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพให้การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้คัดบางเทคนิคมาใช้ในการวิจัยนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่า ซึ่งมีเทคนิคดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 คำแนะนำและการออกแบบคำสั่งที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม

คำแนะนำในการสร้างคำสั่งการจินตนาการ	ผู้วิจัยออกแบบคำสั่งในการจินตนาการดังต่อไปนี้
<p>1. ผู้มีอำนาจในการออกกฎหรือในสถาบันต่าง ๆ ให้การสนับสนุนให้คนในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับคนนอกกลุ่ม (Gomez & Huici, 2008)</p>	<p>- ท่านอธิการบดีในมหาวิทยาลัยของท่านได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ซึ่งท่านอธิการบดีได้เปิดโอกาสให้ท่านได้ทำความรู้จักกับเพื่อนชาวพม่าผ่านงานเลี้ยงต้อนรับ โดยท่านอธิการบดีได้กล่าวเปิดงานอย่างอบอุ่นและให้โอวาทไว้ว่าทุกคนล้วนมีสิทธิเท่าเทียมเทียมกัน จึงขอให้นิสัยทุกคนช่วยกันต้อนรับเพื่อนชาวพม่าด้วย</p> <p>- ท่านอธิการบดีได้ส่งเสริมจัดกิจกรรมให้ท่านได้มีโอกาสไปไหว้พระตามวัดในกรุงเทพมหานครพร้อมกับเพื่อนชาวพม่า</p> <p>- ท่านอธิการบดีได้แวะเยี่ยมชมในงานพร้อมทั้งได้กล่าวชมเชยบอร์ดของท่านว่านำเสนอออกมาได้น่าชมและรู้สึกยินดีที่ทั้งคู่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน</p>

คำแนะนำในการสร้างคำสั่งการจินตนาการ	ผู้วิจัยออกแบบคำสั่งในการจินตนาการ ดังต่อไปนี้
2. เป็นการจินตนาการทางบวกต่อคนนอกกลุ่ม เช่น จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มที่มีความผ่อนคลาย สบายใจ น่าสนใจ เป็นต้น (Turner & Crisp, 2009)	- ขอให้ท่านจินตนาการว่าท่านได้รู้จักกับเพื่อนใหม่ที่เป็นชาวพม่าไปในทางบวก - อย่างผ่อนคลายและเป็นไปได้อย่างราบรื่น
3. ทำให้ผู้จินตนาการมีความเชื่อมั่นว่าสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มได้ (Stathi et al., 2011)	- ตัวท่านนั้นได้มีความมั่นใจว่าท่านจะสามารถเข้าไปพูดคุยเพื่อทำความรู้จักกับเพื่อนชาวพม่าได้ - ทำให้ท่านอยากที่จะรู้จักเพื่อนชาวพม่าเพิ่มมากขึ้น
4. ในเนื้อเรื่องมีการอธิบายลักษณะเด่นที่ตรงกับเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่มได้ตรงตามที่ต้องการจะเป็น เช่น ชาวมุสลิมแต่งตัวชุดประจำชาติ ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ สวดมนต์วันละ 5 ครั้ง เป็นต้น (Stathi et al., 2011)	- ท่านเพิ่งได้รู้ว่าชาวพม่า นั้นจะแต่งกายสุภาพ และถอดรองเท้าก่อนเข้าวัดเสมอ เพื่อให้เกียรติเคารพสถานที่
5. ให้จินตนาการถึงการร่วมมือช่วยเหลือกันทำกิจกรรมระหว่างกัน (Kuchenbrandt et al., 2013)	- ท่านจึงชวนเพื่อนชาวพม่าให้มาทำงานร่วมกันกับท่าน โดยท่านเสนอว่าตั้งใจที่จะนำเสนอวัฒนธรรมของชาวพม่าไปพร้อมกับวัฒนธรรมไทยของท่าน ท่านและเพื่อนชาวพม่าได้ร่วมมือช่วยกันหาและรวบรวมข้อมูลจากวัฒนธรรมทั้งสองฝ่าย
6. มีการระบุโดยตรง โดยให้ผู้จินตนาการคิดว่าสามารถเป็นเพื่อนสนิทกับคนนอกกลุ่มได้ (Bagci et al., 2017)	- จนท่านรู้สึกอยากเป็นเพื่อนสนิทกับเพื่อนชาวพม่า

คำแนะนำในการสร้างคำสั่งการจินตนาการ	ผู้วิจัยออกแบบคำสั่งในการจินตนาการ ดังต่อไปนี้
7. อธิบายบุคลิกลักษณะทางบวกของบุคคลที่อยู่นอกกลุ่ม เช่น ลักษณะนิสัยหรือการกระทำ เป็นต้น (Miller, 2002)	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนชาวพม่าดูพูดจาสุภาพ เรียบร้อย และยิ้มแย้มแจ่มใส - ท่านพบว่าเขาเป็นคนมีความคิดที่น่าสนใจ เวลาได้คุยกับเขาแล้วทำให้ท่านรู้สึกสบายใจ
8. มีการจินตนาการถึงการกระทำที่ดีของตนเอง และตระหนักถึงการกระทำที่ดีของคนนอกกลุ่ม เพื่อเป็นการรับรู้ลักษณะที่ดีของทั้งสองฝ่าย (Stathi & Crisp, 2008; Wright et al., 1997)	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนชาวพม่าของท่านได้แต่งกายด้วยชุดประจำชาติของพม่ามานำเสนอเพื่อเป็นสีสันให้กับบอร์ดของท่าน จนเพื่อน ๆ ต่างหันมาให้ความสนใจ - ท่านรับรู้ได้ถึงความขยันและความเต็มใจในการทำงานของเพื่อนชาวพม่า อีกทั้งท่านยังได้รับกระเป๋าสตางค์พื้นเมืองจากเพื่อนชาวพม่าเพื่อเป็นการขอบคุณที่ท่านได้แสดงความมีน้ำใจต่อเขามาโดยตลอด
9. คำสั่งควรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ใส่วายละเอียด และมีชีวิตชีวา ซึ่งจะทำให้จินตนาการได้เหมือนจริงมากที่สุด เช่น ระบุว่าสถานที่ปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นที่ไหน เวลาใด มีใครบ้าง บุคลิกลักษณะที่แสดงออกเป็นอย่างไร (Husnu & Crisp, 2010)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้คำเชิงบรรยายเพื่อให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน เช่น สถานที่ที่มีปฏิสัมพันธ์ คือในสถาบันการศึกษา บุคคลที่อยู่ในเนื้อเรื่องได้แก่ ตัวผู้จินตนาการ เพื่อนชาวพม่า และท่านอธิการบดี เป็นต้น - โดยท่านอธิการบดีได้กล่าวเปิดงานอย่างอบอุ่น

โดยผู้วิจัยได้ต่อยอดจากงานวิจัยของสุภาพร สารเรื่อน (2557) ในการเพิ่มเทคนิคให้จินตนาการถึงการร่วมมือช่วยเหลือกันทำกิจกรรม รวมถึงการได้รับการสนับสนุนให้มีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกันจากผู้ที่มีอำนาจในสถาบันลงไปในการจินตนาการ เพื่อเพิ่มให้การจินตนาการถึงการมี

ปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยยังได้จัดให้การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มทั้งสองเงื่อนไข ให้อยู่ในเกณฑ์ที่ Allport (1954) ได้เคยเสนอไว้ว่า ทั้งสองกลุ่มควรมีสถานะเท่าเทียมกัน (ทั้งสองฝ่ายมีสถานะเป็นนิสิตเหมือนกัน) และมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้มีครบทั้ง 4 ปัจจัยในการจินตนาการครั้งนี้

คำสั่งในการจินตนาการถึงการท่องเที่ยวตามธรรมชาติเพียงลำพัง (เงื่อนไขที่ 1 เงื่อนไขควบคุม) ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

“ขอให้ท่านจินตนาการถึงการไปท่องเที่ยวตามธรรมชาติเพียงลำพัง โดยท่านสามารถจินตนาการถึงการไปเที่ยวตามป่าเขา หรือทะเลก็ได้ ซึ่งท่านจะได้พบกับความสวยงาม แปลกตา น่ารื่นรมย์ของธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ที่มีความเขียวขจี พบกับท้องฟ้าสดใส น้ำใสในทะเลสีคราม พบกับสัตว์น้อยใหญ่ในธรรมชาติ จนท่านรู้สึกสนุกสนานและมีความสุข ผ่อนคลายไปกับการท่องเที่ยวครั้งนี้ โดยท่านมีเวลาจินตนาการ 2 นาที โดยขอให้ท่านนึกภาพเหตุการณ์นั้นให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้”

คำสั่งในการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน (เงื่อนไขที่ 2 เงื่อนไขทดลอง) ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

“ขอให้ท่านจินตนาการว่าท่านได้รู้จักกับเพื่อนใหม่ที่เป็นชาวพม่าไปในทางบวก (ซึ่งเพื่อนชาวพม่าเป็นเพศเดียวกันกับท่าน) โดยที่เพื่อนชาวพม่าเพิ่งย้ายมาเรียนในคณะและอยู่ชั้นปีเดียวกันกับท่านในฐานะนักเรียนแลกเปลี่ยนเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา ซึ่งตัวท่านนั้นได้มีความมั่นใจว่าท่านจะสามารถเข้าไปพูดคุยเพื่อทำความรู้จักกับเพื่อนชาวพม่าได้อย่างผ่อนคลายและเป็นไปได้อย่างราบรื่น

เมื่อท่านได้พบเพื่อนชาวพม่าเป็นครั้งแรก ท่านสังเกตเห็นว่าเพื่อนชาวพม่าดูพูดจาสุภาพเรียบร้อย และยิ้มแย้มแจ่มใส จนทำให้ท่านอยากที่จะรู้จักเพื่อนชาวพม่าเพิ่มมากขึ้น เมื่อผ่านไป 2 สัปดาห์นิตินได้รับมอบหมายงานจากชั้นเรียนให้จับคู่กันนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ผ่านการจัดบอร์ด เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กันในงานนิทรรศการที่ทางคณะจะจัดขึ้นในอีก 2 สัปดาห์ข้างหน้า ท่านจึงชวนเพื่อนชาวพม่าให้มาทำงานร่วมกันกับท่าน โดยท่านเสนอว่าตั้งใจที่จะนำเสนอวัฒนธรรมของชาวพม่าไปพร้อมกับวัฒนธรรมไทยของท่าน ซึ่งเพื่อนชาวพม่ายินดีตอบตกลงในทันที

ในช่วงระหว่างการทำข้อมูลเพื่อนำเสนอนั้น ท่านได้มีโอกาสดูไหว้พระตามวัดในกรุงเทพมหานครพร้อมกับเพื่อนชาวพม่า ซึ่งท่านเพิ่งได้รู้ว่าชาวพม่าจะแต่งกายสุภาพและถอดรองเท้าก่อนเข้าวัดเสมอ เพื่อให้เกียรติเคารพสถานที่ และในช่วงตลอดวันที่ท่านได้ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนชาวพม่า นั้น ท่านพบว่าเขาเป็นคนมีความคิดที่น่าสนใจ เวลาได้คุยกับเขาแล้วทำให้ท่านรู้สึกสบายใจ จนท่านรู้สึกอยากเป็นเพื่อนสนิทกับเพื่อนชาวพม่า

เมื่อกลับมาท่านและเพื่อนชาวพม่าได้ร่วมมือช่วยกันหาและรวบรวมข้อมูลจากวัฒนธรรมทั้งสองฝ่าย เมื่อถึงวันที่ต้องนำเสนอข้อมูล เพื่อนชาวพม่าของท่านได้แต่งกายด้วยชุดประจำชาติของพม่ามานำเสนอเพื่อเป็นสีสันให้กับบอร์ดของท่าน จนเพื่อน ๆ ต่างหันมาให้ความสนใจ เมื่อสิ้นสุดงานในวันนั้นท่านรับรู้ได้ถึงความขยันและความเต็มใจในการทำงานของเพื่อนชาวพม่า อีกทั้งท่านยังได้รับกระเป๋าสตางค์พื้นเมืองจากเพื่อนชาวพม่าเพื่อเป็นการขอบคุณที่ท่านได้แสดงความมีน้ำใจต่อเขามาโดยตลอด

ท่านมีเวลาจินตนาการ 2 นาที โดยขอให้ท่านนึกภาพเหตุการณ์ตามให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้”

คำสั่งในการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (เงื่อนไขที่ 3 เงื่อนไขทดลอง) ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

“ขอให้ท่านจินตนาการว่าท่านได้รู้จักกับเพื่อนใหม่ที่เป็นชาวพม่าไปในทางบวก (ซึ่งเพื่อนชาวพม่าเป็นเพศเดียวกันกับท่าน) โดยที่เพื่อนชาวพม่าเพิ่งย้ายมาเรียนในคณะและอยู่ชั้นปีเดียวกันกับท่านในฐานะนักเรียนแลกเปลี่ยนเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา เนื่องจากท่านอธิการบดีในมหาวิทยาลัยของท่านได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ซึ่งท่านอธิการบดีได้เปิดโอกาสให้ท่านได้ทำความรู้จักกับเพื่อนชาวพม่าผ่านงานเลี้ยงต้อนรับ โดยท่านอธิการบดีได้กล่าวเปิดงานอย่างอบอุ่นและให้โอวาทไว้ว่าทุกคนล้วนมีสิทธิเท่าเทียมเทียมกัน จึงขอให้นิสิตทุกคนช่วยกันต้อนรับเพื่อนชาวพม่าด้วย ซึ่งตัวท่านนั้นได้มีความมั่นใจว่าท่านจะสามารถเข้าไปพูดคุยเพื่อทำความรู้จักกับเพื่อนชาวพม่าได้อย่างผ่อนคลายและเป็นไปได้ดีอย่างราบรื่น

เมื่อท่านได้พบเพื่อนชาวพม่าเป็นครั้งแรก ท่านสังเกตเห็นว่าเพื่อนชาวพม่าดูพูดจาสุภาพเรียบร้อย และยิ้มแย้มแจ่มใส จนทำให้ท่านอยากที่จะรู้จักเพื่อนชาวพม่าเพิ่มมากขึ้น เมื่อผ่านไป 2 สัปดาห์นิสิตได้รับมอบหมายงานจากชั้นเรียนให้จับคู่กันนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ผ่านการจัดบอร์ด เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กันในงานนิทรรศการที่ทางคณะจะจัดขึ้นในอีก 2 สัปดาห์ข้างหน้า ท่านจึงชวนเพื่อนชาวพม่าให้มาทำงานร่วมกันกับท่าน โดยท่านเสนอว่าตั้งใจที่จะนำเสนอวัฒนธรรมของชาวพม่าไปพร้อมกับวัฒนธรรมไทยของท่าน ซึ่งเพื่อนชาวพม่ายินดีตอบตกลงในทันที

ในช่วงระหว่างการหาข้อมูลเพื่อนำเสนอนั้น ท่านอธิการบดีได้ส่งเสริมจัดกิจกรรมให้ท่านได้มีโอกาสไปไหว้พระตามวัดในกรุงเทพมหานครพร้อมกับเพื่อนชาวพม่า ซึ่งท่านเพิ่งได้รู้ว่าชาวพม่านั้นจะแต่งกายสุภาพและถอดรองเท้าก่อนเข้าวัดเสมอ เพื่อให้เกียรติเคารพสถานที่ และในช่วงตลอดวันที่ท่านได้ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนชาวพม่านั้น ท่านพบว่าเขาเป็นคนที่มีความคิดที่น่าสนใจ เวลาได้คุยกับเขาแล้วทำให้ท่านรู้สึกสบายใจ จนท่านรู้สึกอยากเป็นเพื่อนสนิทกับเพื่อนชาวพม่า

เมื่อกลับมาท่านและเพื่อนชาวพม่าได้ร่วมมือช่วยกันหาและรวบรวมข้อมูลจากวัฒนธรรมทั้งสองฝ่าย เมื่อถึงวันที่ต้องนำเสนอข้อมูล เพื่อนชาวพม่าของท่านได้แต่งกายด้วยชุดประจำชาติของพม่ามานำเสนอเพื่อเป็นสีสันให้กับบอร์ดของท่าน จนเพื่อน ๆ ต่างหันมาให้ความสนใจ รวมทั้งท่านอธิการบดีได้แวะเยี่ยมชมในงานพร้อมทั้งได้กล่าวชมเชยบอร์ดของท่านว่านำเสนอออกมาได้น่าชมและรู้สึกยินดีที่ทั้งคู่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เมื่อสิ้นสุดงานในวันนั้นท่านรับรู้ได้ถึงความขยันและความเต็มใจในการทำงานของเพื่อนชาวพม่า อีกทั้งท่านยังได้รับกระเป๋าสตางค์พื้นเมืองจากเพื่อนชาวพม่าเพื่อเป็นการขอบคุณที่ท่านได้แสดงความมีน้ำใจต่อเขามาโดยตลอด

ท่านมีเวลาจินตนาการ 2 นาที โดยขอให้ท่านนึกภาพเหตุการณ์ตามให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้”

การตรวจสอบการจัดกระทำ

1. ผู้วิจัยได้หาผู้ที่จะมาเป็นกรรมการ จำนวน 2 คน เพื่อตัดสินการเขียนบรรยายจากการจินตนาการตามคำสั่งของผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขการจินตนาการถึงการท่องเที่ยวตามธรรมชาติเพียงลำพัง (เงื่อนไขที่ 1) และเงื่อนไขที่จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่า (เงื่อนไขที่ 2 และ 3) โดยคณะกรรมการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาจากคณะจิตวิทยาสังคมในระดับปริญญาโทขึ้นไป เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานจากสิ่งที่ตนได้เคยเรียนมาและมีความสามารถในการตัดสินผู้ร่วมการทดลองในระดับปริญญาตรีได้
2. ผู้วิจัยให้กรรมการอ่านคำสั่งการจินตนาการและทำความเข้าใจเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการตัดสิน
3. กรรมการทำหน้าที่ตัดสินสิ่งที่ผู้ร่วมการทดลองเขียนบรรยายมาว่าได้จินตนาการตามคำสั่งหรือไม่
 - 3.1 กรรมการสามารถให้คะแนนได้ 1-10 โดย 1 คือมีความคล้ายคลึงกับคำสั่งน้อยที่สุด ไปจนถึง 10 คือมีความคล้ายคลึงมากที่สุด
 - 3.2 ผู้ร่วมการทดลองที่ผ่านเกณฑ์จะต้องได้ 6 คะแนนขึ้นไป จากกรรมการทั้งสองคนจึงจะถือว่ามีการจินตนาการตามคำสั่งที่เพียงพอ
4. หากผู้วิจัยพบว่ากรรมการทั้ง 2 คน ให้ผลตัดสินที่ต่างกัน คือคนหนึ่งให้ผ่านและอีกคนหนึ่งไม่ให้ผ่าน ผู้วิจัยขอให้คณะกรรมการทั้ง 2 คน ร่วมกันพิจารณาใหม่ เพื่อให้ได้ผลออกมาเป็นเอกฉันท์
5. ผู้วิจัยทำการรวมผลการตัดสินจากทั้ง 2 คน เพื่อนำมาคัดเลือกผู้ที่ผ่านเกณฑ์ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

ขั้นตอนในการทดลอง

1. หลังจากได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนที่เป็นอาจารย์คณะจิตวิทยาสังคมประจำวิชาต่าง ๆ ผ่านการติดต่อทางอีเมลล์ล่วงหน้า เช่น วิชาจิตวิทยาทั่วไป รหัส 3800101 เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลจากนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ของการวิจัยให้ผู้สอนประจำวิชาทราบ และขอนัดวันเวลาที่ผู้วิจัยสามารถเข้าไปประกาศหาผู้ร่วมการทดลองได้
2. หลังจากได้รับการอนุญาตจากอาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชาแล้ว ผู้วิจัยจึงเข้าไปในชั้นเรียนเพื่อประกาศรับสมัครผู้ที่สนใจร่วมการทดลอง โดยแจ้งว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการทดลองเรื่องการรับรู้ทางสังคม (เพื่อไม่ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริง) พร้อมทั้งแจ้งว่าจะมีการเก็บข้อมูลอีกครั้งหลังผ่านการทดสอบครั้งแรกไปแล้ว 1 สัปดาห์ และผู้วิจัยจะมอบของที่ระลึกเป็นกระเป๋าใส่เอกสารให้คนละ 1 ใบเพื่อเป็นการขอบคุณที่ผู้ร่วมวิจัยได้สละเวลามาร่วมการวิจัย ซึ่งจะได้รับหลังจบการทดลองในครั้งที่ 2 และผู้วิจัยมีใบประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้ให้นิสิตได้อ่านเพื่อประกอบการพิจารณาก่อนตัดสินใจ
3. จากนั้นจึงเปิดโอกาสให้ผู้สนใจร่วมการทดลองมาลงชื่อ โดยการขอรายละเอียด ดังต่อไปนี้ ชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ และวันเวลาที่สะดวกมาร่วมการทดลอง เพื่อผู้วิจัยจะได้ติดต่อกลับเพื่อนัดหมายให้มาร่วมการทดลอง
4. เมื่อผู้ร่วมการทดลองมาถึงห้องที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการทดลองว่าเป็นการทดลองเกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม โดยแจ้งผู้ร่วมการทดลองทุกคนให้ทราบว่า ข้อมูลที่ได้จากการทดลองทั้งสองครั้งจะถูกเก็บเป็นความลับ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะถูกนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น โดยไม่มีการเจาะจงเป็นรายบุคคล อีกทั้งผู้ร่วมการทดลองสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผลและไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ โดยผู้วิจัยทำการแจ้งเกณฑ์การคัดเลือกผู้ร่วมการทดลอง ดังต่อไปนี้
 - เกณฑ์ที่ใช้คัดเลือกผู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการวิจัยนี้ คือ ผู้ร่วมการทดลองจะต้องเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชาวไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยไม่จำกัดเพศ คณะและระดับชั้นปีการศึกษา ซึ่งต้องมีความสามารถในการฟัง อ่าน และเขียนภาษาไทยได้ อีกทั้งไม่เคยเข้าร่วมในขั้นตอนการพัฒนามาตร “การทดสอบการเชื่อมโยง” ผ่านคอมพิวเตอร์ของผู้วิจัยมาก่อน
 - เกณฑ์ที่ใช้คัดเลือกผู้มีส่วนร่วมออกจากโครงการวิจัยนี้ คือ ผู้ร่วมการทดลองไม่ได้อยู่ในเกณฑ์ที่ระบุไว้ข้างต้น หรือคะแนน “การเขียนบทความตามคำสั่งที่ได้รับ” ของผู้ร่วมการทดลองไม่ผ่าน

เกณฑ์จากคณะกรรมการ หรือผู้ร่วมการทดลองมีความประสงค์ที่จะถอนตัวจากการวิจัยไม่ว่า ด้วยกรณีใด ๆ ก็ตาม

- ซึ่งนอกจากผู้วิจัยแจ้งเกณฑ์การคัดเข้า/ออก เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าร่วมการทดลองทราบ ก่อนเริ่มการทดสอบว่าตนมีสิทธิ์เข้าร่วมการทดลองนี้หรือไม่ ผู้วิจัยจะตรวจสอบข้อมูล จากแบบสอบถามในส่วนของข้อมูลทั่วไปอีกครั้งเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร่วมการทดลองผ่าน เกณฑ์ที่กำหนดจริง เช่น ดูจากระดับการศึกษา อายุ เป็นต้น
5. เมื่อผู้ร่วมการทดลองตรวจสอบข้อมูลจากใบข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเสร็จแล้ว และผู้ร่วมการทดลองยังมีความยินดีที่จะเข้าร่วมการทดลองอยู่ ผู้วิจัยจะขอให้ลงนามใน เอกสารยินยอมเข้าร่วมวิจัย จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ซึ่งผู้วิจัยทำการจับฉลากเพื่อสุ่มผู้ร่วมการทดลองเข้าสู่หนึ่งใน สามเงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขที่ 1 คือเงื่อนไขควบคุม ผู้ร่วมการทดลองจะได้จินตนาการถึงการ ท่องเที่ยวในธรรมชาติเพียงลำพัง เงื่อนไขที่ 2 คือเงื่อนไขทดลอง ผู้ร่วมการทดลองจะได้ จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าในรูปแบบร่วมมือกัน และเงื่อนไขที่ 3 คือเงื่อนไข ทดลอง ผู้ร่วมการทดลองจะได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและ ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ
 6. ผู้วิจัยชี้แจงคำสั่งและแจกใบคำสั่งให้กับผู้ร่วมการทดลองได้อ่านและจินตนาการตาม เป็น เวลาคนละ 2 นาที ไม่ว่าจะอยู่ในเงื่อนไขใดก็ตาม
 7. เมื่อจินตนาการครบ 2 นาที ผู้วิจัยแจกกระดาษ A4 ให้ผู้ร่วมการทดลองได้เขียนบรรยายสิ่งที่ ตนเองได้จินตนาการไปเมื่อครู่ออกมาเป็นตัวหนังสือ

ผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขควบคุม (เงื่อนไขที่ 1) จะได้รับคำสั่งให้ผู้ร่วมการทดลองบรรยาย ว่าตนจินตนาการถึงอะไรบ้างในการที่ได้ไปท่องเที่ยวครั้งนี้

ผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขทดลอง (เงื่อนไขที่ 2 และ 3) จะได้รับคำสั่งให้ผู้ร่วมการทดลอง บรรยายว่าตนได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าอย่างไรบ้างและได้เรียนรู้อะไรที่ น่าสนใจจากชาวพม่าบ้าง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้การจินตนาการและทำการ ตรวจสอบการจัดกระทำ (manipulation check) ว่าผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการตาม คำสั่งของผู้วิจัยมากน้อยเพียงใด
 8. หลังจากนั้นผู้ร่วมการทดลองจะได้ตอบมาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า และมาตรวัดการ รับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มตามลำดับ
 9. จากนั้นผู้ร่วมการทดลองจะได้ตอบมาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบเด่นชัด (ผู้วิจัยจะ เรียกว่าแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม) และวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบ

แบบแฝง ผ่านการทำแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (IAT) โดยคอมพิวเตอร์ตามลำดับ (ผู้วิจัยจะเรียกว่าแบบทดสอบการเชื่อมโยง)

10. ผู้วิจัยนัดหมายผู้ร่วมการทดลองเพื่อให้กลับมาทำการทดสอบอีกครั้ง หลังจากผ่านการทดลองครั้งแรกไป 1 สัปดาห์ ซึ่งผู้วิจัยจะให้ผู้ร่วมการทดลองจำเลขประจำตัวของตนเองไว้ โดยก่อนกลับผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือกับผู้ร่วมการทดลองว่าอย่าเพิ่งเปิดเผยข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวกับการทดลองนี้แก่บุคคลอื่น เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ร่วมการทดลองคนอื่น ๆ ทราบการทดลองล่วงหน้า พร้อมทั้งแจ้งว่าถ้าผู้ร่วมการทดลองคนใดที่มีข้อสงสัยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และผู้วิจัยจะทำการเตือนผู้เข้าร่วมการวิจัย ในการมาร่วมงานวิจัยในครั้งที่สองผ่านทางโทรศัพท์ก่อนถึงวันเข้าร่วมล่วงหน้า 1 วัน เพื่อให้ผู้ร่วมการทดลองมาให้ข้อมูลครบทั้ง 2 ครั้ง
11. เมื่อผู้ร่วมการทดลองกลับมาร่วมการทดลองในครั้งที่สอง ผู้ร่วมการทดลองจะต้องแจ้งเลขประจำตัวแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้ร่วมการทดลองจะได้ตอบมาตรงจุดตรงใจเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบเด่นชัด และวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝง ผ่านการทำแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (IAT) ผ่านคอมพิวเตอร์อีกครั้งตามลำดับ
12. เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัย พร้อมทั้งขอความยินยอมจากผู้ร่วมการทดลองอีกครั้งว่าจะนำข้อมูลไปใช้ได้หรือไม่ หรือจะถอนข้อมูลออกหลังจากทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริงแล้ว อีกทั้งขอความร่วมมือไม่เปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัยแก่บุคคลอื่น และมอบกระดาษสแตงค์เป็นของที่ระลึกให้กับผู้ร่วมการทดลอง พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณผู้ร่วมการทดลองทุกคน (ในกรณีที่ผู้ร่วมการทดลองไม่ได้มาเข้าร่วมการทดสอบในครั้งที่สอง ผู้วิจัยยังคงนำข้อมูลที่เก็บมาในครั้งแรกมาวิเคราะห์ข้อมูลตามปกติ โดยไม่ได้ตัดผู้ร่วมการทดลองผู้นั้นออกแต่อย่างใด ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบในครั้งที่สอง ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลต่อเท่าที่เก็บข้อมูลมาได้)

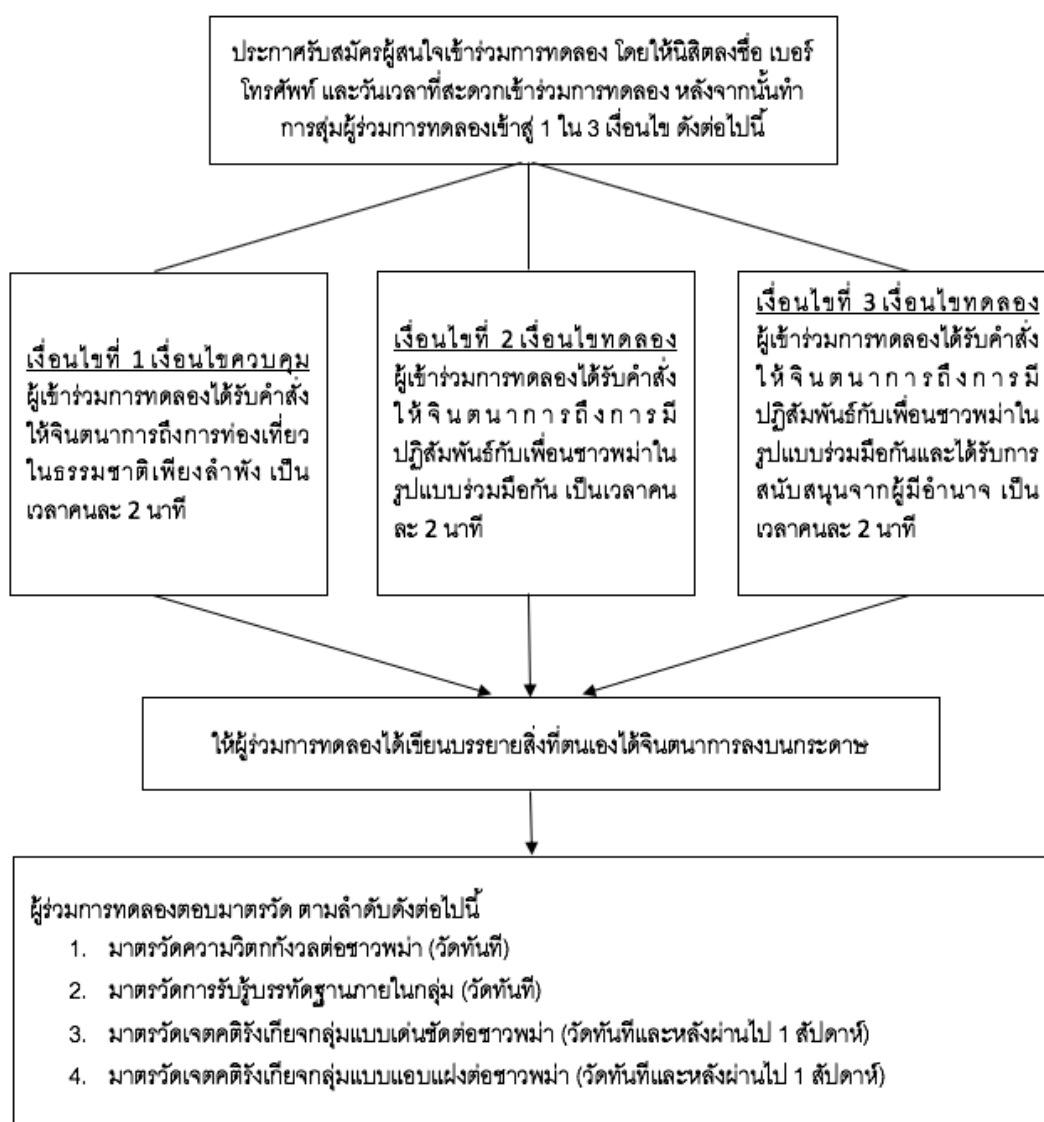
การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ คำนวณร้อยละของข้อมูลด้านคุณสมบัติของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้ PROCESS ที่เป็นส่วนต่อขยายจาก SPSS เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1-6 เพื่อทดสอบอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง รวมทั้งทดสอบอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรส่งผ่านทั้ง 2 ตัว

ใช้ Repeated Measures ANOVA ด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ 7-10 เพื่อศึกษาความคงทนของการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง ในเงื่อนไขทดลองทั้งสองกลุ่ม เมื่อผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์

ใช้ One-Way ANOVA ด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ 11-12 เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง ระหว่างกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มกับกลุ่มควบคุม เมื่อผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

บทที่ 3

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลมาครบเป็นจำนวนทั้งหมด 186 คน และเนื่องจากงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลการทดลอง 2 รอบ โดยเก็บข้อมูลทันทีหลังจากที่ผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการตามคำสั่งที่ตนได้รับ และเก็บข้อมูลอีกครั้งเมื่อผ่านไปครบ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยจึงจำแนกการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1. ข้อมูลการวัดครั้งแรก 2. ข้อมูลการวัดครั้งที่สอง ซึ่งทั้งสองรอบจะมีการนำเสนอด้วยหัวข้อย่อย ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดครั้งแรก

1. การตรวจสอบการจัดกระทำ
2. การตรวจสอบค่าสุดโต่งและตัวแปรแทรกซ้อน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วม
4. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ
5. การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดครั้งที่สอง

1. การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น
2. การตรวจสอบค่าสุดโต่งและตัวแปรแทรกซ้อน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วม
4. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ
5. การทดสอบสมมติฐาน
6. การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

N	หมายถึง จำนวนตัวอย่างทั้งหมดในงานวิจัย
n	หมายถึง จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มการทดลอง
M	หมายถึง ค่ามัชฌิมเลขคณิต
SD	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	หมายถึง ค่าสถิติทดสอบเอฟ
p	หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

R^2	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ หรือ ค่าความแปรปรวนของตัวแปรตามที่สามารถทำนายได้ด้วยตัวแปรอิสระ โดยคิดเป็นเปอร์เซ็นต์
B	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ
β	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
CI	หมายถึง ค่าประมาณช่วงความเชื่อมั่น (confident interval)
a	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรส่งผ่าน หรือ เส้น a (a path)
b	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่งผ่านกับตัวแปรตาม หรือ เส้น b (b path)
ab	หมายถึง ขนาดอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรส่งผ่าน (indirect effect) คือผลคูณของค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรส่งผ่าน กับค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่งผ่านกับตัวแปรตาม (a path x b path)
c	หมายถึง ขนาดอิทธิพลรวม (total effect) คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยรวมตัวแปรส่งผ่านเข้าไว้วิเคราะห์ด้วย หรือ c (c path)
c'	หมายถึง ขนาดอิทธิพลทางตรง (direct effect) คือค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยไม่รวมตัวแปรส่งผ่านใดๆในการวิเคราะห์ หรือ เส้น c' (c' path)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดครั้งแรก

1. การตรวจสอบการวัดกระทำ

ในขั้นแรกผู้วิจัยให้คณะกรรมการ 2 คน เป็นผู้ให้คะแนนบทความที่ผู้ร่วมการทดลองได้เขียนบรรยายการจินตนาการของตนเองลงบนกระดาษทั้งหมด 186 ชุดที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลมาได้ ผู้วิจัยได้ตกลงกับคณะกรรมการเพื่อทำความเข้าใจเกณฑ์ในการให้คะแนน โดยผู้ร่วมการทดลองที่ถือว่าผ่านเกณฑ์ได้นั้นจะต้องได้ตั้งแต่ 6 คะแนนขึ้นไปจากคณะกรรมการทั้งสองคน ซึ่งหมายความว่า ผู้ร่วมการทดลองบุคคลนั้นมีการจินตนาการตามคำสั่งที่ได้รับไปอย่างเพียงพอ ถ้าหากกรรมการคนหนึ่งให้ 6 คะแนนขึ้นไป แต่กรรมการอีกคนให้ต่ำกว่า 6 คะแนน ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ (สุภาพร สารเรือน, 2557) ผู้วิจัยได้ให้กรรมการทั้งสองคนปรึกษากันจนกว่าจะได้มติที่เป็นเอกฉันท์ว่าผู้ร่วมการทดลองนั้นผ่านเกณฑ์หรือไม่ ซึ่งเกณฑ์การคัดออกของเงื่อนไขที่ 1 ได้แก่ ผู้ร่วมการทดลองเขียนบรรยายไปท่องเที่ยว

ตามธรรมชาติมีความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด และเงื่อนไขที่ 2 และ 3 มีเกณฑ์การให้คะแนน โดยสังเกตจากผู้ร่วมการทดลองเขียนบรรยายว่ามีปฏิสัมพันธ์ทางบวกและประทับใจอะไรในชาวพม่าบ้าง เช่น ชาวพม่ามีนิสัยยิ้มแย้มแจ่มใส ขยันทำงาน แต่งกายสุภาพ เป็นต้น เมื่อผู้วิจัยนำคะแนนของคณะกรรมการทั้งสองคนมาวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์พบว่ามีความเท่ากัน .94 ซึ่งถือว่ากรรมการทั้งสองคนให้คะแนนที่สอดคล้องไปในทางเดียวกัน

เมื่อผู้วิจัยตรวจคะแนนจากคณะกรรมการ พบว่า มีผู้ร่วมการทดลองที่ไม่ผ่านเกณฑ์เป็นจำนวนทั้งหมด 55 คน โดยแบ่งเป็น ผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขที่ 1 จำนวน 17 คน ผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขที่ 2 จำนวน 21 คน และผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขที่ 3 จำนวน 17 คน โดยข้อมูลทั้ง 55 ชุดที่ไม่ผ่านเกณฑ์นี้ ผู้วิจัยได้ทำการคัดออกและไม่ได้นำไปวิเคราะห์ผลใดๆต่อ

2. การตรวจสอบค่าสุดโต่งและตัวแปรแทรกซ้อน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้ง 131 ชุด ที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบการจัดกระทำ มาตรวจสอบค่าสุดโต่งโดยใช้วิธี Mahalanobis distance นั่นคือการตรวจสอบหาระยะห่างของข้อมูลดิบว่ามีข้อมูลใดที่มีค่าสุดโต่งหรือไม่ ซึ่งจะถือว่าข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลผิดปกติที่ควรตัดออก ซึ่งผู้วิจัยจะตัดข้อมูลทิ้งก็ต่อเมื่อพบว่าค่านั้นมีนัยสำคัญ ($p < .001$) และใช้วิธี DfFits โดยใช้สมการการถดถอย ว่าค่าอิทธิพลของเคสใดมีผลต่อค่าพยากรณ์ โดยการหาความแตกต่างของผลพยากรณ์ที่มีข้อมูลนั้นกับไม่มีข้อมูลนั้นอยู่ ซึ่งผู้วิจัยจะตัดข้อมูลทิ้งก็ต่อเมื่อพบว่าค่านี้มีค่ามากกว่า $2\sqrt{\frac{p}{n}}$ โดยที่ p คือจำนวนค่าพารามิเตอร์³ บวกด้วย 1 และ n คือจำนวนข้อมูลทั้งหมด เมื่อผู้วิจัยคำนวณออกมาพบว่าค่าไม่ควรเกิน $2\sqrt{\frac{5}{131}} = 0.39$ ผลการทดสอบทั้งหมดพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 คน ที่มีค่า Mahalanobis เท่ากับ 19.56 ที่ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า .001 ผู้วิจัยจึงตัดข้อมูลชุดนี้ออก ทำให้เหลือข้อมูลที่น่าไปวิเคราะห์ต่อทั้งหมด 130 ชุด โดยผลการตรวจสอบค่าสุดโต่งของผู้ร่วมการทดลองที่ถูกคัดออกดังตารางที่ 5

³ งานวิจัยนี้ได้ใส่ตัวแปรต้นและตัวแปรส่งผ่าน รวมทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรการจินตนาการทั้ง 3 กลุ่ม โดยทำเป็นตัวแปรหุ่น (k-1) จึงทำให้เหลือ 2 ตัวแปร ตัวแปรส่งผ่าน ได้แก่ ตัวแปรความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม และตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

ตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบค่าสุดโต่งของตัวแปร

เลขที่ของผู้ร่วม การทดลอง	ค่า DfFits ของ Explicit	ค่า DfFits ของ IAT	ค่า Mahalanobis	<i>p</i>
15	.04	.05	19.56	<.001

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบตัวแปรแทรกซ้อนโดยการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยพบว่าตัวแปรคณะและตัวแปรความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มที่ -.18 และ -.32 ตามลำดับ แต่ไม่พบว่ามีตัวแปรควบคุมใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรคณะและตัวแปรความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่านำไปเป็นตัวแปรควบคุมในการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงตารางค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรไว้ ตารางที่ 6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย ของการเก็บข้อมูลครั้งแรก (N=130)

ตัวแปร	M	SD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือกัน ⁴	0.31	0.46	-										
2. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือกัน และได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ⁵	0.35	0.48	-.49**	-									
3. เพศ ⁶	0.72	0.45	.04	-.02	-								
4. อายุ	19.47	1.06	.05	.03	.19*	-							
5. คณะ ⁷	0.57	0.50	.14	-.02	.33**	.21*	-						
6. ชั้นปี	1.67	0.80	.07	.00	.24**	.73**	.26**	-					
7. ความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า	2.22	1.87	-.10	.04	-.13	-.06	.01	-.11	-				
8. ความวิตกกังวลต่อชาวพม่า	2.73	0.99	-.02	-.19*	-.06	-.12	-.18*	-.13	-.32**	-			
9. การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม	6.30	0.66	.09	.13	-.02	.14	-.03	.15	.07	-.30**	-		
10. เจตตาริ๊งเกี่ยวข้องกับคนต่างชาติชาวพม่า	2.44	0.65	-.23**	-.07	-.02	-.11	-.13	-.15	-.12	.53**	-.59**	-	
11. เจตตาริ๊งเกี่ยวข้องกับคนต่างชาติชาวพม่า	0.55	0.38	-.03	-.06	.01	-.14	-.05	.04	-.10	.01	-.02	.00	-

หมายเหตุ : * $p < .05$ (สองหาง); ** $p < .01$ (สองหาง)

⁴ ทำเป็นตัวแปรหุ่น โดยกำหนดให้ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

⁵ ทำเป็นตัวแปรหุ่น โดยกำหนดให้ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

⁶ ทำเป็นตัวแปรหุ่น โดยกำหนดให้ เพศชาย เป็นกลุ่มอ้างอิง

⁷ ทำเป็นตัวแปรหุ่น โดยแบ่งเป็นสาขาสังคมศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ โดยกำหนดให้ สาขาสังคมศาสตร์เป็นกลุ่มอ้างอิง ซึ่งคณะที่ถูกจัดอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะสหเวชศาสตร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วม

เมื่อผู้วิจัยได้คัดข้อมูลที่ไม่ผ่านเกณฑ์ต่างๆผ่านการตรวจสอบการจัดกระทำและตรวจสอบค่าสุดโต่งแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วมที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 130 คน โดยกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองในงานวิจัยนี้เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไปและนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วม ด้วยรายละเอียดในตารางที่ 7 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (N=130)

ตัวแปร	ลักษณะ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	36	27.7
	หญิง	94	72.3
อายุ	18	24	18.5
	19	47	36.2
	20	39	30.0
	21	14	10.8
	22	6	4.6
คณะ	ครุศาสตร์	2	1.5
	จิตวิทยา	35	26.9
	นิติศาสตร์	2	1.5
	นิเทศศาสตร์	20	15.4
	พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	1	0.8
	เภสัชศาสตร์	7	5.4
	รัฐศาสตร์	7	5.4
วิทยาศาสตร์	5	3.8	

ตัวแปร	ลักษณะ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	วิทยาศาสตร์การกีฬา	38	29.2
	วิศวกรรมศาสตร์	2	1.5
	สถาปัตยกรรมศาสตร์	3	2.3
	สหเวชศาสตร์	1	0.8
	อักษรศาสตร์	7	5.4
ชั้นปี	ปี 1	64	49.2
	ปี 2	51	39.2
	ปี 3	9	6.9
	ปี 4	6	4.6
ความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า	ไม่เคยติดต่อสื่อสารเลย	74	56.9
	ติดต่อสื่อสารปีละ 1-2 ครั้ง	23	17.7
	ติดต่อสื่อสารปีละ 3-4 ครั้ง	7	5.4
	ติดต่อสื่อสารปีละ 5-6 ครั้ง	4	3.1
	ติดต่อสื่อสารเดือนละ 1-2 ครั้ง	8	6.2
	ติดต่อสื่อสารเดือนละ 3-4 ครั้ง	7	5.4
	ติดต่อสื่อสารทุกวัน	7	5.4

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ

เนื่องจากการวิเคราะห์สมมติฐานในตอนต้นที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลมาในรอบแรกนั้นเป็นการใช้โปรแกรม PROCESS (Hayes, 2019) ซึ่งเป็นโปรแกรมส่วนต่อขยายมาจากการวิเคราะห์ถดถอยใน SPSS ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ โดยมีการตรวจสอบ 2 รอบ โดยในช่องตัวแปรตามผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทั้งเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงตามลำดับ โดยข้อตกลงเบื้องต้นมีดังต่อไปนี้

4.1. การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุระหว่างตัวแปรอิสระ (multicollinearity) คือการตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Tolerance และค่า VIF ซึ่งหากค่า Tolerance มีค่าต่ำกว่า .10 และค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 นั้นหมายความว่า มี

ปัญหาด้านตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูง เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ผลออกมา พบว่าตัวแปรอิสระไม่ได้มีความสัมพันธ์กันเองสูง

ตารางที่ 8 ค่า Tolerance และค่า VIF ในการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุระหว่างตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	ค่า Tolerance	ค่า VIF	ผลการตรวจสอบ
คณะ (ตัวแปรหุ่นของสายสังคมศาสตร์)	.94	1.07	ผ่าน
ความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า	.88	1.14	ผ่าน
การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม (ตัวแปรหุ่นของเงื่อนไขที่ 2)	.71	1.41	ผ่าน
การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม (ตัวแปรหุ่นของเงื่อนไขที่ 3)	.70	1.42	ผ่าน
ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม	.76	1.32	ผ่าน
การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม	.88	1.14	ผ่าน

4.2. การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของค่าคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาจากค่า Durbin-Watson ซึ่งควรมีค่าใกล้ 2 ซึ่งถูกแบ่งเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้

- ค่า Durbin-Watson มีค่าใกล้ 2 ซึ่งอยู่ในช่วง 1.5-2.5 หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน
- ค่า Durbin-Watson < 1.5 หมายถึง ความสัมพันธ์ของค่าคลาดเคลื่อนอยู่ในทิศทางบวก และถ้าค่ายังเข้าใกล้เลขศูนย์ แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันมาก
- ค่า Durbin-Watson > 2.5 หมายถึง ความสัมพันธ์ของค่าคลาดเคลื่อนอยู่ในทิศทางลบ และถ้าค่ายังเข้าใกล้เลขสี่ แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันมาก

ผลการวิเคราะห์เมื่อผู้วิจัยกำหนดให้ตัวแปรตามเป็นเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด พบว่าค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.7 และเมื่อกำหนดให้ตัวแปรตามเป็นเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง พบว่าค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.3 ซึ่งทั้งสองค่าอยู่ในช่วง 1.5-2.5 หมายความว่า ความคลาดเคลื่อนแต่ละตัวเป็นอิสระกัน

4.3. การตรวจสอบค่าคงที่ที่ไม่ทราบค่าของค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาจาก scatterplot ของทั้งเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงแล้วพบว่า จุดมีการกระจายอย่างไม่เป็นรูปแบบรอบๆศูนย์ แสดงว่าค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนค่อนข้างคงที่ ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

4.4. การตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติของค่าคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาจาก Normal probability plot ของทั้งเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงแล้วพบว่า จุดอยู่รอบ ๆ เส้นทแยง แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ อีกทั้งเมื่อตรวจสอบจากภาพ histogram ยังพบว่า ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีการแจกแจงอยู่ในรูปโค้งปกติ ซึ่งถือว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

5. การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-6 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำสั่ง PROCESS version 3.3 ในโปรแกรม SPSS ซึ่ง PROCESS สามารถวิเคราะห์ได้ทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรส่งผ่านได้ โดยผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบความสัมพันธ์ที่ 4 (model 4) โดยผู้วิจัยกำหนดตัวแปรต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

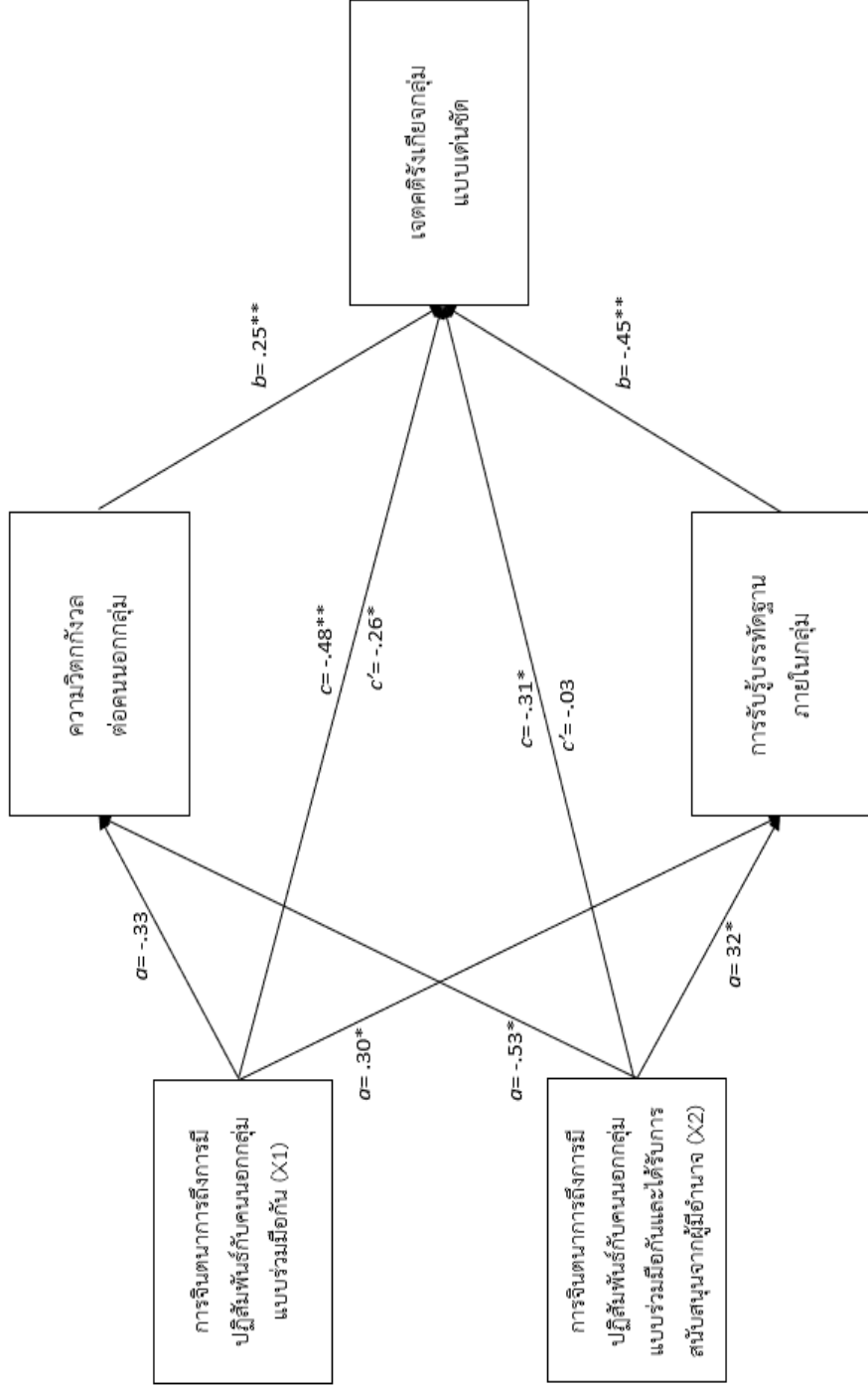
ตัวแปรอิสระ (X) เป็นตัวแปรจัดกลุ่มคือการจินตนาการจากทั้งสามเงื่อนไข และใช้คำสั่งให้โปรแกรมเปลี่ยนตัวแปรจัดกลุ่มเป็นตัวแปรหุ่น ผ่านการกดปุ่ม Multicategorical โดยเงื่อนไขที่ 1 การจินตนาการถึงการท่องเที่ยวตามธรรมชาติเพียงลำพัง (กลุ่มควบคุม) ถูกกำหนดให้เป็นกลุ่มอ้างอิงคือ 0 ส่วนเงื่อนไขที่ 2 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (กลุ่มทดลอง) เป็นตัวแปร X1 และเงื่อนไขที่ 3 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (กลุ่มทดลอง) เป็นตัวแปร X2

ตัวแปรส่งผ่าน (M) ได้แก่ ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม และการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

ตัวแปรตาม (Y) ได้แก่ เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด และเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยทำการวิเคราะห์แยกเป็น 2 รอบเนื่องจากการวิเคราะห์สามารถใส่ตัวแปรตามได้เพียงครั้งละหนึ่งตัวเท่านั้น

ตัวแปรควบคุม คือ คณะ และความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า

ผลการวิเคราะห์ได้ผลดังภาพที่ 4-5 ดังต่อไปนี้

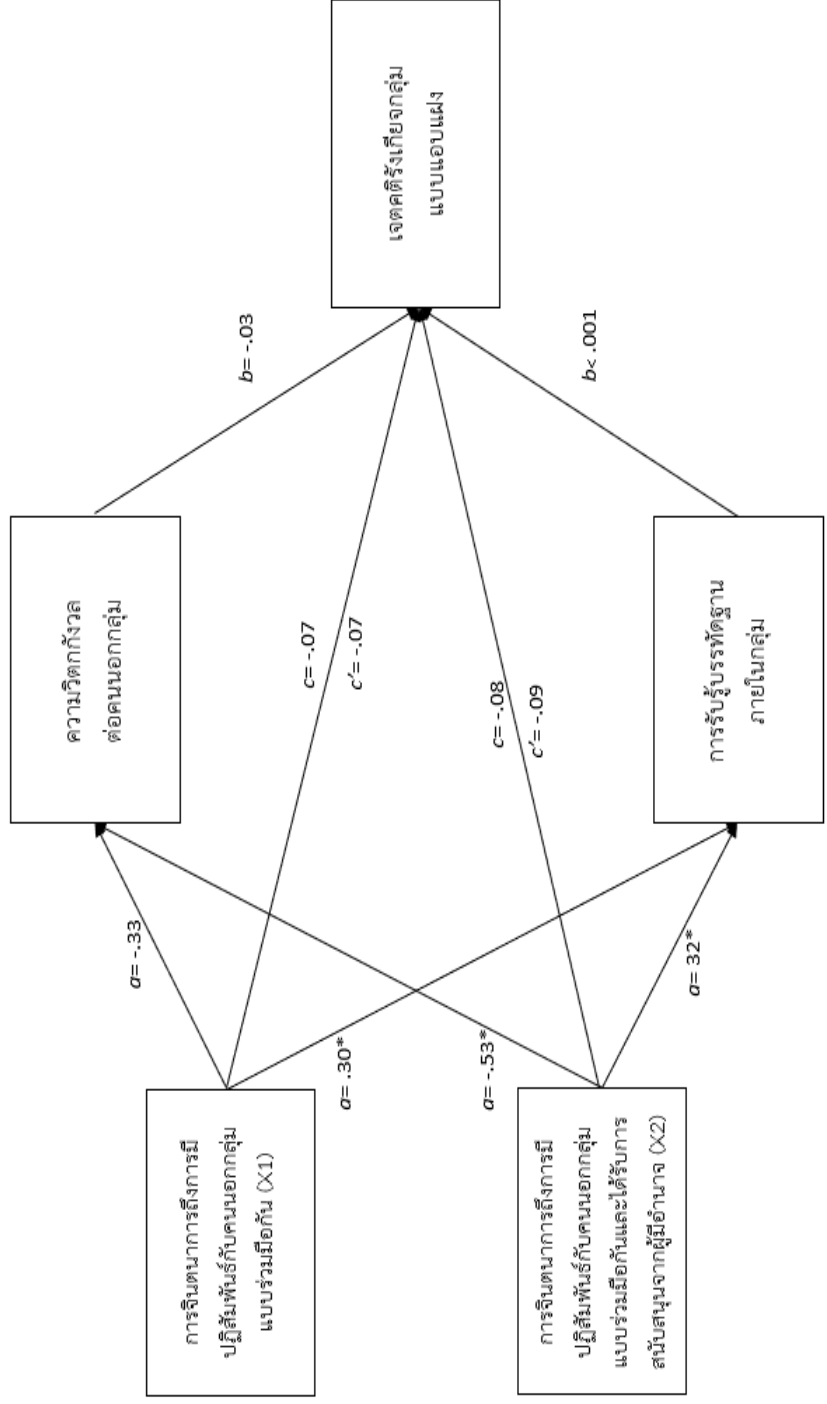

ภาพที่ 4 สรุปขนาดอิทธิพลต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับคนนอกกลุ่มแบบเด่นชัดจากการวัดครั้งแรก จากการทำนายเป็นตัวแปรต้นโดยเทียบกับกลุ่มควบคุม

หมายเหตุ : * $p \leq .05$; ** $p < .001$.

c = ขนาดอิทธิพลรวม โดยรวมตัวแปรส่งผ่านทั้งหมดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

c' = ขนาดอิทธิพลทางตรง โดยไม่รวมตัวแปรส่งผ่านทั้งหมดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ภาพที่ 5 สรุปขนาดอิทธิพลต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงจากการวัดครั้งแรก จากการกำหนดให้ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรตามเกี่ยวกับกลุ่มควบคุม

หมายเหตุ : * $p \leq .05$; ** $p < .001$.

c = ขนาดอิทธิพลรวม โดยรวมตัวแปรส่งผ่านทั้งหมดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

c' = ขนาดอิทธิพลทางตรง โดยไม่รวมตัวแปรส่งผ่านทั้งหมดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

จากภาพที่ 4 เมื่อวิเคราะห์ผลออกมาจึงพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (X1) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด โดยตัวแปรส่งผ่านมีอิทธิพลเพียงบางส่วน (partial mediation) ในขณะที่การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (X2) มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างเต็มที่หรือสมบูรณ์ (full mediation)

โดยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (X2) นั้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผ่านตัวแปรส่งผ่านทั้งสองตัว ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบอิทธิพลส่งผ่านทางอ้อมจากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน พบว่า มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มมีที่ $-.22$ และอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มมีที่ $-.21$ ซึ่งมีความแตกต่างของขนาดอิทธิพลที่ $.01$ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ในขณะที่การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (X1) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด ผ่านตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเพียงตัวเดียว โดยมีอิทธิพลทางอ้อมอยู่ที่ $-.14$ ซึ่งตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด ได้ร้อยละ 52 ($R^2 = .52, F = 22.19, p < .001$)

จากภาพที่ 5 เมื่อวิเคราะห์ผลออกมาจึงพบว่า ทั้งการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (X1) และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (X2) ไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ซึ่งตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ได้เพียงร้อยละ 2 ($R^2 = .02, F = .50, p = .81$) เท่านั้น

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (X1) พบว่า กลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน มีเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัดน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($c' = -.26, p < .05$) ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1

ในขณะที่การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (X2) ไม่มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัด ($c' = -.03, p = .74$) โดยสามารถดูภาพโมเดลประกอบได้ที่ ภาพที่ 4

สมมติฐานที่ 2 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (X1) พบว่า กลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน ไม่มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบแอบแฝง ($c' = -.07, p = .40$) ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

รวมทั้งพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (X2) ไม่มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบแอบแฝงเช่นกัน ($c' = -.09, p = .28$) โดยสามารถดูภาพโมเดลประกอบได้ที่ ภาพที่ 5

สมมติฐานที่ 3 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

เมื่อเทียบอิทธิพลรวมในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดในทันที พบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลรวมในการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัด ($c = -.31, p < .05$) ได้น้อยกว่าการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน ($c = -.48, p < .001$) แต่เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทดสอบว่า ทั้งสองกลุ่มนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ซึ่งควรจะใช้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐานมาเปรียบเทียบ โดยผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบจากค่าประมาณช่วงความเชื่อมั่นที่ 95% (confidence interval: CI) แต่ในโปรแกรม PROCESS นั้นไม่ได้คำนวณค่าประมาณช่วงความเชื่อมั่นมาให้ในส่วนที่เป็นค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ทำให้ผู้วิจัยต้องทดสอบเพิ่มเติมโดยวิเคราะห์ด้วย Linear Regression

ลำดับแรกผู้วิจัยต้องแปลงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ ให้เป็นคะแนนมาตรฐานในรูปแบบ Z-score จากนั้นจึงวิเคราะห์ผลโดยใส่ตัวแปรที่ถูกแปลงเป็นคะแนนมาตรฐานแล้วลงไปวิเคราะห์ผล โดยเลือกค่าประมาณช่วงความเชื่อมั่นจากการกดตัวเลือกที่ Bootstrap และเลือก Bias corrected accelerated (BCa) เมื่อวิเคราะห์ผลออกมาแล้ว พบว่าการจินตนาการถึงการมี

ปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีค่าประมาณช่วงความเชื่อมั่นที่ ($\beta = -.23$, $CI[-.43, -.04]$) ในขณะที่การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน มีค่าประมาณช่วงความเชื่อมั่นที่ ($\beta = -.35$, $CI[-.52, -.17]$) ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีค่าประมาณช่วงความเชื่อมั่นที่ทับซ้อนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการคำนวณว่าค่าประมาณแบบช่วงความเชื่อมั่นของทั้งสองกลุ่มนั้นมีส่วนทับซ้อนกันมากกว่าหรือน้อยกว่า 50% (Cumming, 2009) เพื่อพิสูจน์ระดับนัยสำคัญ เมื่อคำนวณพื้นที่ 50% ของส่วนที่ทับซ้อนออกมาได้ค่าเท่ากับ $-.27$ แล้วนำมาเทียบกับค่า lower bound ของค่าประมาณที่ติดลบน้อยกว่า ผลพบว่า $-.43$ มีค่าติดลบมากกว่า $-.27$ แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐานระหว่างทั้งสองกลุ่มนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 เนื่องจากพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดไม่แตกต่างจากการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถดูภาพโมเดลประกอบได้ที่ ภาพที่ 4

สมมติฐานที่ 4 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

เมื่อเทียบอิทธิพลรวมในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงในทันที พบว่า ทั้งการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน ไม่มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบแอบแฝงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม ตามลำดับ ($c = -.08$, $p = .33$) ($c = -.07$, $p = .43$) ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 โดยสามารถดูภาพโมเดลประกอบได้ที่ ภาพที่ 5

สมมติฐานที่ 5 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อม พบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (X2) มีอิทธิพลทางอ้อมในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน ($ab = -.13$, $CI[-.26, -.04]$) ซึ่ง

ผู้ที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ รายงานว่ามีความวิตกกังวลต่อชาวพม่าน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($a=-.53$, $p<.05$) และเมื่อความวิตกกังวลลดน้อยลง จึงส่งผลให้เจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบเด่นชัดลดลงตามไปด้วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($b=.25$, $p<.001$)

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อมของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (X1) กลับพบว่า ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด ผ่านความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม ($ab=-.08$, $CI[-.20,.02]$) แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน รายงานว่ามีความวิตกกังวลต่อชาวพม่าน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($a=-.33$, $p=.10$) แต่เมื่อความวิตกกังวลลดน้อยลง จึงส่งผลให้เจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบเด่นชัดน้อยลงตามไปด้วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($b=.25$, $p<.001$)

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 5 โดยสามารถดูภาพโมเดลประกอบได้ที่ ภาพที่ 4

สมมติฐานที่ 6 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิเคราะห์พบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (X2) มีอิทธิพลทางอ้อมในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน ($ab=-.14$, $CI[-.29,-.02]$) ซึ่งผู้ที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ รายงานว่าตนมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม (ทางบวกที่มีต่อชาวพม่า) มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($a=.32$, $p<.05$) และเมื่อมีการรับรู้บรรทัดฐานทางบวกภายในกลุ่มสูง จึงส่งผลให้เจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบเด่นชัดลดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($b=-.45$, $p<.001$)

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 6 ซึ่งสามารถดูภาพโมเดลประกอบได้ที่ ภาพที่ 4

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน (X1) ก็มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน ($ab=-.14$, $CI[-.28,-.01]$) แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน รายงานว่าตนมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($a=.30$, $p<.05$) และเมื่อมีการรับรู้บรรทัด

ฐานทางบวกภายในกลุ่มสูง จึงส่งผลให้เจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($b=-.45, p<.001$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดครั้งที่สอง

1. การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจำนวนวันในการกลับมาเข้าร่วมการทดลองครั้งที่สองของผู้ร่วมการทดลองทุกคน เพื่อตรวจสอบว่าผู้ร่วมการทดลองคนใดบ้างที่กลับมาไม่ตรงเมื่อครบ 7 วันหลังจากที่ได้เข้าร่วมการทดลองไปแล้วในครั้งแรก เนื่องจากผู้วิจัยต้องการป้องกันการเกิดตัวแปรแทรกซ้อนในเรื่องของจำนวนวันที่ต่างกันของผู้ร่วมการทดลองแต่ละคนที่กลับมา ซึ่งอาจส่งผลทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนต่อผลการวิจัยที่ต้องการทดสอบประสิทธิภาพความคงทนของการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยพบว่ามีผู้ร่วมการทดลองที่กลับมาไม่ตรงวันที่กำหนดจำนวน 13 คน และมีผู้ร่วมการทดลองที่ไม่สะดวกกลับมาเข้าร่วมการทดลองในรอบสองจำนวน 5 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดข้อมูลทั้ง 18 ชุดออก ทำให้เหลือข้อมูลที่นำไปวิเคราะห์ต่อได้จำนวน 112 ชุด โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 38 คน กลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน 35 คน และกลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ 39 คน

2. การตรวจสอบค่าสุดโต่งและตัวแปรแทรกซ้อน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้ง 112 ชุด มาตรวจสอบค่าสุดโต่ง โดยหาค่า Mahalanobis distance และค่า DfFits เช่นเดิม ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดพบว่า ข้อมูลทั้ง 112 ชุดผ่านเกณฑ์ ซึ่งหมายความว่า ไม่มีข้อมูลชุดไหนที่มีค่าสุดโต่งแปลกแยกไปจากข้อมูลโดยรวม

จากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบตัวแปรแทรกซ้อนโดยการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ชั้นปีมีความสัมพันธ์กับเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดที่ $-.23$ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงตารางค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรไว้ ตารางที่ 9

แต่เนื่องจากการทดสอบสมมติฐานในการวัดครั้งที่สอง ผู้วิจัยต้องการทดสอบความคงทนในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ได้นำตัวแปรแทรกซ้อนอย่างตัวแปรชั้นปี เข้าไปวิเคราะห์ผลด้วย

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย ของการเก็บข้อมูลครั้งที่สอง (N=112)

ตัวแปร	M	SD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือกัน ⁸	0.31	0.47	-									
2. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือกัน และได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ⁹	0.35	0.48	-.49**	-								
3. เพศ ¹⁰	0.74	0.44	0.00	0.00	-							
4. อายุ	19.51	1.10	0.04	0.05	0.16	-						
5. คณะ ¹¹	0.56	0.50	0.13	0.00	0.34**	0.21*	-					
6. ชั้นปี	1.67	0.83	0.04	0.04	0.21*	0.76**	0.21*	-				
7. ความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า	2.53	2.00	-0.08	-0.04	-0.11	-0.03	0.13	-0.11	-			
8. เจตคติเชิงบวกแบบเด่นชัดต่อชาวพม่า	2.45	0.66	-0.23*	-0.15	-0.04	-0.18	-0.18	-0.23*	0.05	-		
9. เจตคติเชิงบวกแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า	0.52	0.35	-0.02	-0.03	-0.09	-0.07	-0.11	0.04	-0.05	0.04	-	

หมายเหตุ : * $p < .05$ (สองหาง); ** $p < .01$ (สองหาง)

⁸ ทำเป็นตัวแปรหุ่น โดยกำหนดให้ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

⁹ ทำเป็นตัวแปรหุ่น โดยกำหนดให้ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

¹⁰ ทำเป็นตัวแปรหุ่น โดยกำหนดให้ เพศชาย เป็นกลุ่มอ้างอิง

¹¹ ทำเป็นตัวแปรหุ่น โดยแบ่งเป็นสายวิทยาศาสตร์ และสายสังคมศาสตร์ โดยกำหนดให้ สายวิทยาศาสตร์เป็นกลุ่มอ้างอิง ซึ่งคณะที่ถูกต้องอยู่ในสายวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะสหเวชศาสตร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วม

กลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองเป็นกลุ่มเดิมที่กลับมาเข้าร่วมการทดลองในรอบที่สอง ซึ่งตรงตามเงื่อนไขคือ ได้กลับมาเข้าร่วมตามระยะเวลาที่กำหนด โดยกลับมาเมื่อผ่านไป 7 วันหลังจากได้จินตนาการตามคำสั่งไป ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของลักษณะประชากรของผู้เข้าร่วมด้วยรายละเอียดในตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (N=112)

ตัวแปร	ลักษณะ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	29	25.9
	หญิง	83	74.1
อายุ	18	21	18.8
	19	39	34.8
	20	32	28.6
	21	14	12.5
	22	6	5.4
คณะ	ครุศาสตร์	2	1.8
	จิตวิทยา	34	30.4
	นิติศาสตร์	2	1.8
	นิเทศศาสตร์	12	10.7
	พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	1	0.9
	เภสัชศาสตร์	6	5.4
	รัฐศาสตร์	7	6.3
	วิทยาศาสตร์	5	4.5
	วิทยาศาสตร์การกีฬา	34	30.4
	วิศวกรรมศาสตร์	2	1.8
สถาปัตยกรรมศาสตร์	1	0.9	

ตัวแปร	ลักษณะ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	สหเวชศาสตร์	1	0.9
	อักษรศาสตร์	5	4.5
ชั้นปี	ปี 1	57	50.9
	ปี 2	41	36.6
	ปี 3	8	7.1
	ปี 4	6	5.4
ความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า	ไม่เคยติดต่อสื่อสารเลย	55	49.1
	ติดต่อสื่อสารปีละ 1-2 ครั้ง	18	16.1
	ติดต่อสื่อสารปีละ 3-4 ครั้ง	11	9.8
	ติดต่อสื่อสารปีละ 5-6 ครั้ง	5	4.5
	ติดต่อสื่อสารเดือนละ 1-2 ครั้ง	6	5.4
	ติดต่อสื่อสารเดือนละ 3-4 ครั้ง	10	8.9
	ติดต่อสื่อสารทุกวัน	7	6.3

4. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ

การวิเคราะห์สมมติฐานในตอนต้นที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลมาในรอบสองนั้นจะใช้สถิติ Repeated Measure ANOVA ในการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 7-10 ซึ่งข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิตินี้ คือ การตรวจสอบความแตกต่างของความแปรปรวนในแต่ละช่วงของการวัดซ้ำ (sphericity) แต่เนื่องจากในงานวิจัยนี้มีการวัดเพียงแค่ 2 ครั้งเท่านั้น ทำให้ไม่ต้องมีการทดสอบในส่วนนี้

ส่วนสมมติฐานข้อที่ 11-12 ใช้สถิติ One-Way ANOVA ในการวิเคราะห์ โดยทดสอบว่ากลุ่มตัวอย่างมาจากประชากรที่มีความแปรปรวนเท่ากันหรือไม่ (homogeneity of variance) ผลพบว่า ทั้งตัวแปรเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง มีค่านัยสำคัญทางสถิติ มากกว่า .05 แสดงว่า ความแปรปรวนของตัวแปรตามในแต่ละกลุ่มเท่ากัน ซึ่งถือว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

5. การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7-10 นี้ ผู้วิจัยต้องการตรวจสอบความคงทนของการจินตนาการของกลุ่มทดลอง (เงื่อนไขที่ 2,3) โดยเทียบกับกลุ่มควบคุม (เงื่อนไขที่ 1) โดยใช้สถิติ Repeated Measure ANOVA โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นสองรอบ ได้แก่ เจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงตามลำดับ

สมมติฐานที่ 7 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

การตรวจสอบในขั้นแรกคือการทดสอบปฏิสัมพันธ์ พบว่า อิทธิพลร่วมระหว่าง เวลาและกลุ่ม ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($F=3.46, p<.05$) หมายความว่า คะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัดในช่วงครั้งที่ 1 และ 2 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 ค่าสถิติวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์อิทธิพลร่วมระหว่าง เวลาและกลุ่ม ในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัด

ตัวแปร	Type III Sum of Squares	Df	Mean Square	F	p
เวลา*กลุ่ม	Sphericity Assumed .41	2	.20	3.46	.04

จากนั้นจึงวิเคราะห์อิทธิพลหลักเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างเวลาในแต่ละกลุ่ม ว่าเมื่อเวลาผ่านไป คะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัดในแต่ละกลุ่มมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยการควบคุมความผิดพลาดทั้งกลุ่มด้วยวิธีของ Bonferroni พบว่า เมื่อเวลาผ่านไป 1 สัปดาห์ คะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัดของกลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันนั้นลดลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=.47, p=.50$) โดยคะแนนเฉลี่ยเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัดในครั้งที่สอง ($M=2.23, SD=.61$) ลดน้อยกว่าครั้งแรก ($M=2.27, SD=.54$) ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัดในครั้งที่สอง ($M=2.80, SD=.57$) เพิ่มมากขึ้นกว่าครั้งแรก ($M=2.71, SD=.63$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=2.81, p=.10$)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 7 เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ยังมีความคงทนในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบเด่นชัด โดยสามารถดูสถิติพรรณนา พร้อมกราฟเส้นประกอบได้ที่ ตารางที่ 12 และภาพที่ 6

สมมติฐานที่ 8 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

เนื่องจากการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 4 เพื่อทดสอบการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง ตั้งแต่ครั้งแรก พบว่า กลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน ไม่มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบแอบแฝง ($c=-.07, p=.43$) เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม จึงทำให้ไม่ต้องทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 8 ต่อ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 8 โดยสามารถดูสถิติพรรณนา พร้อมกราฟเส้นประกอบได้ที่ ตารางที่ 13 และภาพที่ 7

สมมติฐานที่ 9 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

ผลการตรวจสอบการทดสอบปฏิสัมพันธ์นั้นเหมือนกับสมมติฐานข้อที่ 7 ตามตารางที่ 11 โดยพบว่า อิทธิพลร่วมระหว่าง เวลาและกลุ่ม ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($F=3.46, p<.05$) หมายความว่า คะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดในช่วงครั้งที่ 1 และ 2 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลหลักเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างเวลาในแต่ละกลุ่ม พบว่า เมื่อเวลาผ่านไป 1 สัปดาห์ คะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดของกลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจนั้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=3.40, p=.05$) โดยคะแนนเฉลี่ยเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดในครั้งที่สอง ($M=2.32, SD=.65$) ลดน้อยลงกว่าครั้งแรก ($M=2.43, SD=.71$) ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดในครั้งที่สอง ($M=2.80, SD=.57$) เพิ่มมากขึ้นกว่าครั้งแรก ($M=2.71, SD=.63$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=2.81, p=.10$)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 9 โดยสามารถดูสถิติพรรณนา พร้อมกราฟเส้นประกอบได้ที่ ตารางที่ 12 และภาพที่ 6

สมมติฐานที่ 10 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

เนื่องจากการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 4 เพื่อทดสอบการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ตั้งแต่ครั้งแรก พบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ไม่มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบแอบแฝง ($c=-.08, p=.33$) เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม จึงทำให้ไม่ต้องทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 10 ต่อ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 10 โดยสามารถดูสถิติพรรณนา พร้อมกราฟเส้นประกอบได้ที่ ตารางที่ 13 และภาพที่ 7

สมมติฐานที่ 11 เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

เพื่อพิสูจน์ว่าในการวัดครั้งที่สองกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มนั้นยังมีความสามารถในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดอยู่ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ด้วย One-Way ANOVA ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติทดสอบเอฟ พบว่า มีอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ($F(2,109)=9.37, p<001$) และเมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบรายคู่ พบว่า กลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน และกลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ นั้นมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัดน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($M=.57, p<.001$) ($M=.48, p<.01$) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มยังมีความคงทนในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้อยู่เมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์

จากนั้นผู้วิจัยจึงพิสูจน์สมมติฐานต่อ โดยการเปรียบเทียบผลการทดสอบรายคู่ระหว่างกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ และกลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($M=.09, p=1.00$)

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 11 เนื่องจากพบว่า เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้เท่าเทียมกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน โดยสามารถดูสถิติพรรณนาได้ที่ ตารางที่ 12

สมมติฐานที่ 12 เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติเชิงลบจากกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

เนื่องจากการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 4 พบว่า ทั้งการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ นั้นไม่สามารถลดเจตคติเชิงลบจากกลุ่มแบบแอบแฝงได้ตั้งแต่ครั้งแรกเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม จึงทำให้ไม่ต้องทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 12 ต่อ

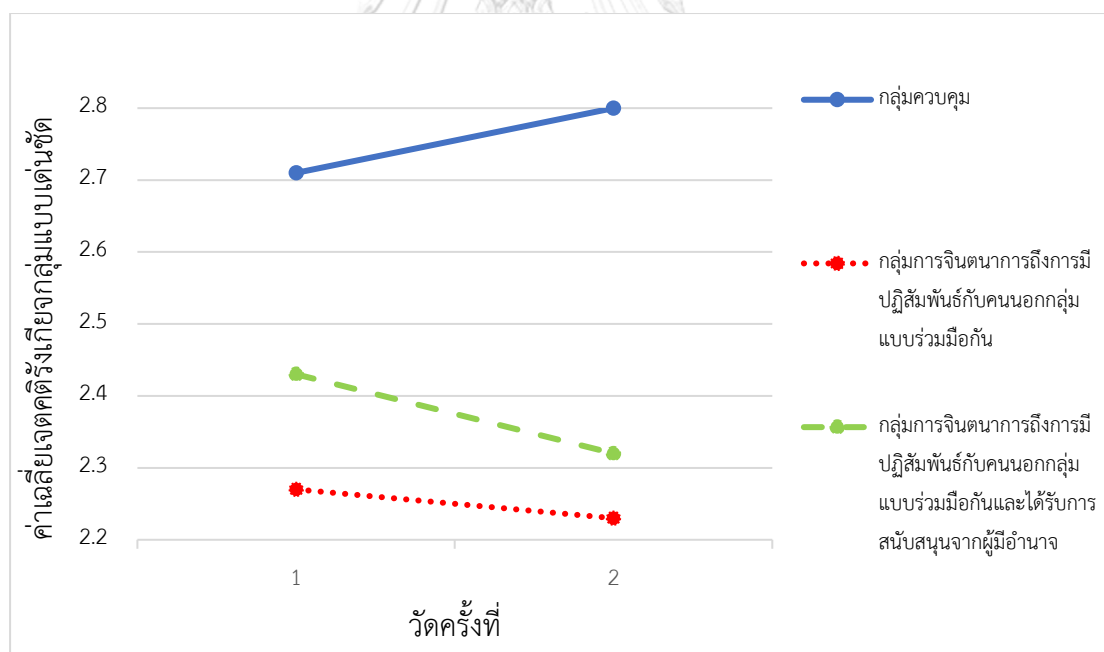
ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละช่วงเวลา

กลุ่ม	วัดครั้งที่	M	SD
การจินตนาการถึงการท่องเที่ยวตาม ธรรมชาติเพียงลำพัง (กลุ่มควบคุม)	1	2.71	.63
	2	2.80	.57
การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับ คนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน	1	2.27	.54
	2	2.23	.61
การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับ คนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับ การสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ	1	2.43	.71
	2	2.32	.65

หมายเหตุ : การวัดครั้งที่ 1 และ 2 เว้นระยะห่างกันเป็นเวลา 7 วัน

ภาพที่ 6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละช่วงเวลา

หมายเหตุ : การวัดครั้งที่ 1 และ 2 เว้นระยะห่างกันเป็นเวลา 7 วัน

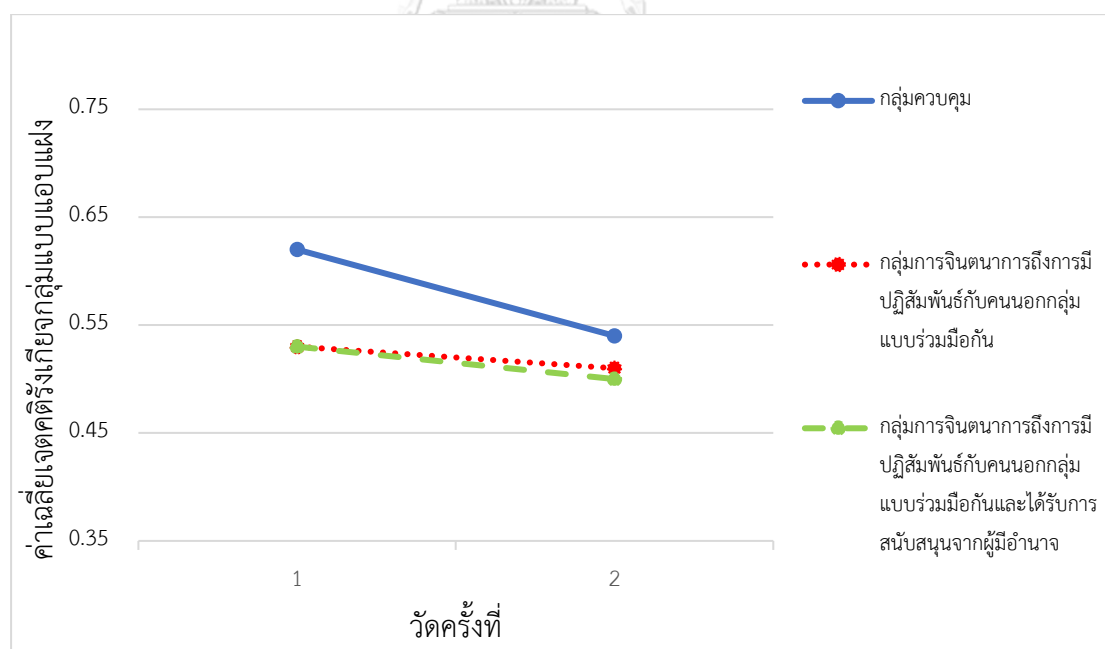
คะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดสูง หมายถึง มีความรังเกียจแบบเด่นชัดต่อชาวพม่ามาก¹²

¹² โดยในงานวิจัยนี้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 2.8 ซึ่งหมายความว่า ไม่ได้มีเจตคติรังเกียจกลุ่มที่รุนแรง

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละช่วงเวลา

กลุ่ม	วัดครั้งที่	M	SD
การจินตนาการถึงการท่องเที่ยวตาม ธรรมชาติเพียงลำพัง (กลุ่มควบคุม)	1	.62	.27
	2	.54	.32
การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับ คนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน	1	.53	.41
	2	.51	.35
การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับ คนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับ การสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ	1	.53	.43
	2	.50	.38

หมายเหตุ : การวัดครั้งที่ 1 และ 2 เว้นระยะห่างกันเป็นเวลา 7 วัน

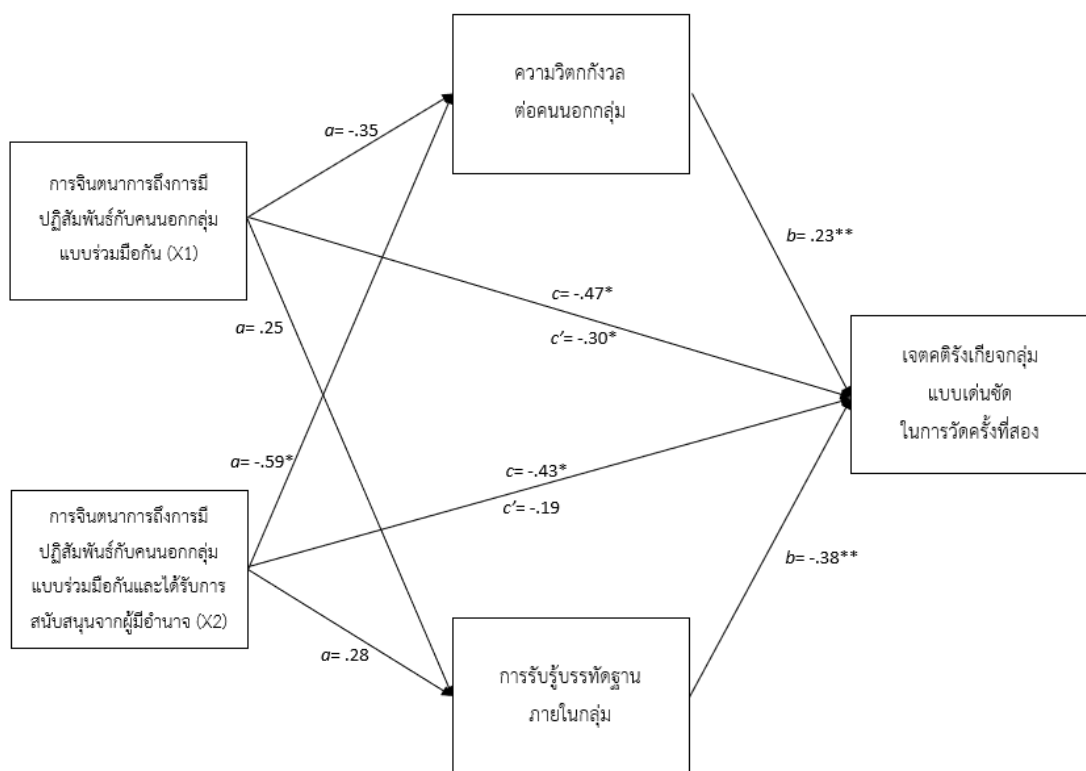
ภาพที่ 7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละช่วงเวลา

หมายเหตุ : การวัดครั้งที่ 1 และ 2 เว้นระยะห่างกันเป็นเวลา 7 วัน

คะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงสูง หมายถึง มีความรังเกียจแบบแอบแฝงต่อชาวพม่ามาก

6. การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม

เนื่องจากผู้วิจัยพบอิทธิพลส่งผ่านเกิดขึ้นในการวัดครั้งแรก ทำให้ผู้วิจัยต้องการทดสอบเพิ่มเติมว่า เมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์ ทั้งการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด ผ่านความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม และการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มอีกหรือไม่ โดยมีตัวแปรคณะ ความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า และชั้นปี เป็นตัวแปรแทรกซ้อน ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ด้วย PROCESS เป็นดังต่อไปนี้

ภาพที่ 8 สรุปขนาดอิทธิพลต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดจากการวัดครั้งที่สอง จากการกำหนดให้ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรหุ่นโดยเทียบกับกลุ่มควบคุม

หมายเหตุ : * $p \leq .05$; ** $p < .001$.

c = ขนาดอิทธิพลรวม โดยรวมตัวแปรส่งผ่านทั้งหมดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

c' = ขนาดอิทธิพลทางตรง โดยไม่รวมตัวแปรส่งผ่านทั้งหมดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ออกมาพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ (X2) ยังคงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดจากการวัดครั้งที่สอง ผ่านความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม ($ab = -.13$, $CI[-.28, -.03]$) ในฐานะตัวแปรส่งผ่านอยู่

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยพิจารณาคุณภาพจากการทดสอบสมมติฐานทั้งหมดจากบทที่ผ่านมาพบว่า มีทั้งสมมติฐานที่เป็นไปตามและไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าบางสมมติฐานที่ไม่เป็นไปตามที่ตั้งไว้ สามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นแรก คือ ไม่ว่าจะเป็นการจินตนาการแบบใดไม่สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ประเด็นที่สอง คือ วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดเท่ากันกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และประเด็นที่สาม คือ ความวิตกกังวลต่อคนนอกนอกกลุ่มไม่มีอิทธิพลส่งผ่านระหว่างจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด โดยผู้วิจัยขออภิปรายสมมติฐานต่าง ๆ ตามลำดับข้อ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

ผลการทดสอบออกมาพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันสามารถลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัดในทางตรงได้เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kuchenbrandt และคณะ (2013) ที่พบว่า การได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มโดยมีการร่วมมือกันทำกิจกรรมในทางบวก นั้นสามารถลดเจตคติรังเกียจต่อคนนอกกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่ากลุ่มที่จินตนาการถึงการปฏิสัมพันธ์ทางบวกและปฏิสัมพันธ์แบบเป็นกลาง ผลการวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่าการนำเทคนิคการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน นั้นมีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้

ตามที่คุณวิจัยกล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาว่าสมมติฐานข้อที่ 2, 4, 8, 10 และ 12 มีความเกี่ยวข้องกันกับประเด็นที่หนึ่ง คือ ไม่ว่าจะเป็นการจินตนาการแบบใด ไม่สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ส่วนสมมติฐานที่ 3 และ 11 เกี่ยวข้องกันกับประเด็นที่สอง คือ วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดเท่ากันกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม

แบบร่วมมือกัน และสมมติฐานที่ 5 เกี่ยวข้องกันกับประเด็นที่สาม คือ ความวิตกกังวลต่อคนนอกนอกกลุ่มไม่มีอิทธิพลส่งผ่าน ระหว่างการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด ผู้วิจัยจึงนำเสนอการอภิปรายในส่วนนี้แยกเป็น 3 ประเด็นตามลำดับดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการจินตนาการแบบใด ไม่สามารถลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง

ผลการทดสอบออกมาพบว่า **สมมติฐานข้อที่ 2, 4, 8, 10 และ 12** เมื่อวัดด้วยเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบแอบแฝง ด้วยโปรแกรม Implicit Association Test: IAT กลับพบว่ากลุ่มทดลองทั้งกลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และกลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจมีคะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบแอบแฝงไม่แตกต่างกันเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Turner และ Crisp (2009) ที่รายงานว่า ผู้ร่วมการทดลองที่อยู่ในเงื่อนไขที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงวัย มีเจตคติแบบเด่นชัดต่อผู้สูงวัยในทางบวกมากกว่ากลุ่มควบคุม อีกทั้งยังพบว่าเจตคติจริงเกี่ยวกับแอบแฝงต่อผู้สูงวัยน้อยกว่ากลุ่มควบคุม

แต่ผู้วิจัยพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dermody, Jones, และ Cumming (2013) ที่สุ่มให้นิสัยที่เป็นผู้มีรสนิยมรักต่างเพศ ได้จินตนาการต่างเงื่อนไขกันไป 3 เงื่อนไข ได้แก่ จินตนาการถึงการท่องเที่ยวตามธรรมชาติ จินตนาการถึงผู้ชายที่มีรสนิยมรักเพศเดียวกัน และจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชายที่มีรสนิยมรักเพศเดียวกันโดยนึกว่าเป็นบุคคลที่มีความน่าสนใจ โดยผลการวิจัยพบว่า คะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม

ซึ่งผู้วิจัยมองว่านั่น ไม่ได้หมายความว่า การใช้เทคนิคการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มของผู้วิจัยไม่ได้ผล มิฉะนั้นผลการวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบเด่นชัดคงมีคะแนนไม่แตกต่างกันด้วยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าสาเหตุที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีดังต่อไปนี้

สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมไทย Ajzen และ Fishbein (2005) กล่าวไว้ว่า ผู้คนสามารถซึมซับเจตคติ ค่านิยม และความเชื่อต่าง ๆ มาจากบุคคลอื่น ๆ ในสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว ซึ่งสาเหตุที่คะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงในแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกันนั้น อาจมาจากผู้คนซึมซับการมีความเชื่อเหมารวมและเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มตั้งแต่ในวัยเด็ก ก่อนที่พวกเขาจะมีความสามารถทางการคิดที่จะปฏิเสธสิ่งเหล่านี้ (Devine, 1989) ยกตัวอย่างเช่น ผู้คนเคยมักได้ยินชาวไทยหรือแม่แต่ในหนังหรือละครไทยล้อเลียนชาวพม่าที่พูดภาษาไทยไม่ชัด และมองว่าเป็นเรื่องตลก

อีกทั้งอาจตีค่าลักษณะของชาวพม่าว่าเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือมีการศึกษาไม่สูงเท่าชาวไทย ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Frantz, Cuddy, Burnett, Ray, และ Hart (2004) ที่ศึกษาเจตคติแบบแบบแฝงด้วย IAT รายงานว่า ผู้ร่วมการทดลองผิวขาว มีคะแนนที่ชื่นชอบชาวผิวขาวมากกว่าชาวผิวสี ทั้งที่รายงานว่าตนเองนั้นมีความเสมอภาคต่อชาวผิวสี และงานวิจัยของ Rudman, Feinberg, และ Fairchild (2002) พบว่า บุคคลจะเกิดการประเมินแบบอัตโนมัตินิ่งซึ่งปราศจากการรู้ตัวหรือไม่ได้ตั้งใจ โดยกลุ่มที่มีสถานะที่ได้เปรียบกว่า ไม่ว่าจะเป็น เชื้อชาติ ศาสนา สถานะทางการเงิน หรือแม้แต่ น้ำหนักตัว รายงานว่ามีความชื่นชอบกลุ่มตนเองแบบแบบแฝง (ingroup bias) มากกว่าชนกลุ่มน้อย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเมื่อทำการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแบบแฝง ผู้ร่วมการทดลองชาวไทยในงานของผู้วิจัยอาจมีความชื่นชอบกลุ่มตนเองมากกว่าการชื่นชอบชาวพม่าเช่นเดียวกันกับงานวิจัยที่เพิ่งได้กล่าวไป

อีกทั้งผู้วิจัยคาดว่า อาจมาจากการให้ผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าในระยะสั้นเพียงแคครั้งเดียว จึงไม่อาจเปลี่ยนแปลงเจตคติแบบแบบแฝงของผู้ร่วมการทดลองชาวไทยที่ซึมซับเจตคติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชาวพม่ามาตั้งแต่วัยเด็กได้ จึงส่งผลให้คะแนนเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแบบแฝงไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่เมื่อลองพิจารณาจากคะแนนเจตติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดเพิ่มเติม พบว่า ความจริงแล้วผู้ร่วมการทดลองที่อยู่ในกลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ รายงานว่า ไม่ได้มีเจตติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัดที่รุนแรง

ประเด็นที่สอง วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดเท่ากันกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ผลการวิเคราะห์ออกมาพบว่า **สมมติฐานที่ 3 และ 11** ทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเจตติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าวิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ จะสามารถลดเจตติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม แต่ยังไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยคาดไว้ตามที่ Allport (1954) ได้เสนอไว้ว่า ยิ่งให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมมาก เงื่อนไขขึ้นเท่าใด ได้แก่ การมีสถานะที่เท่าเทียมกัน การมีเป้าหมายร่วมกัน การทำกิจกรรมที่ต้องใช้

ความร่วมมือร่วมกัน และการได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ก็จะส่งผลให้ผลลัพธ์ที่ออกมาประสบผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยคาดว่าสาเหตุที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีดังต่อไปนี้

เนื้อหาที่ผู้ร่วมการทดลองได้รับไปจินตนาการอาจมีเนื้อหายาวจนเกินไป ถึงแม้ว่าผู้ร่วมการทดลองจะอ่านตามคำสั่งที่ได้รับไปจนจบ เนื่องจากผู้ร่วมการทดลองทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มใดจะมีเวลาในการจินตนาการเพียงคนละ 2 นาที แต่เนื้อหาของกลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจนั้นมีความยาวมากที่สุด อาจส่งผลให้ผู้ร่วมการทดลองมีเวลาจินตนาการอย่างละเอียดลึกซึ้งน้อยกว่ากลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ผู้วิจัยคาดว่าอีกหนึ่งสาเหตุที่เป็นไปได้ คือ ถึงแม้ว่าผู้ร่วมการทดลองอาจรับรู้ว่าการปฏิบัติเป็นผู้มีอำนาจและมีหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีที่คอยสนับสนุนให้ผู้ร่วมการทดลองมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชาวพม่า แต่ในความเป็นจริงแล้วอธิการบดีอาจมีความใกล้ชิดกับผู้ร่วมการทดลองในระดับต่ำ ดังงานวิจัยของ Gomez และ Huici (2008) ที่แนะนำว่า ผู้รับสารจะเชื่อและยอมรับสารได้นั้น ผู้ส่งสารจะต้องเป็นบุคคลที่มีอำนาจที่ผู้รับสารให้การยอมรับ ดังนั้น ถ้าผู้ร่วมการทดลองมีความใกล้ชิดหรือผูกพันต่ออธิการบดีในระดับต่ำ ก็อาจส่งผลกระทบต่ออิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มได้ไม่ดีเท่าผู้มีอำนาจที่มีความใกล้ชิดกับผู้ร่วมการทดลองมากกว่า

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในครั้งถัดไปที่มีการทดลองโดยใช้เทคนิคที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ จึงควรแน่ใจว่าผู้ที่จะมาเป็นผู้มีอำนาจในเรื่องที่ได้จินตนาการ ควรจะเป็นบุคคลที่ผู้จินตนาการนั้นมีความใกล้ชิด ผูกพัน และให้การยอมรับนับถือ อีกทั้งเนื้อเรื่องที่ให้จินตนาการไม่ควรยาวจนเกินไป จนผู้จินตนาการไม่มีเวลาจินตนาการตามอย่างลึกซึ้ง ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าการใช้เทคนิคที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจที่ได้รับการยอมรับนับถือจะมีประสิทธิภาพในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มดียิ่งขึ้นในอนาคต และผู้วิจัยมองว่าควรมีการทดลองซ้ำในอนาคต ซึ่งจะทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาทราบถึงอิทธิพลของการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่สาม ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มไม่มีอิทธิพลส่งผ่าน ระหว่างการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด

ผลการวิจัยออกมาพบว่า สมมติฐานที่ 5 ได้รับการสนับสนุน ในส่วนของกลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ โดยรายงานว่ามี ความวิตกกังวลต่อชาวพม่าลดน้อยลง และความวิตกกังวลที่น้อยลงส่งผลให้มีเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่า น้อยลงตามไปด้วยเช่นเดียวกันเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vezzali และคณะ (2015) ที่รายงานไว้ว่า ผู้ที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม มีการประเมินเจตคติ

ทางบวกและใช้เวลาร่วมกับคนนอกกลุ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผ่านการลดความวิตกกังวลในฐานะตัวแปรส่งผ่าน

แต่ผลการวิจัยกลับไม่สนับสนุน ในกลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน เนื่องจากพบว่าไม่มีอิทธิพลทางอ้อมในการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัด ผ่านความวิตกกังวลต่อชาวพม่า ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจมาจากแบบสอบถามในมาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า ที่สอบถามถึงระดับความวิตกกังวลเมื่อต้องพบปะพูดคุยกับชาวพม่าในอนาคตนั้นอาจจะยังมีความกำกวมอยู่ โดยผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะมาจากผู้ร่วมการทดลองบางราย ที่แจ้งต่อผู้วิจัยหลังจากจบการทดลองว่า เมื่อผู้ร่วมการทดลองต้องตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ ผู้ร่วมการทดลองไม่มั่นใจว่าบุคคลที่เป็นชาวพม่าที่ผู้ร่วมการทดลองต้องพูดคุยด้วยนั้น สามารถพูดภาษาไทยกับผู้ร่วมการทดลองได้ชัดหรือไม่ หรือสามารถคุยเป็นภาษาอังกฤษได้หรือไม่เช่นกัน ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่ชาวพม่าพูดภาษาไทยได้ไม่ชัดเจน ก็อาจส่งผลให้ผู้ร่วมการทดลองเกิดความวิตกกังวลเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเกรงว่าจะสื่อสารกันไม่เข้าใจ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะนี้จึงมีประโยชน์อย่างมากสำหรับการทดลองในอนาคต โดยผู้วิจัยควรจะระบุเพิ่มเติมให้ชัดเจนลงในแบบสอบถาม เช่น ชาวพม่าที่ท่านจะต้องพบปะพูดคุยด้วยนั้นสามารถพูดภาษาไทยได้อย่างชัดเจน เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าจะทำให้ผลการทดลองที่ออกมามีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ 6 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ รายงานว่ามีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มสูง ซึ่งหมายความว่าผู้ร่วมการทดลองในกลุ่มนี้ เชื่อว่ากลุ่มของตนเองมีเจตคติและพฤติกรรมทางบวกต่อชาวพม่า โดยได้รับอิทธิพลมาจากในเรื่องที่ได้จินตนาการถึงอธิการบดีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในกลุ่มตนเองที่แสดงเจตคติและพฤติกรรมที่ดี รวมทั้งคอยสนับสนุนให้มีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อชาวพม่า ทำให้ผู้ที่ได้จินตนาการเกิดการซึมซับและรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มตนเองควรเป็นไปในทิศทางใด เมื่อเกิดการรับรู้บรรทัดฐานทางบวกที่ควรมีต่อชาวพม่าในระดับสูงจึงทำให้มีเจตคติรังเกียจชาวพม่าลดน้อยลงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Turner และคณะ (2008) รายงานว่า บุคคลที่ได้พบเห็นคนในกลุ่มตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มมากเท่าใด ก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดการรับรู้บรรทัดฐานทางบวกภายในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น จนนำไปสู่การมีเจตคติทางบวกต่อชาวเอเชียที่ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยยังพบว่า การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มยังมีอิทธิพลส่งผ่าน ระหว่างการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน กับเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดอีกด้วย ทั้งที่ผู้ร่วมการทดลองในกลุ่มนี้ไม่ได้จินตนาการถึงผู้มีอำนาจอย่างอิทธิฤทธิ์เลย แต่กลับรายงานว่ามีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มสูงเช่นเดียวกับกลุ่มที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า อาจเป็นไปได้ว่าเมื่อผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับชาวพม่าแล้ว ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อชาวพม่ามากขึ้น เมื่อถึงเวลาที่ผู้ร่วมการทดลองต้องตอบแบบสอบถามในช่วงวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มตนเอง ทำให้ผู้ร่วมการทดลองเกิดความเชื่อว่าบุคคลอื่นที่อยู่ในกลุ่มตนก็น่าจะมีเจตคติที่ดีต่อชาวพม่าเช่นเดียวกันกับตนด้วย

จากการศึกษาตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มในฐานะตัวแปรส่งผ่านตัวใหม่ ซึ่งได้ต่อยอดจากงานของ สุภาพร สารเรือน (2557) ทำให้ผู้วิจัยพบข้อค้นพบใหม่ว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มทั้งสองแบบ สามารถลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดได้ โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มในเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานที่ 7 และ 9 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

ผลการทดสอบออกมาพบว่า เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ กลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ยังมีความคงทนในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบเด่นชัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าของทั้งสองกลุ่มลดน้อยลง ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vezzali และคณะ (2011) ที่พบว่า เด็กที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอาทิยัลละครั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันถึงสามสัปดาห์ นั้นรายงานว่ามีความตั้งใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนนอกกลุ่มแม้เวลาจะผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยพบว่าเพียงให้ผู้ร่วมการทดลองจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มเพียงครั้งเดียว ก็เพียงพอแล้วที่จะสามารถลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดได้นานถึง 1 สัปดาห์ อีกทั้งยังพบว่า เมื่อเวลาผ่านไป กลุ่มที่ได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ สามารถลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่กลุ่มจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน นั้นคะแนนลดลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงแสดงให้เห็นว่าการให้ผู้มีอำนาจเข้ามาให้การสนับสนุนนั้นมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมากในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด

วิเคราะห์ผลเพิ่มเติม

จากการวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมในการวัดครั้งที่สอง พบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ยังคงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการลดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัด ผ่านการลดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า ในฐานะตัวแปรส่งผ่านอยู่แม้เวลาจะผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์ แสดงให้เห็นว่า การใช้วิธีที่ให้ผู้มีอำนาจให้การสนับสนุนและเป็นต้นแบบที่ดีต่อผู้ร่วมการทดลองนั้น มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกัน ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบเด่นชัด ผ่านการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม ในฐานะตัวแปรส่งผ่านอีกต่อไป แต่ยังคงมีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดอยู่

ประโยชน์เชิงประยุกต์

ผู้วิจัยมองว่าสามารถนำวิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม ไปประยุกต์ใช้ได้ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถานศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ โดยให้ผู้มีอำนาจในสถาบันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง คณาจารย์ ซึ่งถือเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหรือเจ้าของกิจการ คอยให้การสนับสนุนให้มีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวก หรือให้ทั้งสองฝ่ายมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกโดยการทำกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งผู้มีอำนาจควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทั้งทางด้านเจตคติหรือพฤติกรรม โดยให้ความรู้ ความสำคัญและสนับสนุนความเท่าเทียมกันของคนทุกเพศ เชื้อชาติ ศาสนา โดยให้บุคคลอื่นเข้าใจถึงความแตกต่างและมองถึงแง่ดีของแต่ละฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าส่งผลให้แต่ละกลุ่มมีความสัมพันธ์อันดียิ่งขึ้นได้ในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลของวิธีการใช้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงโดยทำการวัดทันทีและหลังผ่านไป 1 สัปดาห์ เมื่อเทียบกับวิธีการจินตนาการถึงธรรมชาติ และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของ ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม และ การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม ในฐานะตัวแปรส่งผ่านระหว่างวิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม
3. เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพความคงทนของวิธีการใช้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว ในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงหลังจากผ่านไป 1 สัปดาห์

สมมติฐานการวิจัย

1. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม
2. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม
3. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน
4. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

5. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน
6. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน
7. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์
8. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์
9. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์
10. การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์
11. เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน
12. เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ: การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ

ตัวแปรส่งผ่าน:

1. ความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม (intergroup anxiety)
2. การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม (perceived ingroup norms)

ตัวแปรตาม: เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างในชั้นพัฒนามาตรวัด จำนวน 90 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจริง ได้แก่ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชาวไทย ระดับปริญญาตรี จำนวน 186 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวพม่า
2. มาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า
3. มาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า
4. มาตรวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม
5. มาตรวัดประสบการณ์ติดต่อกับชาวพม่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. หลังจากได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาต่าง ๆ ผ่านการติดต่อทางอีเมลล่วงหน้า เพื่อขออนุญาตเข้าไปประกาศหาผู้ร่วมการทดลอง
2. ผู้วิจัยเข้าไปในชั้นเรียนเพื่อประกาศรับสมัครผู้ที่สนใจร่วมการทดลอง โดยแจ้งว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการทดลองเรื่องการรับรู้ทางสังคม (เพื่อไม่ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริง) พร้อมแจ้งรายละเอียดที่จำเป็นต่าง ๆ ให้ทราบ
3. จากนั้นจึงเปิดโอกาสให้ผู้สนใจร่วมการทดลองมาลงชื่อ โดยการขอรายละเอียด ดังต่อไปนี้ ชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ และวันเวลาที่สะดวกมาร่วมการทดลอง เพื่อผู้วิจัยจะได้ติดต่อกลับเพื่อนัดหมายให้มาร่วมการทดลอง
4. เมื่อผู้ร่วมการทดลองมาถึงห้องที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการทดลองให้ผู้ร่วมการทดลองทุกคนทราบ เช่น ข้อมูลที่ได้จากการทดลองทั้งสองครั้งจะถูกเก็บเป็นความลับ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะถูกนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น โดยไม่มีการเจาะจงเป็นรายบุคคล อีกทั้งผู้ร่วมการทดลองสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผลและไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ
5. เมื่อผู้ร่วมการทดลองตรวจสอบข้อมูลจากใบข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเสร็จแล้ว และผู้ร่วมการทดลองยังมีความยินดีที่จะเข้าร่วมการทดลองอยู่ ผู้วิจัยจะขอให้ลงนามในเอกสารยินยอมเข้าร่วมวิจัย จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

(simple random sampling) ซึ่งผู้วิจัยทำการจับฉลากเพื่อสุ่มผู้ร่วมการทดลองเข้าสู่หนึ่งในสามเงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขที่ 1 คือเงื่อนไขควบคุม ผู้ร่วมการทดลองจะได้จินตนาการถึงการท่องเที่ยวในธรรมชาติเพียงลำพัง เงื่อนไขที่ 2 คือเงื่อนไขทดลอง ผู้ร่วมการทดลองจะได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าในรูปแบบร่วมมือกัน และเงื่อนไขที่ 3 คือเงื่อนไขทดลอง ผู้ร่วมการทดลองจะได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ

6. ผู้วิจัยชี้แจงคำสั่งและแจกใบคำสั่งให้กับผู้ร่วมการทดลองได้อ่านและจินตนาการตาม เป็นเวลาคนละ 2 นาที ไม่ว่าจะอยู่ในเงื่อนไขใดก็ตาม
7. เมื่อจินตนาการครบ 2 นาที ผู้วิจัยแจกกระดาษ A4 ให้ผู้ร่วมการทดลองได้เขียนบรรยายสิ่งที่ตนเองได้จินตนาการไปเมื่อครู่ออกมาเป็นตัวหนังสือ

ผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขควบคุม (เงื่อนไขที่ 1) จะได้รับคำสั่งให้ผู้ร่วมการทดลองบรรยายว่าตนจินตนาการถึงอะไรบ้างในการที่ได้ไปท่องเที่ยวครั้งนี้

ผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขทดลอง (เงื่อนไขที่ 2 และ 3) จะได้รับคำสั่งให้ผู้ร่วมการทดลองบรรยายว่าตนได้จินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวพม่าอย่างไรบ้างและได้เรียนรู้อะไรที่น่าสนใจจากชาวพม่าบ้าง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้การจินตนาการและทำการตรวจสอบการจัดกระทำ (manipulation check) ว่าผู้ร่วมการทดลองได้จินตนาการตามคำสั่งของผู้วิจัยมากน้อยเพียงใด

8. ผู้ร่วมการทดลองจะได้ตอบมาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า มาตรวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มตามลำดับ
9. จากนั้นผู้ร่วมการทดลองจะได้ตอบมาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบเด่นชัด (ผู้วิจัยเรียกว่าแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม) และมาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝง ผ่านการทำแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (IAT) โดยคอมพิวเตอร์ตามลำดับ (ผู้วิจัยเรียกว่าแบบทดสอบการเชื่อมโยง) ถือเป็นอันเสร็จสิ้นการทดลองครั้งแรก
10. ผู้วิจัยนัดหมายผู้ร่วมการทดลองเพื่อให้กลับมาทำการทดสอบอีกครั้ง หลังจากผ่านการทดลองครั้งแรกไป 1 สัปดาห์ ซึ่งผู้วิจัยจะให้ผู้ร่วมการทดลองจำเลขประจำตัวของตนเองไว้ โดยก่อนกลับผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือกับผู้ร่วมการทดลองว่าอย่าเพิ่งเปิดเผยข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวกับการทดลองนี้แก่บุคคลอื่น เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ร่วมการทดลองคนอื่น ๆ ทราบการทดลองล่วงหน้า พร้อมทั้งแจ้งว่าถ้าผู้ร่วมการทดลองคนใดที่มีข้อสงสัยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และผู้วิจัยจะทำการเตือนผู้เข้าร่วมการวิจัย ในการมาร่วมงานวิจัยในครั้งที่สอง

ผ่านทางโทรศัพท์ก่อนถึงวันเข้าร่วมล่วงหน้า 1 วัน เพื่อให้ผู้ร่วมการทดลองมาให้ข้อมูลครบ
ทั้ง 2 ครั้ง

11. เมื่อผู้ร่วมการทดลองกลับมาร่วมการทดลองในครั้งที่สอง ผู้ร่วมการทดลองจะต้องแจ้งเลข
ประจำตัวแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้ร่วมการทดลองจะได้ตอบมาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบ
เด่นชัด และวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝง ผ่านการทำแบบทดสอบการ
เชื่อมโยงแบบแอบแฝง (IAT) ผ่านคอมพิวเตอร์อีกครั้งตามลำดับ
12. เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัย พร้อมทั้งขอ
ความยินยอมจากผู้ร่วมการทดลองอีกครั้งว่าจะนำข้อมูลไปใช้ได้หรือไม่ อีกทั้งขอความ
ร่วมมือไม่เปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัยแก่บุคคลอื่น และมอบกระเป๋าสตางค์เป็น
ของที่ระลึกให้กับผู้ร่วมการทดลอง พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณผู้ร่วมการทดลองทุกคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ คำนวณร้อยละของข้อมูล
ด้านคุณสมบัติของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่า
สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้ PROCESS ที่เป็นส่วนต่อขยายจาก SPSS เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1-6
เพื่อทดสอบอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง รวมทั้งทดสอบ
อิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรส่งผ่านทั้ง 2 ตัว

ใช้ Repeated Measures ANOVA ด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ 7-10
เพื่อศึกษาความคงทนของการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง ในเงื่อนไข
ทดลองทั้งสองกลุ่ม เมื่อผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์

ใช้ One-Way ANOVA ด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ 11-12 เพื่อ
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง ระหว่างกลุ่มทดลอง
ทั้งสองกลุ่มกับกลุ่มควบคุม เมื่อผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์

ผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรง
ในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มี
อิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ไม่มีอิทธิพลทางตรงในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

สมมติฐานที่ 3 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ผลการวิจัยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดไม่แตกต่างจากการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ผลการวิจัยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มทั้งสองเงื่อนไขนั้นไม่มีทั้งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง

สมมติฐานที่ 5 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน และการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิจัยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันกลับพบว่า ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด ผ่านความวิตกกังวลต่อคนนอกกลุ่ม

สมมติฐานที่ 6 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิจัยพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบว่า การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน นั้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยมีการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

สมมติฐานที่ 7 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ยังมีความคงทนในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 8 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ไม่มีความคงทนในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด เนื่องจากการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน ไม่มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงตั้งแต่ครั้งแรก

สมมติฐานที่ 9 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ยังมีความคงทนในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 10 การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงคงทนได้นานถึง 1 สัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ไม่มีความคงทนในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด เนื่องจากการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ไม่มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงตั้งแต่ครั้งแรก

สมมติฐานที่ 11 เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดไม่แตกต่างจากการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 12 เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ การจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผ่านไป 1 สัปดาห์ วิธีการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ไม่มีประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงเช่นเดียวกันกับการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน เนื่องจากกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มไม่มีอิทธิพลในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุมตั้งแต่ครั้งแรก

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งถัดไป

1. เนื้อหาการจินตนาการในเงื่อนไขที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ผู้วิจัยควรมั่นใจว่าผู้มีอำนาจนั้นจะเป็นบุคคลที่ผู้จินตนาการนั้นมีความใกล้ชิด ผูกพัน และให้การยอมรับนับถือ อีกทั้งเนื้อเรื่องที่ทำให้จินตนาการไม่ควรยาวจนเกินไป จนผู้จินตนาการไม่มีเวลาจินตนาการตามอย่างลึกซึ้ง

2. ควรมีการทดลองซ้ำในอนาคต เพื่อตรวจสอบอิทธิพลของการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์ โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาทราบถึงอิทธิพลของการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- จริยา ดำรงโฆษิต, ชลาถัย นพพรเลิศวงศ์, และทัศนวรรณ มานัสวิน. (2555). *การทำนายความเชื่อเหมารวมทางเชื้อชาติ เจตคติรังเกียจกลุ่มและแนวโน้มการกีดกันทางสังคมโดยใช้การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง*. โครงการงานระดับปริญญาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์นภา หวนสุริยา. (2547). *อิทธิพลของกลุ่มที่มีองค์ประกอบความเป็นกลุ่มน้อยที่สุดต่อความลำเอียงระหว่างกลุ่มที่วัดโดยตรงและโดยนัยและการประเมินคุณภาพผลงานของสมาชิกกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีมข่าวเศรษฐกิจ. (2560). *ภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวในงานที่แทบไม่มีคนไทยทำ*. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2561, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-40506504>
- นรุทธิ์ พรประสิทธิ์. (2560). *ผลของการมองจากมุมของผู้อื่นและการเห็นคุณค่าในตนเองจากความสัมพันธ์ต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มและพฤติกรรมช่วยเหลือ : การศึกษาอิทธิพลกำกับและอิทธิพลส่งผ่าน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผกา สัตยธรรม. (2535). *สุขภาพจิตเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัสนันท์ จิตติจรุงลาภ. (2557). *ผลของการมองจากมุมของผู้อื่นต่อการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง : อิทธิพลกำกับของการนิยามตัวตนและอิทธิพลส่งผ่านของการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลี สันสุวรรณ. (2558). *คนข้ามชาติจากพม่าและความเป็นอื่นในสายตาของคนไทย: มองผ่านประเด็นการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยแบบถาวร*. *วารสารความหลากหลายทางประชากรและสังคมในประเทศไทย ๓ ปี 2558*, 215-229.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว. (2559). *สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2559*. *วารสารสถิติจำนวนคนต่างด้าวกลุ่มประเทศอาเซียน ได้รับอนุญาตทำงานประจำเดือน กุมภาพันธ์ 2559*.

สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว. (2560). สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร ประจำเดือนกันยายน 2560. *วารสารสถิติจำนวนคนต่างด้าวกลุ่มประเทศอาเซียน ได้รับอนุญาตทำงานประจำเดือน กันยายน 2560.*

สุภาพร สารเรือน. (2557). ผลของการจินตนาการถึงการปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มต่อเจตคติรังเกียจกลุ่ม : การศึกษาตัวแปรส่งผ่านหลายตัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลัย พวงเกตุ. (2553). การทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติรังเกียจกลุ่มทางการเมืองในประเทศไทยที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัยด้วยตัวแปรการกำกับการแสดงออกของตนและบุคลิกภาพแบบแมคคิลเวลเลียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Ajzen, I., & Fishbein, M. (2005). The influence of attitudes on behavior. *The handbook of attitudes*, 173(221), 31.

Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. New York: Addison-Wesley.

Ashton-James, C. E., & Tracy, J. L. (2012). Pride and Prejudice: How Feelings About the Self Influence Judgments of Others. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 38(4), 466-476.

Bagci, S. C., Piyale, Z. E., Bircek, N. I., & Ebcim, E. (2017). Think beyond contact: Reformulating imagined intergroup contact theory by adding friendship potential. *Group Processes & Intergroup Relations*, 1-19.

Bearak, B. (2010, JULY 9). South Africa Braces for New Attacks on Immigrants. *The New York Times*.

Bettencourt, B. A., Brewer, M. B., Croak, M. R., & Miller, N. (1992). Cooperation and the reduction of intergroup bias: The role of reward structure and social orientation. *Journal of Experimental Social Psychology*, 28(4), 301-319.

Blair, I. V., Judd, C. M., & Chapleau, K. M. (2004). The influence of Afrocentric facial features in criminal sentencing. *Psychological Science*, 15(10), 674-679.

Brewer, M. B. (2007). The importance of being we: Human nature and intergroup relations. *American Psychologist*, 62(8), 728-738.

- Castelli, L., Carraro, L., Tomelleri, S., & Amari, A. (2007). White children's alignment to the perceived racial attitudes of the parents: Closer to the mother than the father. *British Journal of Developmental Psychology, 25*, 353-357.
- Crisp, R. J., Stathi, S., Turner, R. N., & Husnu, S. (2008). Imagined intergroup contact: Theory, paradigm and practice. *Social Personality Psychology Compass, 3*(1), 1-18.
- Crocker, J., & Luhtanen, R. (1990). Collective self-esteem and ingroup bias. *Journal of personality social psychology, 58*(1), 60.
- Cumming, G. (2009). Inference by eye: reading the overlap of independent confidence intervals. *Statistics in medicine, 28*(2), 205-220.
- Dadds, M. R., Bovbjerg, D. H., Redd, W. H., & Cutmore, T. R. H. (1997). Imagery in human classical conditioning. *Psychological Bulletin, 122*(1), 89-103.
- Dermody, N., Jones, M. K., & Cumming, S. R. (2013). The Failure of Imagined Contact in Reducing Explicit and Implicit Out-Group Prejudice Toward Male Homosexuals. *Current Psychology, 32*(3), 261-274.
- Devine, P. G. (1989). Stereotypes and prejudice: Their automatic and controlled components. *Journal of Personality and Social Psychology, 56*(1), 5-18.
- Dickerson, C. A., Thibodeau, R., Aronson, E., & Miller, D. (1992). Using Cognitive Dissonance to Encourage Water Conservation¹. *Journal of Applied Social Psychology, 22*(11), 841-854.
- Dovidio, J. F., Eller, A., & Hewstone, M. (2011). Improving intergroup relations through direct, extended and other forms of indirect contact. *Group Processes & Intergroup Relations, 14*(2), 147-160.
- Dovidio, J. F., Gaertner, S. L., Isen, A. M., & Lowrance, R. (1995). Group Representations and Intergroup Bias: Positive Affect, Similarity, and Group Size. *Personality and Social Psychology Bulletin, 21*(8), 856-865.
- Ennis, R., & Zanna, M. P. (1991). *Hockey assault: Constitutive versus normative violations*. Paper presented at the Canadian Psychological Association convention.

- Frantz, C. M., Cuddy, A. J., Burnett, M., Ray, H., & Hart, A. (2004). A threat in the computer: The race implicit association test as a stereotype threat experience. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *30*(12), 1611-1624.
- Gaertner, S. L., & Dovidio, J. F. (2012). *Reducing intergroup bias: The common ingroup identity model*. New York, NY: Routledge.
- Gaertner, S. L., Dovidio, J. F., Rust, M. C., Nier, J. A., Banker, B. S., Ward, C. M., . . . Houlette, M. (1999). Reducing intergroup bias: Elements of intergroup cooperation. *Journal of Personality and Social Psychology*, *76*(3), 388-402.
- Garcia, S. M., Weaver, K., Moskowitz, G. B., & Darley, J. M. (2002). Crowded minds: The implicit bystander effect. *Journal of Personality and Social Psychology*, *83*(4), 843-853.
- Glick, P. (2009). When Neighbors Blame Neighbors: Scapegoating and the Breakdown of Ethnic Relations. In *Explaining the Breakdown of Ethnic Relations* (pp. 121-146). Oxford, UK: Blackwell.
- Gomez, A., & Huici, C. (2008). Vicarious intergroup contact and the role of authorities in prejudice reduction. *Spanish Journal of Psychology*, *11*(1), 103-114.
- Gonzalez, K. V., Verkuyten, M., Weesie, J., & Poppe, E. (2008). Prejudice towards Muslims in The Netherlands: Testing integrated threat theory. *British Journal of Social Psychology*, *47*, 667-685.
- Greenwald, A. G., McGhee, D. E., & Schwartz, J. L. K. (1998). Measuring individual differences in implicit cognition: The implicit association test. *Journal of Personality and Social Psychology*, *74*(6), 1464-1480.
- Guglielmi, R. S. (1999). Psychophysiological Assessment of Prejudice: Past Research, Current Status, and Future Directions. *Personality and Social Psychology Review*, *3*(2), 123-157.
- Harwood, J., Paolini, S., Joyce, N., Rubin, M., & Arroyo, A. (2011). Secondary transfer effects from imagined contact: Group similarity affects the generalization gradient. *British Journal of Social Psychology*, *50*(1), 180-189.
- Hofmann, W., Gawronski, B., Gschwendner, T., Le, H., & Schmitt, M. (2005). A meta-analysis on the correlation between the implicit association test and explicit

- self-report measures. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(10), 1369-1385.
- Husnu, S., & Crisp, R. J. (2010). Imagined Intergroup Contact: A New Technique for Encouraging Greater Inter-Ethnic Contact in Cyprus. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*, 16(1), 97-108.
- Ioannou, M., Hewstone, M., & Al Ramiah, A. (2017). Inducing similarities and differences in imagined contact: A mutual intergroup differentiation approach. *Group Processes & Intergroup Relations*, 20(4), 427-446.
- Jackman, M. R., & Crane, M. (1986). "Some of my best friends are black...": Interracial Friendship and Whites' Racial Attitudes. *Public Opinion Quarterly*, 50(4), 459-486.
- King, E. B., & Ahmad, A. S. (2010). An Experimental Field Study of Interpersonal Discrimination toward Muslim Job Applicants. *Personnel Psychology*, 63(4), 881-906.
- Kosslyn, S. M., Ganis, G., & Thompson, W. L. (2001). Neural foundations of imagery. *Nature Reviews Neuroscience*, 2(9), 635-642.
- Kuchenbrandt, D., Eyssel, F., & Seidel, S. K. (2013). Cooperation makes it happen: Imagined intergroup cooperation enhances the positive effects of imagined contact. *Group Processes & Intergroup Relations*, 16(5), 635-647.
- Lavrakas, P. J. (2008). *Encyclopedia of survey research methods*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22, 1-55.
- Lippmann, W. (1922). *Public opinion*. New York: Harcourt, Brace and Co.
- Maddux, W. W., Galinsky, A. D., Cuddy, A. J. C., & Polifroni, M. (2008). When being a model minority is good ... and bad: Realistic threat explains negativity toward Asian Americans. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(1), 74-89.
- Marks, D. F. (1999). Consciousness, mental imagery and action. *British Journal of Psychology*, 90, 567-585.
- Miller, N. (2002). Personalization and the promise of contact theory. *Journal of Social Issues*, 58(2), 387-410.

- Myers, D. G., & Twenge, J. M. (2017). *Social psychology* (12 ed.). New York, NY: McGraw-Hill Education.
- Neumann, R., Hulsbeck, K., & Seibt, B. (2004). Attitudes towards people with AIDS and avoidance behavior: Automatic and reflective bases of behavior. *Journal of Experimental Social Psychology, 40*(4), 543-550.
- Nosek, B. A., Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (2005). Understanding and using the Implicit Association Test: II. Method variables and construct validity. *Personality and Social Psychology Bulletin, 31*(2), 166-180.
- Osgood, C. E., Suci, G. J., & Tannenbaum, P. H. (1957). *The measurement of meaning*. Oxford, England: University of Illinois Press.
- Oskamp, S., & Schultz, P. W. (2005). *Attitudes and opinions*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Payne, B. K., Cheng, C. M., Govorun, O., & Stewart, B. D. (2005). An inkblot for attitudes: Affect misattribution as implicit measurement. *Journal of Personality and Social Psychology, 89*(3), 277-293.
- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2008). How does intergroup contact reduce prejudice? Meta-analytic tests of three mediators. *European Journal of Social Psychology, 38*(6), 922-934.
- Puhl, R. M., & Heuer, C. A. (2009). The Stigma of Obesity: A Review and Update. *Obesity, 17*(5), 941-964.
- Puhl, R. M., & Heuer, C. A. (2010). Obesity Stigma: Important Considerations for Public Health. *American Journal of Public Health, 100*(6), 1019-1028.
- Rudman, L. A., Feinberg, J., & Fairchild, K. (2002). Minority members' implicit attitudes: Automatic ingroup bias as a function of group status. *Social Cognition, 20*(4), 294-320.
- Schuman, H., Steeh, C., Bobo, L., & Krysan, M. (1997). *Racial attitudes in America: Trends and interpretations*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Skitka, L. J., Bauman, C. W., & Mullen, E. (2004). Political tolerance and coming to psychological closure following the September 11, 2001, terrorist attacks: An integrative approach. *Personality and Social Psychology Bulletin, 30*(6), 743-756.

- Son Hing, L. S., Li, W., & Zanna, M. P. (2002). Inducing Hypocrisy to Reduce Prejudicial Responses among Aversive Racists. *Journal of Experimental Social Psychology, 38*(1), 71-78.
- Spielberger, C. D. (1966). *Anxiety and Behavior* (Vol. 1). New York, NY: Academic Press.
- Stathi, S., & Crisp, R. J. (2008). Imagining intergroup contact promotes projection to outgroups. *Journal of Experimental Social Psychology, 44*(4), 943-957.
- Stathi, S., Crisp, R. J., & Hogg, M. A. (2011). Imagining Intergroup Contact Enables Member-to-Group Generalization. *Group Dynamics-Theory Research and Practice, 15*(3), 275-284.
- Stephan, W. G., & Stephan, C. W. (1985). Intergroup Anxiety. *Journal of Social Issues, 41*(3), 157-175.
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1986). The Social Identity Theory of Intergroup Behaviour. In S. Worchel & W. G. Austin (Eds.), *Psychology of intergroup relations* (2nd ed., pp. 7-24). Chicago: Nelson-Hall.
- Turner, R. N., & Crisp, R. J. (2009). Imagining intergroup contact reduces implicit prejudice. *British Journal of Social Psychology, 49*(1), 129-142.
- Turner, R. N., Crisp, R. J., & Lambert, E. (2007). Imagining intergroup contact can improve intergroup attitudes. *Group Processes & Intergroup Relations, 10*(4), 427-441.
- Turner, R. N., Hewstone, M., Voci, A., & Vonofakou, C. (2008). A test of the extended intergroup contact hypothesis: The mediating role of intergroup anxiety, perceived ingroup and outgroup norms, and inclusion of the outgroup in the self. *Journal of Personality and Social Psychology, 95*(4), 843-860.
- Vezzali, L., Capozza, D., Giovannini, D., & Stathi, S. (2011). Improving implicit and explicit intergroup attitudes using imagined contact: An experimental intervention with elementary school children. *Group Processes & Intergroup Relations, 15*(2), 203-212.
- Vezzali, L., Crisp, R. J., Stathi, S., & Giovannini, D. (2015). Imagined intergroup contact facilitates intercultural communication for college students on academic exchange programs. *Group Processes & Intergroup Relations, 18*(1), 66-75.

West, K., Holmes, E., & Hewstone, M. (2011). Enhancing imagined contact to reduce prejudice against people with schizophrenia. *Group Processes & Intergroup Relations*, 14(3), 407-428.

Whitley, B. E., Jr., & Kite, M. E. (2016). *Psychology of prejudice and discrimination* (3 ed.). New York, NY: Routledge.

Wright, S. C., Aron, A., McLaughlin-Volpe, T., & Ropp, S. A. (1997). The extended contact effect: Knowledge of cross-group friendships and prejudice. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73(1), 73-90.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
ผลการพัฒนามาตร

ตาราง ก.1

มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวพม่า

ข้อที่	ทิศทาง	การหาอำนาจจำแนก				t	p	ข้อที่ผ่านค่า t	ค่า CITC (N=60)	ข้อที่นำไปใช้ ชั้นเก็บข้อมูลจริง
		รายข้อกระทง		กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง (N=16)	SD	กลุ่มต่ำ (N=15)	SD					
1	+	6.12	1.02	1.6	.73	14.031	.000***	✓	.812***	✓
2	+	5.62	1.36	2.33	.97	7.695	.000***	✓	.767***	✓
3	-	6.25	.85	2.93	1.33	8.290	.000***	✓	.685***	✓
4	+	4.68	1.57	1.80	1.14	5.790	.000***	✓	.697***	×
5	+	6.18	1.51	3.40	1.35	5.390	.000***	✓	.506***	×
6	-	4.43	1.15	1.93	.70	<u>7.350</u>	.000***	✓	.680***	×
7	+	6.06	.77	2.26	.88	12.759	.000***	✓	.817***	✓
8	-	4.25	1.48	2.13	.74	<u>5.070</u>	.000***	✓	.712***	✓
9	-	5.31	1.53	2.00	.84	<u>7.496</u>	.000***	✓	.773***	✓
10	+	5.62	1.45	2.66	1.58	5.412	.000***	✓	.653***	✓
11	+	6.43	.81	2.60	.91	12.390	.000***	✓	.753***	✓
12	-	4.75	1.34	1.93	.70	<u>7.384</u>	.000***	✓	.745***	×
13	+	4.43	1.20	1.46	.63	<u>8.623</u>	.000***	✓	.779***	✓
14	-	5.81	1.10	2.06	.59	11.610	.000***	✓	.814***	✓
15	-	5.93	.85	2.53	1.06	9.877	.000***	✓	.826***	✓
16	-	5.12	1.54	1.93	.79	<u>7.293</u>	.000***	✓	.811***	✓
17	+	7.00	.00	4.00	1.13	<u>10.247</u>	.000***	✓	.608***	×
18	-	5.81	1.16	3.00	1.25	6.469	.000***	✓	.699***	✓
19	+	5.50	1.36	2.00	.53	<u>9.501</u>	.000***	✓	.747***	✓
20	+	5.75	.93	1.80	.67	13.438	.000***	✓	.810***	✓
21	-	5.43	1.20	2.26	.79	8.551	.000***	✓	.712***	✓
22	+	6.25	.93	2.40	.82	12.135	.000***	✓	.764***	✓
23	-	5.12	1.45	1.93	.59	<u>8.086</u>	.000***	✓	.821***	✓
24	-	3.62	1.66	2.00	1.19	3.099	.002**	✓	.402***	×

 α

.96

หมายเหตุ : ค่า t ที่ขีดเส้นใต้เป็นการวิเคราะห์โดยดูจากความแปรปรวนไม่เท่ากัน

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p \leq .001$, หนึ่งหาง.

ค่า r วิฤติ (58, .05, หนึ่งหาง) $\approx .214$

ค่า r วิฤติ (58, .01, หนึ่งหาง) $\approx .300$

ค่า r วิฤติ (58, .001, หนึ่งหาง) $\approx .391$

ค่า CITC มีค่ามากกว่า .214 ซึ่งผ่านเกณฑ์หมดทุกข้อ แต่ผู้วิจัยทำการตัดบางข้อ
กระทางออก เพื่อให้มาตรมีความกระชับขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตาราง ก.2

มาตรวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า

ข้อ ที่	ทิศทาง	การหาอำนาจจำแนก รายข้อกระทง				t	p	ข้อที่ ผ่าน ค่า t	ค่า CITC (N=60)	ข้อที่ผ่าน	
		กลุ่มสูง (N=15)		กลุ่มต่ำ (N=16)						การ คัดเลือก ไป วิเคราะห์ CFA ต่อ	ข้อที่ผ่าน การ วิเคราะห์ CFA
		M	SD	M	SD						
1	+	4.93	1.22	1.81	.75	8.499	.000***	✓	.717***	✓	✓
2	+	4.80	.94	2.25	1.12	6.819	.000***	✓	.712***	✓	✓
3	+	4.46	.63	1.68	.79	10.691	.000***	✓	.761***	✓	✓
4	-	4.60	1.24	3.68	1.07	2.188	.018*	✓	.219*	×	×
5	+	4.33	.81	1.56	.81	9.458	.000***	✓	.769***	✓	✓
6	-	4.73	.96	3.75	1.12	2.607	.007**	✓	.273*	×	×
7	+	4.20	.67	1.56	.62	11.251	.000***	✓	.817***	✓	✓
8	+	3.60	1.05	1.50	.73	6.477	.000***	✓	.651***	✓	✓
9	+	4.80	.86	2.50	1.26	5.876	.000***	✓	.604***	✓	✓
10	+	4.40	.50	1.75	.77	11.186	.000***	✓	.725***	✓	✓
11	+	3.93	1.03	1.43	.51	8.609	.000***	✓	.720***	✓	✓
12	+	4.20	1.32	1.50	.51	7.407	.000***	✓	.663***	✓	✓
13	-	5.13	1.06	3.56	.81	4.646	.000***	✓	.413**	✓	✓

จฬลกรณมหาวิทยาลัย

α

.92

CHULALONGKORN UNIVERSITY

หมายเหตุ : ค่า t ที่ขีดเส้นใต้เป็นการวิเคราะห์โดยดูจากความแปรปรวนไม่เท่ากัน

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p \leq .001$, หนึ่งหาง.ค่า r วิฤติ (58, .05, หนึ่งหาง) $\approx .214$ ค่า r วิฤติ (58, .01, หนึ่งหาง) $\approx .300$ ค่า r วิฤติ (58, .001, หนึ่งหาง) $\approx .391$

ค่า CITC มีค่ามากกว่า .214 ซึ่งผ่านเกณฑ์หมดทุกข้อ แต่ผู้วิจัยทำการตัดบางข้อ

กระทงออก เพื่อให้มาตรวัดมีความกระชับขึ้น

ตาราง ก.3

มาตรวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

ข้อ ที่	ทิศทาง	การหาอำนาจจำแนก รายข้อกระทง				t	p	ข้อที่ ผ่าน ค่า t	ค่า CITC (N=60)	ข้อที่ผ่าน	
		กลุ่มสูง (N=15)		กลุ่มต่ำ (N=16)						การ คัดเลือก ไป วิเคราะห์ CFA ต่อ	ข้อที่ผ่าน การ วิเคราะห์ CFA
		M	SD	M	SD						
1	+	6.00	1.00	4.25	.85	5.244	.000***	✓	.455***	✓	×
2	+	6.13	.99	4.43	.72	5.458	.000***	✓	.514***	✓	×
3	-	6.80	.56	4.50	1.31	<u>6.397</u>	.000***	✓	.619***	✓	×
4	+	6.80	.56	4.37	1.20	<u>7.260</u>	.000***	✓	.604***	✓	✓
5	+	6.66	.61	4.62	1.14	<u>6.222</u>	.000***	✓	.639***	✓	✓
6	-	6.86	.51	4.31	1.49	<u>6.444</u>	.000***	✓	.611***	✓	✓
7	+	6.93	.25	4.62	1.25	<u>7.178</u>	.000***	✓	.659***	✓	✓
8	+	6.80	.41	4.68	.94	<u>8.136</u>	.000***	✓	.663***	✓	✓
9	-	6.60	1.29	4.31	1.35	4.798	.000***	✓	.410***	✓	×
10	-	6.93	.25	4.56	1.75	<u>5.357</u>	.000***	✓	.511***	✓	×
α									.84		

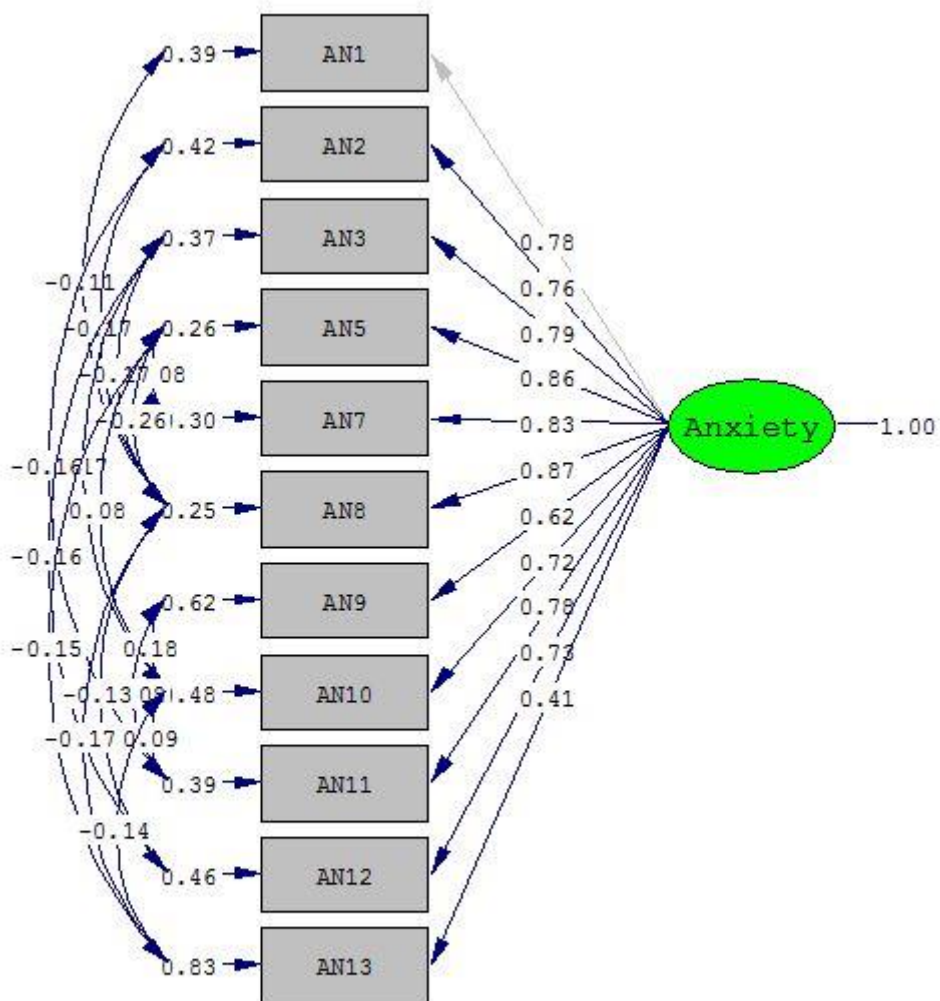
หมายเหตุ : ค่า t ที่ขีดเส้นใต้เป็นการวิเคราะห์โดยดูจากความแปรปรวนไม่เท่ากัน

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p \leq .001$, หนึ่งหาง.

ค่า r วิฤติ (58, .05, หนึ่งหาง) $\approx .214$

ค่า r วิฤติ (58, .01, หนึ่งหาง) $\approx .300$

ค่า r วิฤติ (58, .001, หนึ่งหาง) $\approx .391$

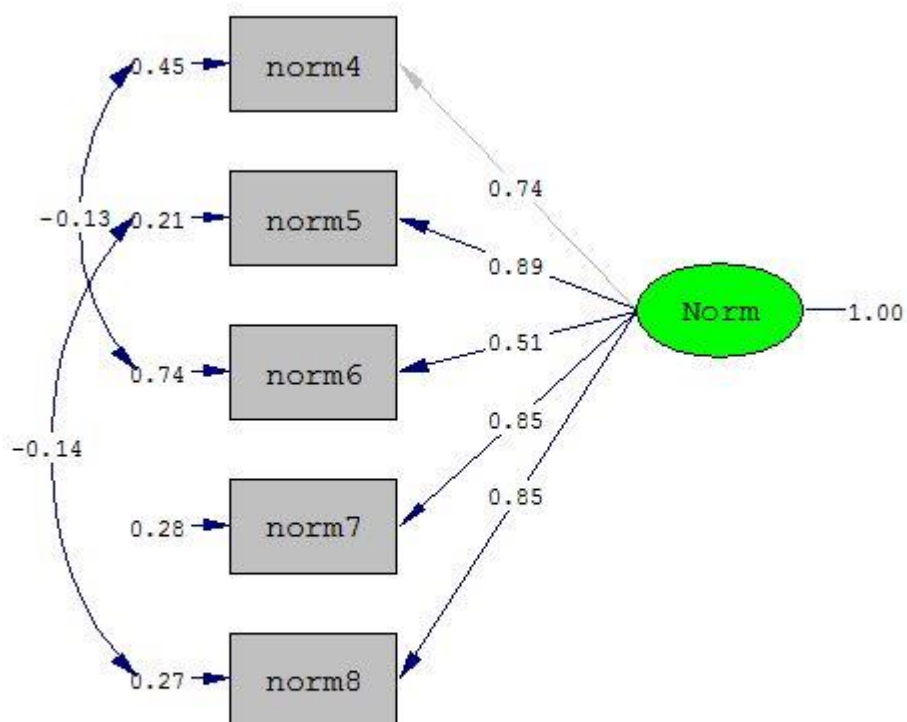

Chi-Square=11.12, df=28, P-value=0.99814, RMSEA=0.000

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพ ก.1 โมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาตรฐานวัดความวิตกกังวลต่อชาวพม่า

หมายเหตุ : Anxiety หมายถึง ความวิตกกังวลต่อชาวพม่า

Chi-Square=0.38, df=3, P-value=0.94511, RMSEA=0.000

ภาพ ก.2 โมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาตรฐานวัดการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม
หมายเหตุ : Norm หมายถึง การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความวิตกกังวล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มตนเอง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม

ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านตอบข้อมูลตามความเป็นจริง และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะถูกนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น โดยไม่มีการเจาะจงเป็นรายบุคคล ดังนั้นคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ เกิดขึ้นกับท่าน

โปรดอ่านคำถามและตอบคำถามในแต่ละข้อเพียง 1 คำตอบ ขอให้ท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ หากท่านมีคำถามหรือข้อสงสัย ท่านสามารถถามผู้วิจัยได้ที่ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านเสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ ที่นี้ด้วยค่ะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย หรือใส่ข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. สัญชาติ _____
3. อายุ _____ ปี
4. ระดับการศึกษาปัจจุบัน ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
5. คณะที่ศึกษา _____
6. ชั้นปีที่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4
 อื่นๆ โปรดระบุ _____
7. ความถี่ที่ท่านเคยติดต่อสื่อสารกับชาวพม่า (ที่ตรงหรือใกล้เคียงกับตัวท่านมากที่สุด)
 - ไม่เคยติดต่อสื่อสารเลย
 - ติดต่อสื่อสารปีละ 1-2 ครั้ง
 - ติดต่อสื่อสารปีละ 3-4 ครั้ง
 - ติดต่อสื่อสารปีละ 5-6 ครั้ง
 - ติดต่อสื่อสารเดือนละ 1-2 ครั้ง
 - ติดต่อสื่อสารเดือนละ 3-4 ครั้ง
 - ติดต่อสื่อสารทุกวัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความวิตกกังวล

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามด้านล่างต่อไปนี้ และ ครอบหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

คำถาม : ในอนาคตถ้าท่านต้องไปพบปะพูดคุยกับชาวพม่าท่านจะรู้สึก.....

ข้อที่	ข้อความ	น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ค่อนข้าง น้อย (3)	ปาน กลาง (4)	ค่อนข้าง มาก (5)	มาก (6)	มาก ที่สุด (7)
1	วิตกกังวล	1	2	3	4	5	6	7
2	ยุ่งยากลำบาก	1	2	3	4	5	6	7
3	หวาดหวั่น	1	2	3	4	5	6	7
4	กระวนกระวาย	1	2	3	4	5	6	7
5	อึดอัดใจ	1	2	3	4	5	6	7
6	ตึงเครียด	1	2	3	4	5	6	7
7	ระแวงระวังตัว	1	2	3	4	5	6	7
8	ไม่สบายใจ	1	2	3	4	5	6	7
9	กระสับกระส่าย	1	2	3	4	5	6	7
10	เกร็ง	1	2	3	4	5	6	7
11	ผ่อนคลาย	1	2	3	4	5	6	7

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มตนเอง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความจากแบบสอบถาม และ ระบุหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	ข้างไม่เห็นด้วย (3)	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย พอๆกัน (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (5)	เห็นด้วย (6)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (7)
1	ฉันเชื่อว่าคณาจารย์และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเช่นเดียวกันกับฉันเห็นด้วยในการปฏิบัติต่อชาวพม่าอย่างเท่าเทียมกัน	1	2	3	4	5	6	7
2	ฉันเชื่อว่าคณาจารย์และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเช่นเดียวกันกับฉันสนับสนุนในการพุดจาให้เกียรติกับชาวพม่า	1	2	3	4	5	6	7
3	ฉันเชื่อว่าคณาจารย์และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเช่นเดียวกันกับฉันคัดค้านการเรียนร่วมกันระหว่างนิสิตชาวไทยกับชาวพม่า	1	2	3	4	5	6	7

หมายเหตุ : แบบสอบถามการรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่มตนเอง มีทั้งหมด 5 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความจากแบบสอบถาม และ รอบหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ค่อนข้าง ไม่เห็น ด้วย (3)	เห็น ด้วย และ ไม่เห็น ด้วย พอกๆ น(4)	ค่อนข้าง เห็น ด้วย (5)	เห็น ด้วย (6)	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (7)
1	ฉันรู้สึกรังเกียจถ้าต้องมีเพื่อนบ้านเป็นชาวพม่า	1	2	3	4	5	6	7
2	ฉันคิดว่าปัญหาการว่างงานในปัจจุบันสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ชาวพม่าเข้ามาแย่งงานชาวไทยเป็นจำนวนมาก	1	2	3	4	5	6	7
3	ฉันมองว่าเป็นการยุติธรรมที่มีการออกนโยบายให้แรงงานชาวพม่าได้รับค่าจ้างเท่าเทียมกับชาวไทย	1	2	3	4	5	6	7
4	ฉันรู้สึกรังเกียจถ้ารู้ว่าชาวพม่าจะเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการในประเทศไทย	1	2	3	4	5	6	7
5	การพูดจาให้เกียรติกับชาวพม่า ถือเป็นสิ่งที่เหมาะสมและพึงกระทำ	1	2	3	4	5	6	7

หมายเหตุ : แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม (มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด)

มีทั้งหมด 18 ข้อ

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ถดถอยด้วยคำสั่ง PROCESS โดยโปรแกรม SPSS
โดยกำหนดตัวแปรตามเป็น เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด (จากการวัดครั้งแรก)

***** PROCESS Procedure for SPSS Version 3.3 *****

Written by Andrew F. Hayes, Ph.D. www.afhayes.com
Documentation available in Hayes (2018). www.guilford.com/p/hayes3

Model : 4
Y : Explicit
X : Group
M1 : Anxiety1
M2 : Normm1

Covariates:
Dummy_Fa Frequenc

Sample
Size: 130

Coding of categorical X variable for analysis:
Group X1 X2
1.000 .000 .000
2.000 1.000 .000
3.000 .000 1.000

OUTCOME VARIABLE:
Anxiety1

Model Summary

	R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
	.4325	.1871	.8178	7.1925	4.0000	125.0000	.0000

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	3.5826	.1851	19.3537	.0000	3.2163	3.9490
X1	-.3346	.1996	-1.6759	.0963	-.7297	.0605
X2	-.5337	.1910	-2.7944	.0060	-.9116	-.1557
Dummy_Fa	-.3219	.1621	-1.9856	.0493	-.6428	-.0010
Frequenc	-.1720	.0428	-4.0137	.0001	-.2567	-.0872

Standardized coefficients

	coeff
X1	-.3389
X2	-.5405
Dummy_Fa	-.1621
Frequenc	-.3253

OUTCOME VARIABLE:

Normm1

Model Summary

R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
.2362	.0558	.4280	1.8469	4.0000	125.0000	.1240

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	6.0674	.1339	45.3102	.0000	5.8024	6.3324
X1	.3040	.1444	2.1047	.0373	.0181	.5898
X2	.3174	.1381	2.2978	.0232	.0440	.5908
Dummy_Fa	-.0747	.1173	-.6369	.5253	-.3068	.1574
Frequenc	.0303	.0310	.9773	.3303	-.0310	.0916

Standardized coefficients

	coeff
X1	.4587
X2	.4790
Dummy_Fa	-.0560
Frequenc	.0854

OUTCOME VARIABLE:

Explicit

Model Summary

R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
.7210	.5198	.2103	22.1895	6.0000	123.0000	.0000

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	4.7014	.4770	9.8556	.0000	3.7572	5.6457
X1	-.2595	.1036	-2.5056	.0135	-.4645	-.0545
X2	-.0332	.1008	-.3290	.7427	-.2327	.1664
Anxiety1	.2483	.0470	5.2811	.0000	.1552	.3413
Normm1	-.4486	.0650	-6.9023	.0000	-.5772	-.3199
Dummy_Fa	-.0689	.0840	-.8206	.4134	-.2351	.0973
Frequenc	.0078	.0231	.3394	.7349	-.0379	.0535

Standardized coefficients

	coeff
X1	-.4015
X2	-.0513
Anxiety1	.3793
Normm1	-.4600
Dummy_Fa	-.0530
Frequenc	.0226

***** TOTAL EFFECT MODEL *****

OUTCOME VARIABLE:

Explicit

Model Summary

R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
.3503	.1227	.3781	4.3698	4.0000	125.0000	.0024

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	2.8692	.1259	22.7958	.0000	2.6201	3.1184
X1	-.4789	.1357	-3.5278	.0006	-.7476	-.2102
X2	-.3080	.1299	-2.3723	.0192	-.5650	-.0511
Dummy_Fa	-.1153	.1102	-1.0461	.2975	-.3335	.1029
Frequenc	-.0484	.0291	-1.6629	.0988	-.1061	.0092

Standardized coefficients

	coeff
X1	-.7410
X2	-.4767
Dummy_Fa	-.0887
Frequenc	-.1400

***** TOTAL, DIRECT, AND INDIRECT EFFECTS OF X ON Y *****

Relative total effects of X on Y:

	Effect	se	t	p	LLCI	ULCI	c_ps
X1	-.4789	.1357	-3.5278	.0006	-.7476	-.2102	-.7410
X2	-.3080	.1299	-2.3723	.0192	-.5650	-.0511	-.4767

Omnibus test of total effect of X on Y:

R2-chng	F	df1	df2	p
.0913	6.5054	2.0000	125.0000	.0021

Relative direct effects of X on Y

	Effect	se	t	p	LLCI	ULCI	c'_ps
X1	-.2595	.1036	-2.5056	.0135	-.4645	-.0545	-.4015
X2	-.0332	.1008	-.3290	.7427	-.2327	.1664	-.0513

Omnibus test of direct effect of X on Y:

R2-chng	F	df1	df2	p
.0294	3.7594	2.0000	123.0000	.0260

Relative indirect effects of X on Y

Group	->	Anxiety1	->	Explicit
	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
X1	-.0831	.0557	-.2041	.0191
X2	-.1325	.0556	-.2567	-.0386

Group	->	Normm1	->	Explicit
	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
X1	-.1363	.0693	-.2824	-.0082
X2	-.1424	.0656	-.2857	-.0210

Partially standardized relative indirect effect(s) of X on Y:

Group	->	Anxiety1	->	Explicit
	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
X1	-.1285	.0833	-.3026	.0307
X2	-.2050	.0829	-.3899	-.0623

Group	->	Normm1	->	Explicit
	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
X1	-.2110	.1036	-.4219	-.0133
X2	-.2203	.0986	-.4336	-.0342

***** ANALYSIS NOTES AND ERRORS *****

Level of confidence for all confidence intervals in output:
95.0000

Number of bootstrap samples for percentile bootstrap confidence intervals:
5000

NOTE: Standardized coefficients for dichotomous or multicategorical X are in partially standardized form.

----- END MATRIX -----

หมายเหตุ : ผู้วิจัยกำหนดให้ Explicit หมายถึง เจตคติเชิงกิจจชาวพม่าแบบเด่นชัดผ่านการเก็บข้อมูลครั้งที่หนึ่ง

Group หมายถึง การจินตนาการทั้ง 3 เงื่อนไข

Anxiety1 หมายถึง ความวิตกกังวลต่อชาวพม่า

Normm1 หมายถึง การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

Dummy_Fa หมายถึง คณะ (ที่ทำเป็นตัวแปรหุ่น)

Frequenc หมายถึง ความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ถดถอยด้วยคำสั่ง PROCESS โดยโปรแกรม SPSS
โดยกำหนดตัวแปรตามเป็น เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง (จากการวัดครั้งแรก)

***** PROCESS Procedure for SPSS Version 3.3 *****

Written by Andrew F. Hayes, Ph.D. www.afhayes.com
Documentation available in Hayes (2018). www.guilford.com/p/hayes3

Model : 4
Y : IAT1
X : Group
M1 : Anxiety1
M2 : Normm1

Covariates:
Dummy_Fa Frequenc

Sample
Size: 130

Coding of categorical X variable for analysis:
Group X1 X2
1.000 .000 .000
2.000 1.000 .000
3.000 .000 1.000

OUTCOME VARIABLE:
Anxiety1

Model Summary

	R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
	.4325	.1871	.8178	7.1925	4.0000	125.0000	.0000

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	3.5826	.1851	19.3537	.0000	3.2163	3.9490
X1	-.3346	.1996	-1.6759	.0963	-.7297	.0605
X2	-.5337	.1910	-2.7944	.0060	-.9116	-.1557
Dummy_Fa	-.3219	.1621	-1.9856	.0493	-.6428	-.0010
Frequenc	-.1720	.0428	-4.0137	.0001	-.2567	-.0872

Standardized coefficients

	coeff
X1	-.3389
X2	-.5405
Dummy_Fa	-.1621
Frequenc	-.3253

OUTCOME VARIABLE:

Normm1

Model Summary

R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
.2362	.0558	.4280	1.8469	4.0000	125.0000	.1240

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	6.0674	.1339	45.3102	.0000	5.8024	6.3324
X1	.3040	.1444	2.1047	.0373	.0181	.5898
X2	.3174	.1381	2.2978	.0232	.0440	.5908
Dummy_Fa	-.0747	.1173	-.6369	.5253	-.3068	.1574
Frequenc	.0303	.0310	.9773	.3303	-.0310	.0916

Standardized coefficients

	coeff
X1	.4587
X2	.4790
Dummy_Fa	-.0560
Frequenc	.0854

OUTCOME VARIABLE:

IAT1

Model Summary

R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
.1537	.0236	.1488	.4962	6.0000	123.0000	.8102

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	.7778	.4013	1.9384	.0549	-.0165	1.5721
X1	-.0743	.0871	-.8533	.3952	-.2468	.0981
X2	-.0927	.0848	-1.0927	.2767	-.2605	.0752
Anxiety1	-.0263	.0395	-.6640	.5079	-.1045	.0520
Normm1	-.0040	.0547	-.0726	.9423	-.1122	.1042
Dummy_Fa	-.0372	.0706	-.5265	.5995	-.1770	.1026
Frequenc	-.0248	.0194	-1.2757	.2045	-.0632	.0137

Standardized coefficients

	coeff
X1	-.1950
X2	-.2430
Anxiety1	-.0680
Normm1	-.0069
Dummy_Fa	-.0485
Frequenc	-.1214

***** TOTAL EFFECT MODEL *****

OUTCOME VARIABLE:

IAT1

Model Summary

R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
.1416	.0200	.1470	.6392	4.0000	125.0000	.6355

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	.6597	.0785	8.4063	.0000	.5044	.8150
X1	-.0667	.0846	-.7887	.4318	-.2342	.1008
X2	-.0799	.0810	-.9869	.3256	-.2401	.0803
Dummy_Fa	-.0284	.0687	-.4138	.6798	-.1645	.1076
Frequenc	-.0204	.0182	-1.1219	.2640	-.0563	.0156

Standardized coefficients

	coeff
X1	-.1751
X2	-.2096
Dummy_Fa	-.0371
Frequenc	-.0998

***** TOTAL, DIRECT, AND INDIRECT EFFECTS OF X ON Y *****

Relative total effects of X on Y:

	Effect	se	t	p	LLCI	ULCI	c_ps
X1	-.0667	.0846	-.7887	.4318	-.2342	.1008	-.1751
X2	-.0799	.0810	-.9869	.3256	-.2401	.0803	-.2096

Omnibus test of total effect of X on Y:

R2-chng	F	df1	df2	p
.0086	.5494	2.0000	125.0000	.5787

Relative direct effects of X on Y

	Effect	se	t	p	LLCI	ULCI	c'_ps
X1	-.0743	.0871	-.8533	.3952	-.2468	.0981	-.1950
X2	-.0927	.0848	-1.0927	.2767	-.2605	.0752	-.2430

Omnibus test of direct effect of X on Y:

R2-chng	F	df1	df2	p
.0104	.6551	2.0000	123.0000	.5212

Relative indirect effects of X on Y

Group	->	Anxiety1	->	IAT1
	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
X1	.0088	.0172	-.0219	.0506
X2	.0140	.0235	-.0284	.0676

Group	->	Normm1	->	IAT1
	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
X1	-.0012	.0164	-.0363	.0329
X2	-.0013	.0168	-.0396	.0301

Partially standardized relative indirect effect(s) of X on Y:

Group	->	Anxiety1	->	IAT1
	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
X1	.0230	.0452	-.0581	.1319
X2	.0368	.0617	-.0748	.1762

Group	->	Normm1	->	IAT1
	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
X1	-.0032	.0432	-.0952	.0887
X2	-.0033	.0442	-.1036	.0817

***** ANALYSIS NOTES AND ERRORS *****

Level of confidence for all confidence intervals in output:
95.0000

Number of bootstrap samples for percentile bootstrap confidence intervals:
5000

NOTE: Standardized coefficients for dichotomous or multicategorical X are in partially standardized form.

----- END MATRIX -----

หมายเหตุ : ผู้วิจัยกำหนดให้ IAT1 หมายถึง เจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบแอบแฝงผ่านการเก็บข้อมูลครั้งที่หนึ่ง

Group หมายถึง การจินตนาการทั้ง 3 เงื่อนไข

Anxiety1 หมายถึง ความวิตกกังวลต่อชาวพม่า

Normm1 หมายถึง การรับรู้บรรทัดฐานภายในกลุ่ม

Dummy_Fa หมายถึง คณะ (ที่ทำเป็นตัวแปรหุ่น)

Frequenc หมายถึง ความถี่ที่เคยติดต่อกับชาวพม่า

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ความคงทนของการจินตนาการ โดยกำหนดตัวแปรตามเป็น
เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด โดยใช้สถิติ Repeated Measure ANOVA

General Linear Model

Within-Subjects Factors

Measure: Explicit

Time	Dependent Variable
1	Explicit1
2	Explicit2

Between-Subjects Factors

Group	Value Label	N
1.00	control	38
2.00	coo	35
3.00	coo+au	39

Descriptive Statistics

	Group	Mean	Std. Deviation	N
Explicit1	control	2.7061	.63223	38
	coo	2.2683	.54056	35
	coo+au	2.4274	.71125	39
	Total	2.4722	.65459	112
Explicit2	control	2.7997	.57104	38
	coo	2.2286	.61137	35
	coo+au	2.3177	.65262	39
	Total	2.4534	.65762	112

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: Explicit

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Time	Sphericity Assumed	.019	1	.019	.327	.569	.003
Time * Group	Sphericity Assumed	.409	2	.204	3.455	.035	.060
Error(Time)	Sphericity Assumed	6.445	109	.059			

Tests of Between-Subjects Effects

Measure: Explicit

Transformed Variable: Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	1350.422	1	1350.422	1876.034	.000	.945
Group	10.250	2	5.125	7.120	.001	.116
Error	78.461	109	.720			

Estimated Marginal Means

1. Group * Time

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Estimates

Measure: Explicit

Group	Time	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
control	1	2.706	.103	2.502	2.910
	2	2.800	.099	2.603	2.997
coo	1	2.268	.107	2.056	2.481
	2	2.229	.104	2.023	2.434
coo+au	1	2.427	.102	2.226	2.629
	2	2.318	.098	2.123	2.512

Pairwise Comparisons

Measure: Explicit

Group	(I) Time	(J) Time	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^b	95% Confidence Interval for Difference ^b	
						Lower Bound	Upper Bound
control	1	2	-.094	.056	.096	-.204	.017
	2	1	.094	.056	.096	-.017	.204
coo	1	2	.040	.058	.496	-.076	.155
	2	1	-.040	.058	.496	-.155	.076
coo+au	1	2	.110 [*]	.055	.049	.001	.219
	2	1	-.110 [*]	.055	.049	-.219	-.001

Based on estimated marginal means

*. The mean difference is significant at the .05 level.

b. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

หมายเหตุ : ผู้วิจัยกำหนดให้ Explicit1 หมายถึง เจตคติเชิงกิจจชาวพม่าแบบเด่นชัดผ่านการเก็บข้อมูลครั้งที่หนึ่ง
Explicit2 หมายถึง เจตคติเชิงกิจจชาวพม่าแบบเด่นชัดผ่านการเก็บข้อมูลครั้งที่สอง เมื่อผ่านไปแล้ว 1
สัปดาห์
control หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการท่องเที่ยวตามธรรมชาติเพียงลำพัง
coo หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน
coo+au หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการ
สนับสนุนจากผู้มีอำนาจ

ภาคผนวก ฉ

ผลการวิเคราะห์ความคงทนของการจินตนาการ โดยกำหนดตัวแปรตามเป็น
เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยใช้สถิติ Repeated Measure ANOVA

General Linear Model

**Within-Subjects
Factors**

Measure: IAT

Time	Dependent Variable
1	IAT1
2	IAT2

Between-Subjects Factors

Group	Value Label	N
1.00	control	38
2.00	coo	35
3.00	coo+au	39

Descriptive Statistics

	Group	Mean	Std. Deviation	N
IAT1	control	.6176	.27447	38
	coo	.5260	.40590	35
	coo+au	.5274	.43304	39
	Total	.5576	.37635	112
IAT2	control	.5424	.32118	38
	coo	.5060	.34822	35
	coo+au	.5038	.38452	39
	Total	.5176	.34995	112

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: IAT

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Time	Sphericity	.088	1	.088	1.368	.245	.012
	Assumed						
Time * Group	Sphericity	.036	2	.018	.280	.756	.005
	Assumed						
Error(Time)	Sphericity	6.989	109	.064			
	Assumed						

Tests of Between-Subjects Effects

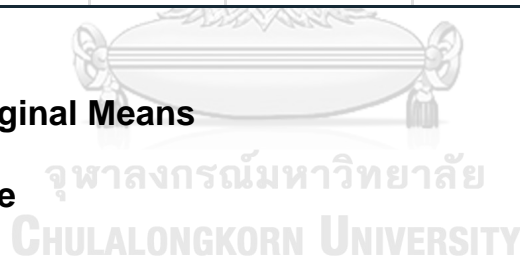
Measure: IAT

Transformed Variable: Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	64.509	1	64.509	318.394	.000	.745
Group	.207	2	.103	.511	.602	.009
Error	22.084	109	.203			

Estimated Marginal Means

1. Group * Time

Estimates

Measure: IAT

Group	Time	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
control	1	.618	.061	.496	.739
	2	.542	.057	.429	.656
coo	1	.526	.064	.400	.652
	2	.506	.060	.388	.624
coo+au	1	.527	.060	.408	.647
	2	.504	.056	.392	.616

Pairwise Comparisons

Measure: IAT

Group	(I) Time	(J) Time	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
						Lower Bound	Upper Bound
control	1	2	.075	.058	.198	-.040	.190
	2	1	-.075	.058	.198	-.190	.040
coo	1	2	.020	.061	.742	-.100	.140
	2	1	-.020	.061	.742	-.140	.100
coo+au	1	2	.024	.057	.682	-.090	.137
	2	1	-.024	.057	.682	-.137	.090

Based on estimated marginal means

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

หมายเหตุ : ผู้วิจัยกำหนดให้ IAT1 หมายถึง เจตคติเชิงกิจจชาวพม่าแบบแอบแฝงผ่านการเก็บข้อมูลครั้งที่หนึ่ง
IAT2 หมายถึง เจตคติเชิงกิจจชาวพม่าแบบแอบแฝงผ่านการเก็บข้อมูลครั้งที่สอง เมื่อผ่านไปแล้ว 1
สัปดาห์

control หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการท่องเที่ยวตามธรรมชาติเพียงลำพัง

coo หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

coo+au หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการ
สนับสนุนจากผู้มีอำนาจ

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด

เมื่อเวลาผ่านไป 1 สัปดาห์ โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA

Oneway

Descriptives

Explicit2

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
control	38	2.7997	.57104	.09263	2.6120	2.9874	1.72	4.06
coo	35	2.2286	.61137	.10334	2.0186	2.4386	1.11	3.61
coo+au	39	2.3177	.65262	.10450	2.1061	2.5292	1.06	3.72
Total	112	2.4534	.65762	.06214	2.3302	2.5765	1.06	4.06

Test of Homogeneity of Variances

		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Explicit2	Based on Mean	.616	2	109	.542
	Based on Median	.460	2	109	.632
	Based on Median and with adjusted df	.460	2	107.621	.632
	Based on trimmed mean	.597	2	109	.553

ANOVA

Explicit2

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	7.045	2	3.523	9.374	.000
Within Groups	40.958	109	.376		
Total	48.003	111			

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

Dependent Variable: Explicit2

Bonferroni

(I) Group	(J) Group	Mean Difference			95% Confidence Interval	
		(I-J)	Std. Error	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
control	coo	.57114*	.14361	.000	.2219	.9203
	coo+au	.48204*	.13973	.002	.1423	.8218
coo	control	-.57114*	.14361	.000	-.9203	-.2219
	coo+au	-.08909	.14273	1.000	-.4361	.2579
coo+au	control	-.48204*	.13973	.002	-.8218	-.1423
	coo	.08909	.14273	1.000	-.2579	.4361

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

หมายเหตุ : Explicit2 หมายถึง เจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่าแบบเด่นชัดผ่านการเก็บข้อมูลครั้งที่สอง เมื่อผ่านไปแล้ว 1

สัปดาห์

control หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการท่องเที่ยวตามธรรมชาติเพียงลำพัง

coo หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกัน

coo+au หมายถึง กลุ่มการจินตนาการถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มแบบร่วมมือกันและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	น.ส.สรวงศนันท์ สิริประภาพล
วัน เดือน ปี เกิด	27 พฤษภาคม 2534
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ สาขา สื่อสารมวลชน
ที่อยู่ปัจจุบัน	ถนนลาดพร้าว แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY